

**Krajowy Program Odbudowy i Zwiększania Odporności
Komponent A „Odporność i konkurencyjność gospodarki”
Interwencja A3.1.1 „Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego,
szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie”**

***Projekt: „Utworzenie i wsparcie funkcjonowania branżowego centrum umiejętności dla
branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe (BCU-PW)”***

Nr KPO/22/1/BCU/W/0042

**Wsparcie w realizacji doradztwa zawodowego szkół
i placówek systemu oświaty oraz uczelni powiązanych
z dziedziną prace wykończeniowe**

Raport z badań 2024

Branżowe Centrum Umiejętności Nr 1 w Radomiu

Opracowanie: Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji, Radom

Materiał został opracowany przy wsparciu finansowym Unii Europejskiej w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności.

Materiał odzwierciedla jedynie stanowisko ich autorów i instytucja finansująca nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w nich zawartość merytoryczną.

Radom, 2024

SPIS TREŚCI

ABSTRACT.....	4
WPROWADZENIE.....	10
1. Założenia metodologiczne badań	16
1.1. Cel badań.....	16
1.2. Metody, techniki i narzędzia badawcze	17
1.3. Organizacja, teren badań, charakterystyka środowiska i próby badawczej.....	22
1.3.1. Organizacja – procedura badawcza	22
1.3.2. Teren badań – charakterystyka respondentów uczestniczących w badaniu	24
2. Wsparcie szkół i placówek systemu oświaty oraz uczelni powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w realizacji doradztwa zawodowego – wyniki badań pilotażowych.....	36
3. Wsparcie w realizacji doradztwa zawodowego szkół i placówek systemu oświaty oraz uczelni powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe – wyniki badań docelowych	46
3.1. Diagnoza stanu doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe	46
3.1.1. Stan doradztwa zawodowego oraz program realizacji doradztwa zawodowego	48
3.1.2. Formy realizacji doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie	56
3.1.3. Kadra realizująca doradztwo zawodowe w szkole	63
3.1.4. Odbiorcy doradztwa zawodowego	66
3.1.5. Współpraca z otoczeniem zewnętrznym w doradztwie zawodowym	70
3.1.6. Efekty pracy uczniów w procesie doradztwa zawodowego	74
3.1.7. Doradztwo zawodowe – ewaluacja	77
3.1.8. Doradztwo zawodowe – doskonalenie	78
3.1.9. Doradztwo zawodowe – pracownie i ich wyposażenie	82
3.1.10. Doradztwo zawodowe – podniesienie skuteczności działań.....	84
3.2. Diagnoza stanu doradztwa zawodowego na uczelniach wyższych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe	87
3.2.1. Szczegółowy teren badań i identyfikacja respondentów	87

3.2.2. Doradztwo zawodowe w uczelniach – realizatorzy i formy wsparcia	89
3.2.3. Doradztwo zawodowe na uczelniach – współpraca z otoczeniem zewnętrznym	93
3.2.4. Doradztwo zawodowe na uczelniach – efekty pracy studentów	96
4. WNIOSKI I REKOMENDACJE.....	101
5. BIBLIOGRAFIA	114
6. ZAŁĄCZNIKI.....	116

ABSTRACT

The study was created as part of the project "Establishment and support for the functioning of the Industry Skills Centre for the construction industry in the field of finishing works (BCU-PW)" (no. KPO/22/1/BCU/U/0042) financed by the National Programme for Reconstruction and Increasing Resilience, Component A "Resilience and competitiveness of the economy", Intervention A3.1.1 "Support for the development of modern vocational education, higher education and lifelong learning". The project is implemented by a partner consortium consisting of:

- 1) Municipality of the City of Radom, Complex of Construction Schools in Radom (project leader);
- 2) Association of Finishing Work Specialists - industry partner;
- 3) Łukasiewicz Research Network - Institute of Exploitation Technology in Radom - substantive partner;
- 4) ARBUD INVESTMENT Sp. z o.o. - additional partner.

The project is financed from the National Recovery and Resilience Plan, which is a development plan defining goals related to the recovery and creation of socio-economic resilience of Poland after the crisis caused by the COVID-19 pandemic and reforms and investments to implement them. The aim of the program is to provide the Industry Skills Center (BCU) with space for effective cooperation between schools, including vocational schools, universities, employers, research and development centers and others.

As part of the project "Establishment and support for the functioning of the Industry Skills Center for the construction industry in the field of finishing works (BCU-PW)", in accordance

with the competition regulations, the implementation of tasks aimed at supporting the functioning of the BCU is planned, including those related to:

- 1) conducting educational and training activities for:
 - pupils, students, doctoral students, academic teachers and other adults as part of vocational training,
 - teachers of vocational education (industry training),
 - adults in the field of improving qualifications or professional retraining in a given field as part of non-formal (sectoral) education courses;
- 2) conducting activities integrating education with business and supporting cooperation between schools and universities with employers,
- 3) conducting innovative, development, advisory and promotional activities.

In accordance with the competition regulations "Establishment and support for the functioning of 120 industry skills centers (BCU), implementing the concept of centers of vocational excellence (CoVEs)" as part of the support for the functioning of the Industry Skills Center within the project, an additional task was undertaken aimed at supporting schools and institutions of the education system and universities associated with the field of finishing works in the implementation of career counseling. For such a formulated action in the project application, the project partners considered it justified to prepare a diagnosis regarding the identification of support needs in the implementation of career counseling in schools and institutions of the education system, universities associated with the field of finishing works, and on its basis to prepare a training offer, vocational and didactic materials and conduct training for career counselors or teachers associated with career counseling.

As part of the project, it is planned to conduct two editions of research in the area of support for schools and educational system institutions and universities related to the field of finishing works in the implementation of career counseling in 2024 and 2025. The research results will be popularized through an article published in the national magazine *Edukacja Ustawiczna Dorosłych*, the website of BCU No. 1 in Radom, social media, and will also be the subject of

discussions at meetings of the BCU Council and may contribute to the expansion of the BCU educational offer.

The main objective of the research was to conduct a diagnosis of the state of career counseling in vocational schools educating in professions from the construction industry in the field of finishing works and universities with fields of study related to finishing works, as well as to identify the training needs of employees related to career counseling.

The report presents the effects of the first edition of pilot and target studies conducted in 2024, including the methodology and organization of the studies and the results of the studies along with conclusions and recommendations aimed at developing a training offer for career counselors and teachers employed in vocational schools and universities related to the field of finishing works.

The study is of a pilot nature, because the collected conclusions and recommendations will be used to improve the research methodology and apply it in the second edition of the studies planned to be conducted in 2025.

After reading the content of the publication, the Reader will receive answers to the following research questions:

- 1) How does career counseling function in the surveyed institutions, i.e. vocational schools and universities related to the field of finishing works in construction?
- 2) What are the strengths and what could possibly be improved in the implementation of the career counseling program in vocational schools and universities related to the field of finishing works in construction?
- 3) What are the training needs in the area of career counseling in vocational schools and universities related to the field of finishing works in construction?
- 4) What are the needs in terms of necessary teaching aids in the area of career counseling in vocational schools and universities related to the field of finishing works in construction?

- 5) What should be the training offer related to the implementation of career counseling for employees employed in vocational schools and universities related to the field of finishing works in construction?

As the research shows, Polish vocational schools effectively implement the requirement to have career counseling programs, which is in line with international trends. On the other hand, developing a career counseling program in most schools is a task entrusted to teachers who are not necessarily specialists in this field. The optimal solution seems to be to involve specialists or teams in the development of career counselling programmes, which could provide more comprehensive and professional support for students in planning their career path.

The key challenge remains to ensure that career counselling programmes are effective and respond to the real needs of students, teachers, parents and employers, in particular in the field of finishing works in construction, which play an important role in both the national and global economy.

The greatest involvement in career counselling at a university offering education in a field related to finishing works in construction is demonstrated by employees of the careers office, which is similar to the practices used at many other universities. The career counselling coordinator and academic teachers also play an important role, although their involvement is smaller.

The research shows that in Poland there is a lack of a systematic approach to creating partnerships between schools and the construction sector, which results in insufficient preparation of students for the labour market. There are programmes, such as vocational internships, but their scale and effectiveness are often insufficient. In the context of finishing works, students usually receive a theoretical foundation, but rarely have the opportunity to acquire practical skills directly from employers.

Respondents drew attention to the need to strengthen the role of career counsellors in Poland, especially in the area of cooperation with employers in technical industries, such as finishing works. Improving this cooperation could lead to better preparation of pupils and

students to enter the labour market, increasing their competitiveness and ability to function effectively in demanding sectors of the economy. Examples from abroad show that an integrated approach to career counselling and vocational training can bring tangible benefits to both pupils and employers. Both in vocational schools educating in vocational education professions and in universities associated with the field of finishing works in construction, analysing the results in a broader context, we can state that:

- the research shows that very often teachers - career counsellors are alone in their activities, because it is their responsibility to draw up a career counselling implementation programme. Meanwhile, without broad cooperation with the internal environment (representatives of the management, school department teachers, teachers, administrative staff, specialists at the school and others) and external (psychological and pedagogical counselling centres, employers, schools of various levels of education, employment offices and others), it is impossible to speak of effectively implemented career counselling activities in vocational schools. The involvement of a team consisting of representatives of various subjects is the key to the success of career counselling in Polish vocational schools;
- Behind the success of career counselling are career counsellors, enthusiasts who, through their work with pupils or students, will improve their interest in participating in classes and cause them to create their career plan with their support. In connection with this, it is recommended that the career counselling process, regardless of the level of education, always ends with a measurable effect in the form of an individual career plan;
- pupils and students both in Poland and abroad prefer active, practical forms of career counselling that directly prepare them for their future career. At the same time, there is a need to further develop less popular forms of career counselling to provide students with a full range of support options in planning their career path;
- it would be worthwhile to intensify cooperation between schools and external career counsellors and institutions specialising in counselling. In addition, strengthening the role of psychologists in career counselling could contribute to a more holistic approach

that takes into account both psychological and practical aspects in preparing students for their future careers;

- in Polish schools, career counsellors are key figures in supporting counselling activities, especially in the context of cooperation with class teachers and teachers of various subjects. However, there is room for improvement in terms of cooperation with other specialists, such as psychologists, librarians or career counsellors from outside the school;
- there is a need to strengthen the role of career counsellors in Poland, especially in terms of cooperation with employers in technical industries, such as finishing works;
- the research results emphasize the importance of professionalism and specialization in career guidance, while at the same time showing that there is potential to strengthen the integration of different forms of guidance support. Introducing a more integrated approach that combines the strengths of the discussed forms of career guidance could further support students in their educational and professional paths;
- implementing more individualized guidance programs, modeled on practices used in countries with a developed guidance system, could benefit both students and schools, contributing to better preparation of young people to enter the labor market;
- there is a possibility of further development of teachers with appropriate qualifications through possible career guidance courses related to better preparation of students for the challenges of the changing labor market;
- people responsible for implementing career guidance in schools prefer fast and flexible methods of professional development, which emphasizes the great interest in short courses and training.

WPROWADZENIE

Opracowanie powstało w ramach projektu „Utworzenie i wsparcie funkcjonowania Branżowego Centrum Umiejętności dla branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe (BCU-PW)” (nr KPO/22/1/BCU/U/0042) finansowanego z Krajowego Programu Odbudowy i Zwiększania Odporności, Komponent A „Odporność i konkurencyjność gospodarki”, Interwencja A3.1.1 „Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie”.

Projekt jest realizowany przez konsorcjum partnerskie w składzie:

- 1) Gmina Miasta Radom, Zespół Szkół Budowlanych w Radomiu (lider projektu);
- 2) Stowarzyszenie Specjalistów Robót wykończeniowych – partner branżowy;
- 3) Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji w Radomiu – partner merytoryczny;
- 4) ARBUD INVESTMENT Sp. z o.o. – partner dodatkowy.

Projekt jest finansowany ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, który jest planem rozwojowym określającym cele związane z odbudową i tworzeniem odporności społeczno-gospodarczej Polski po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19 oraz służące ich realizacji reformy i inwestycje¹. Celem programu jest zapewnienie w Branżowym Centrum Umiejętności (BCU) przestrzeni dla skutecznej współpracy szkół, w tym zawodowych, uczelni, pracodawców, ośrodków badawczo-rozwojowych i innych.

W ramach projektu „Utworzenie i wsparcie funkcjonowania Branżowego Centrum Umiejętności dla branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe (BCU-PW)” zgodnie z regulaminem konkursu zaplanowano realizację zadań ukierunkowanych na wsparcie funkcjonowania BCU, w tym dotyczących:

- 1) prowadzenia działalności edukacyjno-szkoleniowej dla:

¹ Regulamin Konkursu „Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 branżowych centrów umiejętności (BCU), realizujących koncepcję centrów doskonałości zawodowej (CoVEs)”. MEiN, Warszawa 2022, s. 6.

- uczniów, studentów, doktorantów, nauczycieli akademickich oraz innych osób dorosłych w ramach szkoleń zawodowych,
 - nauczycieli kształcenia zawodowego (szkolenia branżowe),
 - osób dorosłych w zakresie podnoszenia kwalifikacji lub przekwalifikowania zawodowego w danej dziedzinie w ramach kursów z zakresu edukacji pozaformalnej (sektorowej);
- 2) prowadzenia działalności integrujących edukację z biznesem oraz wspierających współpracę szkół i uczelni z pracodawcami,
- 3) prowadzenia działań innowacyjnych, rozwojowych, doradczych i promocyjnych.

Zgodnie z regulaminem konkursu „Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 branżowych centrów umiejętności (BCU), realizujących koncepcję centrów doskonałości zawodowej (CoVEs)” w ramach wsparcie funkcjonowania Branżowego Centrum Umiejętności w ramach projektu podjęto się realizacji zadania dodatkowego ukierunkowanego na **wsparcie szkół i placówek systemu oświaty oraz uczelni powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w realizacji doradztwa zawodowego**. Dla tak sformułowanego działania we wniosku projektowym partnerzy projektu uznali za zasadne sporządzenie diagnozy dotyczącej identyfikacji potrzeb wsparcia w realizacji doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach systemu oświaty, uczelniach powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe, a na jej podstawie przygotowanie oferty szkoleniowej, materiałów zawodoznawczych, dydaktycznych i przeprowadzenie szkoleń dla doradców zawodowych lub nauczycieli powiązanych z doradztwem zawodowym.

W ramach projektu zaplanowano przeprowadzenie w obszarze **wsparcia szkół i placówek systemu oświaty oraz uczelni powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w realizacji doradztwa zawodowego** dwóch edycji badań w roku 2024 i 2025. Wyniki badań będą popularyzowane za pośrednictwem artykułu opublikowanego w ogólnopolskim czasopiśmie Edukacja Ustawiczna Dorosłych, strony internetowej BCU Nr 1 w Radomiu, mediów społecznościowych, a także będą przedmiotem dyskusji na posiedzeniach Rady BCU oraz mogą przyczynić się do rozszerzenia oferty edukacyjnej BCU.

Celem głównym badań było przeprowadzenie diagnozy stanu doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych kształcących w zawodach z branży budowlanej w dziedzinie prace

wykończeniowe oraz uczelniach posiadających kierunki kształcenia powiązane z pracami wykończeniowych, a także identyfikacja potrzeb szkoleniowych pracowników powiązanych z doradztwem zawodowym.

W raporcie przedstawiono efekty pierwszej edycji badań pilotażowych i docelowych przeprowadzonych w roku 2024, w tym metodykę i organizację badań oraz rezultaty badań wraz z wnioskami i rekomendacjami ukierunkowanymi na opracowanie oferty szkoleniowej dla doradców zawodowych i nauczycieli zatrudnionych w szkołach zawodowych i na uczelniach wyższych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe.

Badanie ma charakter pilotażowy, gdyż zebrane wnioski i rekomendacje posłużą do doskonalenia metodyki badań i zastosowania jej w drugiej edycji badań planowanych do przeprowadzenia w 2025 roku.

Po zapoznaniu się z zawartością publikacji, Czytelnik uzyska odpowiedzi na poniższe pytania badawcze:

- 1) Jak funkcjonuje doradztwo zawodowe w badanych instytucjach, tj. szkołach zawodowych oraz uczelniach powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie?
- 2) Jakie są mocne strony i co ewentualnie poprawić w realizacji programu doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych oraz uczelniach powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie?
- 3) Jakie są potrzeby szkoleniowe w obszarze doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych oraz uczelniach powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie?
- 4) Jakie są potrzeby w zakresie niezbędnych pomocy dydaktycznych w obszarze doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych oraz uczelniach powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie?
- 5) Jaka powinna być oferta szkoleniowa związana z realizacją doradztwa zawodowego dla pracowników zatrudnionych w szkołach zawodowych oraz uczelniach powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie?

Jak wynika z badań polskie szkoły branżowe skutecznie realizują wymóg posiadania programów doradztwa zawodowego, co jest zgodne z trendami międzynarodowymi. Natomiast opracowanie programu doradztwa zawodowego w większości szkół jest zadaniem powierzonym nauczycielom, którzy niekoniecznie są specjalistami w tej dziedzinie. Optymalnym rozwiązaniem wydaje się być angażowanie w opracowanie programów doradztwa zawodowego specjalistów lub zespołów, co mogłoby zapewnić bardziej kompleksowe i profesjonalne wsparcie dla uczniów w planowaniu ich ścieżki zawodowej.

Kluczowym wyzwaniem pozostaje zapewnienie, że programy realizacji doradztwa zawodowego są efektywne i odpowiadają na realne potrzeby uczniów, nauczycieli, rodziców oraz pracodawców w szczególności z dziedziny prac wykończeniowych w budownictwie, które odgrywają istotną rolę w gospodarce zarówno krajowej, jak i globalnej.

Największe zaangażowanie w doradztwo zawodowe na uczelni prowadzącej kształcenia na kierunku powiązanej z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie wykazują pracownicy biura karier, co jest podobne z praktykami stosowanymi na wielu innych uczelniach. Koordynator doradztwa zawodowego oraz nauczyciele akademicy również odgrywają istotną rolę, choć ich zaangażowanie jest mniejsze.

Z badań wynika, że w Polsce brakuje systematycznego podejścia do tworzenia partnerstw między szkołami a sektorem budowlanym, co skutkuje niewystarczającym przygotowaniem uczniów do rynku pracy². Istnieją programy, takie jak praktyki zawodowe, ale ich skala i efektywność są często niewystarczające. W kontekście prac wykończeniowych, uczniowie zazwyczaj otrzymują teoretyczne podstawy, ale rzadko mają możliwość zdobycia praktycznych umiejętności bezpośrednio u pracodawców.

Respondenci zwrócili uwagę na potrzebę wzmocnienia roli doradców zawodowych w Polsce, zwłaszcza w zakresie współpracy z pracodawcami w branżach technicznych, takich jak prace wykończeniowe. Poprawa tej współpracy mogłaby prowadzić do lepszego przygotowania uczniów, studentów do wejścia na rynek pracy, zwiększając ich konkurencyjność oraz zdolność

² Pachocki M., Smolak A. (2021). Współpraca przedsiębiorców z sektorem edukacji. Raport z badań. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Warszawa: wspolpraca-przedsiębiorstw-z-sektorem-edukacji-onl.pdf (frse.org.pl) [dostęp: 18.06.2024].

do efektywnego funkcjonowania w wymagających sektorach gospodarki. Przykłady z zagranicy pokazują, że zintegrowane podejście do doradztwa zawodowego i praktyk zawodowych może przynieść wymierne korzyści zarówno dla uczniów, jak i pracodawców.

Zarówno w szkołach zawodowych kształcących w zawodach szkolnictwa branżowego, jak i na uczelniach powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie analizując wyniki w szerszym kontekście możemy stwierdzić, że:

- z badań wynika, że bardzo często nauczyciele – doradcy zawodowi są osamotnieni w swoich działaniach, gdyż to na nich spoczywa sporządzenie programu realizacji doradztwa zawodowego. Tymczasem bez szerokiej współpracy z otoczeniem wewnętrznymi (przedstawicielami dyrekcji, wychowawcami oddziałów szkolnych, nauczycielami, pracownikami administracyjnymi, specjalistami w szkole i innymi) i zewnętrzną (poradnią psychologiczno-pedagogiczną, pracodawcami, szkołami różnego poziomu kształcenia, urzędami pracy i innymi) nie można mówić o efektywnie realizowanych działaniach z doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych. Zaangażowanie zespołu w skład którego wejdą przedstawiciele różnych przedmiotów jest kluczem do sukcesu doradztwa zawodowego w polskich szkołach zawodowych;
- za sukcesem doradztwa zawodowego stoją doradcy zawodowi, pasjonaci, którzy poprzez swoją pracę z uczniami czy też studentami poprawią zainteresować ich udziałem w zajęciach i spowodować, że stworzą oni przy ich wsparciu swój plan kariery. W związku z tym rekomenduje się, aby proces doradztwa zawodowego nie zelektronizować od poziomu kształcenia zawsze kończył się wymiernym efektem w formie indywidualnego planu kariery;
- uczniowie i studenci zarówno w Polsce, jak i za granicą, preferują aktywne, praktyczne formy doradztwa zawodowego, które bezpośrednio przygotowują ich do przyszłej kariery. Jednocześnie, istnieje potrzeba dalszego rozwijania mniej popularnych form doradztwa zawodowego, aby zapewnić uczniom pełen wachlarz możliwości wsparcia w planowaniu ich ścieżki zawodowej;
- warto byłoby zintensyfikować współpracę szkół z zewnętrznymi doradcami zawodowymi oraz instytucjami specjalizującymi się w doradztwie. Ponadto, wzmocnienie roli psychologów w doradztwie zawodowym mogłoby przyczynić się do

bardziej holistycznego podejścia, które uwzględnia zarówno aspekty psychologiczne, jak i praktyczne w przygotowaniu uczniów do przyszłej kariery;

- w polskich szkołach doradcy zawodowi są kluczowymi postaciami we wspieraniu działań doradczych, szczególnie w kontekście współpracy z nauczycielami, wychowawcami i uczącymi różnych przedmiotów. Jednakże, istnieje przestrzeń do poprawy w zakresie współpracy z innymi specjalistami, takimi jak psycholodzy, bibliotekarze, czy doradcy zawodowi spoza szkoły;
- istnieje potrzeba wzmocnienia roli doradców zawodowych w Polsce, zwłaszcza w zakresie współpracy z pracodawcami w branżach technicznych, takich jak prace wykończeniowe;
- wyniki badań podkreślają znaczenie profesjonalizmu i specjalizacji w doradztwie zawodowym, jednocześnie ukazując, że istnieje potencjał do wzmocnienia integracji różnych form wsparcia doradczego. Wprowadzenie bardziej zintegrowanego podejścia, które łączyłoby mocne strony omawianych form prowadzenia doradztwa zawodowego, mogłoby jeszcze bardziej wspierać uczniów w ich drodze edukacyjnej i zawodowej;
- wdrażanie bardziej zindywidualizowanych programów doradczych, na wzór praktyk stosowanych w krajach o rozwiniętym systemie doradztwa, mogłoby przynieść korzyści zarówno uczniom, jak i szkołom, przyczyniając się do lepszego przygotowania młodych ludzi do wejścia na rynek pracy;
- istnieje możliwość dalszego rozwoju nauczycieli z odpowiednimi kwalifikacjami poprzez ewentualne kursy z doradztwa zawodowego związane z lepszym przygotowaniem uczniów do wyzwań zmieniającego się rynku pracy;
- osoby odpowiedzialne za realizację doradztwa zawodowego w szkołach preferują szybkie i elastyczne metody doskonalenia zawodowego, co podkreśla duże zainteresowanie krótkimi kursami i szkoleniami.

1. Założenia metodologiczne badań

W 2024 roku zostały zrealizowane badania w ramach projektu pt. „Utworzenie i wsparcie funkcjonowania Branżowego Centrum Umiejętności dla branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe (BCU-PW)” (nr KPO/22/1/BCU/U/0042), którego głównym celem jest wsparcie przygotowania kadr na potrzeby nowoczesnej gospodarki w branży budowlanej poprzez utworzenie i wsparcie funkcjonowania **Branżowego Centrum Umiejętności z dziedziny prace wykończeniowe** do 31.12.2023 i przeszkolenie 200 uczestników, w tym 60 osób młodych, 120 osób dorosłych, 20 nauczycieli kształcenia zawodowego do dnia 30.09.2025 r. oraz wsparcie funkcjonowania BCU poprzez prowadzenie działań edukacyjnych, szkoleniowych, integrujących edukację z biznesem oraz wspierających współpracę szkół i uczelni z pracodawcami, a także działań innowacyjnych, rozwojowych, doradczych i promocyjnych.

1.1. Cel badań

Cel główny badań było przeprowadzenie diagnozy stanu doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych kształcących w zawodach z branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe oraz uczelniach posiadających kierunki kształcenia powiązane z pracami wykończeniowymi, a także identyfikacja potrzeb szkoleniowych pracowników powiązanych z doradztwem zawodowym.

Cele szczegółowe badań obejmowały identyfikację:

- zakresów funkcjonowania doradztwa zawodowego w badanych szkołach zawodowych oraz uczelniach powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe;

- realizacji programu doradztwa zawodowego (w tym jego mocnych stron i słabych stron) w szkołach zawodowych, uczelniach kształcących w zawodach z branży budowlanej powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe;
- zakresów współpracy w realizacji potrzeb szkoleniowych z doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych, uczelniach powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe z Branżowym Centrum Umiejętności Nr 1 w Zespole Szkół Budowlanych w Radomiu;
- potrzeb w zakresie niezbędnych pomocy dydaktycznych w obszarze doradztwa zawodowego realizowanego w badanych instytucjach;
- propozycji oferty szkoleniowej związanej z doradztwem zawodowym dla pracowników szkół zawodowych i uczelni powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe.

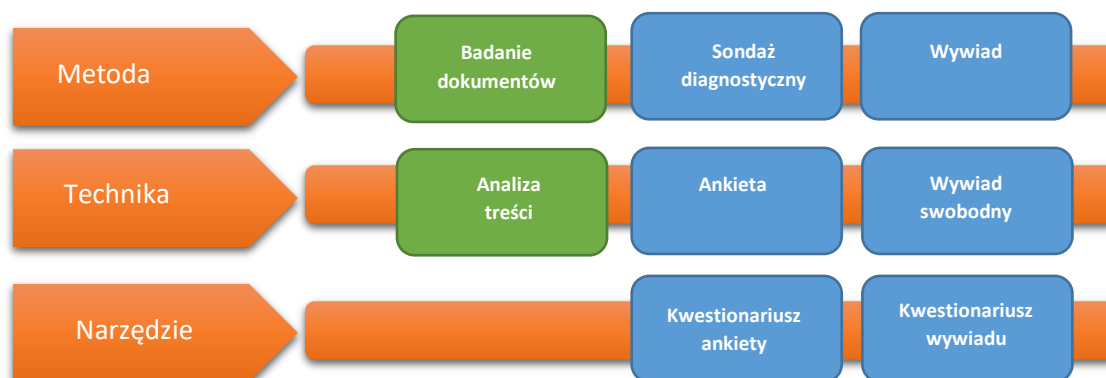
1.2. Metody, techniki i narzędzia badawcze

Wybór odpowiednich metod, technik i narzędzi badawczych w badaniach społecznych jest procesem wieloaspektowym. Wymaga on rozważenia wielu czynników, takich jak cel badania, charakterystyka badanej grupy, zasoby oraz zgodność z teoretycznym i etycznym podejściem.

Metody, jak i techniki badań to podstawowe postępowanie naukowe związane z rozwiązaniem sformułowanego uprzednio problemu. Metody badawcze możemy przedstawić jako sposobów postępowania badawczego, a techniki i narzędzia badawcze uzupełnieniem tych metod.

W przeprowadzonym badaniu w celu kompleksowej analizy przedmiotu badań zastosowano triangulację metod badawczych ilościowych, w tym poniższe metody badawcze (rys. 1):

- 1) metoda analizy treści, badań dokumentów w celu zidentyfikowania określonych cech czy tendencji;
- 2) metoda sondażu diagnostycznego (technika – ankieta, narzędzie badawcze – kwestionariusz ankiety),
- 3) metoda wywiadu w celu zidentyfikowania określonych cech czy tendencji.

Rys. 1. Metodyka badań: metody, techniki i narzędzia badawcze

Źródło: opracowanie własne.

Zastosowanie zarówno ilościowych, jak i jakościowych metod badawczych wpływa na dokładniejszy proces weryfikacji informacji pochodzących z różnorodnych źródeł.

Natomiast podejście triangulacyjne ma na celu lepsze dotarcie do danych, co umożliwi spojrzenia na analizowany problem z wielu perspektyw.

Dlatego też metodyka badań, jak i opracowane narzędzia badawczych (kwestionariusze ankiet) były konsultowane wewnątrz partnerstwa projektu oraz w ramach badań pilotażowych z przedstawicielami dwóch szkół zawodowych kształcących w zawodach z branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe oraz dwoma pracownikami uczelnią prowadzącymi kształcenie na kierunkach powiązanych z budownictwem i pracami wykończeniowymi.

W efekcie przeprowadzonych analiz dostępnych źródeł literaturowych³, rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 roku w sprawie doradztwa zawodowego

³ Dębska E, Koch-Kozioł M, Mazur-Mitrowska M, Żurek M., (2021). Potrzeby szkoleniowe doradców zawodowych – wyniki ogólnopolskich badań ankietowych. *Edukacja Ustawiczna Dorosłych*. 4/2021. DOI: 10.34866/xz27-3728; Dębska E, Koch-Kozioł M, Mazur-Mitrowska M, Żurek M., (2023). Stan realizacji doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach edukacyjnych w Polsce - wyniki pilotażowych badań ankietowych. *Polityka Społeczna*. 587(2):18-28. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0053.4168>; Kamieniecka M. (2015). *Decyzje edukacyjno-zawodowe uczniów szkół gimnazjalnych. Raport podsumowujący*. Warszawa: Instytut Badań Edukacyjnych; Kozioł E., Sołtysiak M., Żurek M. (red.), (2023). *Diagnoza w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego w Wielkopolsce Wschodniej w kontekście transformacji energetycznej*. Konin, Oslo, Radom. ISBN 978–83–7789–733–1. Kwiatkowski S.M., Żurek M. (2008). *Aktywizacja zawodowa studentów a akademickich biurach karier, IBE, Warszawa*; Podwójcic K., (2015). *Diagnoza stanu doradztwa edukacyjno-zawodowego w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych w relacjach dyrektorów szkół i osób realizujących doradztwo*. Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa; Fuchs P. (red.), (2022). *Ewaluacja wsparcia doradztwa zawodowego w obszarze oświaty. Badanie wartości wskaźnika rezultatu długoterminowego PO WER. Raport końcowy*. MEN, Poznań- Warszawa; CDZdM, (2011). *Plany edukacyjno-zawodowe uczniów III klas poznańskich*

(Dz.U. 2019 poz. 325) oraz w efekcie przeprowadzonych konsultacji w ramach partnerstwa opracowano dwa kwestionariusze ankiet badawczych:

1. Identyfikacji potrzeb wsparcia w realizacji doradztwa zawodowego szkół zawodowych kształcących w zawodach z branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe

Respondenci: Dyrektorzy szkół zawodowych lub wskazani nauczyciele posiadający wiedzę na temat realizacji programu doradztwa zawodowego.

W kwestionariuszu ankiety poruszono następujące zagadnienia w ramach bloków:

Blok tematyczny I. Ogólne informacje o szkole:

- Dane geograficzne.
- Typ szkoły.
- Wskazanie zawodów powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe, w których prowadzone jest kształcenie.

Blok tematyczny II. Stan doradztwa zawodowego i potrzeby doskonalenia zawodowego:

- Program realizacji doradztwa zawodowego.
 - Opracowanie programu doradztwa zawodowego.
 - Skład zespołu opracowującego program doradztwa zawodowego.
 - Działania związane z realizacją doradztwa zawodowego.
 - Elementy składowe programu.
- Formy realizacji doradztwa zawodowego w szkole.
 - Forma zajęć.
- Kadra realizująca doradztwo zawodowe w szkole.
- Odbiorcy doradztwa zawodowego.
 - Formy uczestnictwa w zajęciach z doradztwa zawodowego.
 - Formy wsparcia zajęć z doradztwa zawodowego
- Współpraca z otoczeniem zewnętrznym w procesie doradztwa zawodowego.
 - Instytucje współpracujące.
 - Powody braku współpracy.

- Efekty pracy uczniów w procesie doradztwa zawodowego.
- Ewaluacja procesu doradztwa zawodowego.
- Doskonalenie procesu doradztwa zawodowego.
 - Formy doskonalenia kompetencji w zakresie doradztwa zawodowego.
 - Doposażenia pracowni doradztwa zawodowego.

Blok tematyczny III. Zainteresowanie udziałem w szkoleniu i otrzymaniem raportu z badań:

- Formy udziału w jednodniowym bezpłatnym szkoleniu doskonalącym doradztwo zawodowe w szkołach.
- Wskazanie możliwości przesłania raportu zbiorczego z przeprowadzonych badań.

Ankieta została udostępniona online pod adresem: <https://forms.office.com/e/tjHuiBhE7F>

2. Identyfikacji potrzeb wsparcia w realizacji doradztwa zawodowego na uczelniach kształcących na kierunkach budowlanych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe

Respondenci: dziekani lub wskazani nauczyciele akademicy powiązani z doradztwem zawodowym, koordynatorzy doradztwa zawodowego (pracownicy Biura Karier).

W kwestionariuszu ankiety poruszono następujące zagadnienia w ramach bloków:

Blok tematyczny I. Ogólne informacje o uczelni:

- Dane geograficzne.
- Statut uczelni.
- Wskazanie kierunków powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe, w których prowadzone jest kształcenie.

Blok tematyczny II. Doradztwo zawodowe:

- realizatorzy doradztwa zawodowego,
- formy wsparcia doradztwa zawodowego,
- współpraca z otoczeniem zewnętrznym w procesie doradczym,
- efekty pracy studentów w procesie doradztwa zawodowego,
- doskonalenie procesu doradztwa zawodowego.

Blok tematyczny III. Zainteresowanie udziałem w szkoleniu i otrzymaniem raportu z badań:

- Formy udziału w jednodniowym bezpłatnym szkoleniu doskonalącym doradztwo zawodowe.
- Wskazanie możliwości przesłania raportu zbiorczego z przeprowadzonych badań.

Ankieta została udostępniona online pod adresem: <https://forms.office.com/e/XCTKAtp50y>

W przypadku wywiadu poruszone zostały poniższe kwestie:

- 1) Jakie są przesłanki zidentyfikowanych w badaniach problemów związanych z realizacją programu doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych oraz uczelniach powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe?
- 2) Jakie są główne powody ewentualnych problemów kadrowych związanych z realizacją programu doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych oraz uczelniach powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe?
- 3) Jak poprawić efektywność współpracy z otoczeniem zewnętrznym w procesie doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych oraz uczelniach powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe?
- 4) Co można byłoby zrobić, aby zwiększyć efektywność pracy uczniów w wyniku prowadzonego doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych oraz uczelniach powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe?
- 5) Jakie można byłoby podjąć działania wpływające na poprawę efektywności procesu doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych oraz uczelniach powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe?
- 6) O jakie zagadnienia/tematy z doradztwa zawodowego można by było uzupełnić ofertę szkoleniową BCU?
- 7) W jaki sposób można byłoby zainteresować przedstawicieli szkół zawodowych i uczelni aby zwiększyć ich zaangażowanie w szkolenia z doradztwa zawodowego prowadzone w BCU?

1.3. Organizacja, teren badań, charakterystyka środowiska i próby badawczej

1.3.1. Organizacja – procedura badawcza

Etap 1. Przeprowadzenie studium literaturowego w zakresie specyfiki realizacji doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych oraz uczelniach. W tym celu zastosowano **metodę badania dokumentów**. Badania rozpoczęto w kwietniu 2024 roku. Uzyskane dane posłużyły, jako dane wejściowe do przeprowadzenia drugiego etapu badań ukierunkowanego na opracowanie metodyki i pytań w narzędziach badawczych do cyklicznych badań w celu identyfikacji potrzeb wsparcia w realizacji doradztwa zawodowego.

W ramach badań dokumentów przeprowadzono także identyfikację terenu badań: szkół oraz uczelni powiązanych dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie.

Etap 2. W tym etapie dokonano wyboru metody badawczej, opracowano narzędzia badawcze oraz przeprowadzono badania pilotażowe i docelowe.

Główną metodą badawczą był **sondaż diagnostyczny** (metoda ilościowa), a **techniką: ankietą**. Dla potrzeb badań przygotowano **dwa kwestionariusze ankiety** (w wersjach papierowej i online). Pierwszy kwestionariusz był skierowany do respondentów ze szkół zawodowych prowadzących kształcenie w zawodach powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe. Respondentami byli przedstawiciele kadry zarządzającej szkoły lub wskazany przez dyrekcję nauczyciel odpowiadający za realizację doradztwa zawodowego.

Drugi kwestionariusz ankiety był skierowany do szkół wyższych, w których poproszono o jego wypełnienie pracownika powiązanego z działaniami realizowanymi na rzecz doradztwa zawodowego, np. pracownika Akademickiego Biura Karier.

Etap ten obejmował:

- 1) Opracowanie projektów kwestionariuszy ankiet dla szkół zawodowych i uczelni powiązanych dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie.
- 2) Uzgodnienie projektów kwestionariuszy ankiet w formie papierowej z pracownikami Łukasiewicz – ITeE i partnerami projektu oraz wprowadzenie poprawek.

- 3) Przygotowanie bazy teleadresowej respondentów ze szkół i uczelni powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie.
- 4) Przeprowadzenie badań pilotażowych w celu weryfikacji papierowej wersji kwestionariuszy ankiet przez dwóch przedstawicieli szkół zawodowych oraz 2 przedstawicieli uczelni wyższej kadry zarządzającej oraz wskazany osób które koordynują doradztwo zawodowe w szkołach i uczelniach. Wprowadzenie uwag zebranych od partnerów projektu do kwestionariuszy ankiet dla szkół zawodowych i uczelni powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe.
- 5) Przygotowanie wersji online kwestionariuszy ankiet dla szkół zawodowych i uczelni powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe.
- 6) Przetestowanie wewnątrz partnerstwa wersji online kwestionariuszy ankiet dla szkół zawodowych i uczelni powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe oraz wprowadzenie poprawek.
- 7) Dobór próby badawczej oraz przeprowadzenie docelowych badań ankietowych CAWI z wykorzystaniem kwestionariuszy ankiet w szkołach zawodowych i uczelniach powiązanych w dziedziną prace wykończeniowe.
- 8) Zebranie i opracowanie ilościowe wyników badań przeprowadzonych za pośrednictwem kwestionariuszy ankiet oraz opracowanie wstępnej wersji sprawozdania z badań.

Etap 3. W ramach trzeciego etapu zastosowano **metodę wywiadu** (technika: wywiad swobodny) i pozyskano opinie jakościowe odnośnie wyników badań od 4 osób (po dwóch) powiązanych ze szkolnictwem zawodowym oraz uczelniami powiązanymi z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie.

Opinie uzupełniły wyniki ilościowe w opracowanym **raporcie z badań dotyczącego identyfikacji potrzeb wsparcia w realizacji doradztwa zawodowego szkół zawodowych kształcących w zawodach z branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe oraz uczelni.**

1.3.2. Teren badań – charakterystyka respondentów uczestniczących w badaniu

Dobór próby badawczej był celowy, gdyż do udziału w badaniach zaproszono publiczne szkoły zawodowe kształcące w zawodach z branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe i uczelnie kształcące na kierunkach powiązanych z budownictwem i pracami wykończeniowymi.

A) Szkoły zawodowe. Z informacji zawartych w Systemie Informacji Oświatowej przedstawionych przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji⁴ wytypowano 75 szkół prowadzących kształcenie zawodowe w dziedzinie prace wykończeniowe. Przyjęto dwa kryteria selekcji:

- status: szkoła publiczna
- liczba uczniów kształcących się w zawodzie minimum 30.

W ramach pierwszego etapu badań, analizie poddano 75 szkół zawodowych w Polsce kształcących w zawodach z branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe gdzie w klasie jest powyżej 30 uczniów (tabela 1).

Tabela 1. Wykaz szkół zawodowych kształcących w zawodach z branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe.

L.p.	Szkoła	Zawód	Liczba uczniów
1.	TECHNIKUM NR 1 IM. PROF. WACŁAWA ŻENCZYKOWSKIEGO W KŁODZKU ul. Bohaterów Getta 6 57-300 Kłodzko	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	42
	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 1 IM. PROF. WACŁAWA ŻENCZYKOWSKIEGO W KŁODZKU ul. Bohaterów Getta 6 57-300 Kłodzko	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	44
2.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 2 W ŚWIDNICY ul. Wałbrzyska 35-37 58-100 Świdnica	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	72
3.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 4 IM. GEN. JÓZEFA BEMA ul. Grabiszyńska 236 53-235 Wrocław	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	64

⁴ Załącznik XII: Wykaz szkół prowadzących kształcenie zawodowe w poszczególnych zawodach w roku szkolnym 2022-2023: <https://www.frse.org.pl/kpo-bcu-wnioskowanie-nabor-uzupelniajacy-2-edycja> [dostęp:

L.p.	Szkoła	Zawód	Liczba uczniów
4.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA W ZESPOLE SZKÓŁ BUDOWLANYCH IM. GENERAŁA WŁADYSŁAWA SIKORSKIEGO W INOWROCŁAWIU ul. Prezydenta Gabriela Narutowicza 34	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	41
5.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA ul. Kościuszki 58 88-200 Radziejów	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	48
6.	TECHNIKUM NR 2 ul. Czarnieckiego 9 86-300 Grudziądz	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	38
	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 1 W GRUDZIĄDZU ul. Czarnieckiego 9 86-300 Grudziądz	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	64
7.	TECHNIKUM NR 1 W ZESPOLE SZKÓŁ BUDOWLANYCH ul. Nowomiejska 25 87-800 Włocławek	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	80
	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 1 W ZESPOLE SZKÓŁ BUDOWLANYCH ul. Nowomiejska 25 87-800 Włocławek	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	55
8.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 3 W BIŁGORAJU W ZESPOLE SZKÓŁ BUDOWLANYCH I OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH W BIŁGORAJU ul. Cegielniana 24 23-400 Biłgoraj	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	78
	BRANŻOWA SZKOŁA II STOPNIA NR 3 W BIŁGORAJU W ZESPOLE SZKÓŁ BUDOWLANYCH I OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH W BIŁGORAJU ul. Cegielniana 24 23-400 Biłgoraj	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	39
9.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 1 W RCEZ W LUBARTOWIE ul. 1 Maja 82 21-100 Lubartów	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	94
10.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 2 W RYKACH ul. Leona Wyczółkowskiego 11 08-501 Ryki	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	37
11.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 1 WE WŁODAWIE ul. Modrzewskiego 24 22-200 Włodawa	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	52
12.	ZESPÓŁ SZKÓŁ BUDOWLANYCH IM. EUGENIUSZA KWIATKOWSKIEGO TECHNIKUM BUDOWLANE ul. Słowicza 3 20-336 Lublin	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	83
	ZESPÓŁ SZKÓŁ BUDOWLANYCH IM. EUGENIUSZA KWIATKOWSKIEGO BRANŻOWA SZKOŁA BUDOWNICTWA I STOPNIA NR 1 W LUBLINIE ul. Słowicza 3 20-336 Lublin	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	62
13.	TECHNIKUM NR 4 W ZAMOŚCIU ul. Marszałka J. Piłsudskiego 65 22-400 Zamość	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	48

L.p.	Szkoła	Zawód	Liczba uczniów
	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 4 Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI W ZAMOŚCIU ul. Marszałka J. Piłsudskiego 65 22-400 Zamość	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	66
14.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA ul. Staszica 20 66-300 Międzyrzecz	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	45
15.	TECHNIKUM NR 4 ul. Górnośląska 2 68-200 Żary	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	42
	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 4 ul. Górnośląska 2 68-200 Żary	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	105
16.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA PBO SP. Z O.O. ul. Botaniczna 77 65-392 Zielona Góra	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	73
17.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 1 IM. KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO W ŁĘCZYCY ul. Ozorkowskie Przedmieście 2 99-100 Łęczyca	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	43
18.	TECHNIKUM W ZESPOLE SZKÓŁ NR 1 W WIELUNIU ul. Wojska Polskiego 32 98-300 Wieluń	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	92
	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA W ZESPOLE SZKÓŁ NR 1 W WIELUNIU ul. Wojska Polskiego 32 98-300 Wieluń	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	132
19.	BRANŻOWA SZKOŁA II STOPNIA ul. Wojska Polskiego 33 98-301 Wieluń	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	49
20.	TECHNIKUM NR 15 W ZESPOLE SZKÓŁ BUDOWLANO-TECHNICZNYCH IM. DR. STEFANA KOPCIŃSKIEGO ul. dr. Stefana Kopcińskiego 5/11 90-242 Łódź	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	47
	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 15 W ZESPOLE SZKÓŁ BUDOWLANO-TECHNICZNYCH IM. DR. STEFANA KOPCIŃSKIEGO ul. dr. Stefana Kopcińskiego 5/11 90-242 Łódź	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	56
21.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA ul. Pomologiczna 7 96-101 Skierniewice	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	59
22.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA IM. BOHATERÓW WESTERPLATTE ul. Piastowska 2 32-800 Brzesko	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	98
23.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 1 W DOBCZYCACH, UL. SZKOLNA 20A ul. Szkolna 20a 32-410 Dobczyce	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	32
24.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA W ZAKLICZYNIE ul. Grabina 57	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	44
25.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA PRZEDSIĘBIORSTWA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO "CHEMOBUDOWA-KRAKÓW" SPÓŁKA AKCYJNA os. Osiedle Urocz 13 31-953 Kraków	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	46

L.p.	Szkoła	Zawód	Liczba uczniów
26.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 5 W ZESPOLE SZKÓŁ BUDOWLANYCH W TARNOWIE ul. Legionów 15 33-100 Tarnów	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	83
27.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 1 IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI W ŁOSICACH ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 9 08-200 Łosice	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	32
28.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR1 IM.JERZEGO CIESIELSKIEGO W MŁAWIE ul. Zuzanny Morawskiej 29 06-500 Mława	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	82
29.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 2 ul. Budowlanych 14 05-530 Góra Kalwaria	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	59
30.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA W PIONKACH al. Jana Pawła II 7 26-670 Pionki	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	49
31.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 5 ul. Prezydenta Ignacego Mościckiego 4 09-400 Płock	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	36
32.	TECHNIKUM BUDOWLANE NR 5 IM. PROF. STEFANA BRYŁY ul. Księcia Janusza 45/47 01-452 Warszawa	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	114
33.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 66 ul. Księcia Janusza 45/47 01-452 Warszawa	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	52
34.	TECHNIKUM NR 4 W JAROSŁAWIU ul. Józefa Poniatowskiego 23 37-500 Jarosław	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	68
	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 1 W JAROSŁAWIU ul. Józefa Poniatowskiego 23 37-500 Jarosław	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	80
35.	TECHNIKUM NR 2 ul. Kazimierza Jagiellończyka 3 39-300 Mielec	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	119
	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 2 ul. Kazimierza Jagiellończyka 3 39-300 Mielec	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	48
36.	TECHNIKUM NR 1 W ROPCZYCACH ul. Mickiewicza 14 39-100 Ropczyce	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	35
37.	TECHNIKUM NR 2 ul. 1-go Sierpnia 26 37-450 Stalowa Wola	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	47
	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 2 ul. 1-go Sierpnia 26 37-450 Stalowa Wola	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	67
38.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 6 IM. KSIĘDZA FRANCISZKA WINNICKIEGO W PRZEMYŚLU ul. Aleksandra Dworskiego 99 37-700 Przemyśl	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	58
39.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 11 ul. mjr. Henryka Sucharskiego 5 35-226 Rzeszów	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	86

L.p.	Szkoła	Zawód	Liczba uczniów
40.	TECHNIKUM ul. św. Barbary 1B 39-400 Tarnobrzeg	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	177
	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA ul. św. Barbary 1B 39-400 Tarnobrzeg	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	77
41.	TECHNIKUM NR 1 W BIELSKU PODLASKIM ul. Szkolna 12 17-100 Bielsk Podlaski	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	138
	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA W BIELSKU PODLASKIM ul. Szkolna 12 17-100 Bielsk Podlaski	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	68
42.	TECHNIKUM BUDOWLANO-GEODEZYJNE W BIAŁYMSTOKU ZESPOŁU SZKÓŁ BUDOWLANO- GEODEZYJNYCH IM. STEFANA WŁADYSŁAWA BRYŁY W BIAŁYMSTOKU ul. Słonimska 47/1 15-029 Białystok	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	106
43.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 4 W ŁOMŻY ul. Zielona 21 18-400 Łomża	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	47
44.	SZKOŁA BRANŻOWA I STOPNIA NR 2 ul. Józefa Wybickiego 1 83-400 Kościerzyna	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	83
45.	PAŃSTWOWE SZKOŁY BUDOWNICTWA W GDAŃSKU - TECHNIKUM NR 5 al. Grunwaldzka 238 80-266 Gdańsk	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	83
	PAŃSTWOWE SZKOŁY BUDOWNICTWA W GDAŃSKU - BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 5 al. Grunwaldzka 238 80-266 Gdańsk	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	85
46.	PAŃSTWOWE SZKOŁY BUDOWNICTWA W GDAŃSKU - BRANŻOWA SZKOŁA II STOPNIA NR 5 W GDAŃSKU al. Grunwaldzka 238 80-266 Gdańsk	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	34
47.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 2 W SŁUPSKU ul. Królowej Jadwigi 3 76-200 Słupsk	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	80
48.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA W ORNONTOWICACH ul. Dworcowa 1 43-178 Ornontowice	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	31
49.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 2 W RACIBORZU ul. Wileńska 6 47-400 Racibórz	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	43
50.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 1 ul. Stefana Okrzei 3 42-600 Tarnowskie Góry	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	117
51.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 2 IM. RTM. WITOLDA PILECKIEGO W WODZISŁAWIU ŚLĄSKIM ul. Pszowska 92 44-300 Wodzisław Śląski	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	59
52.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 2 W ŻYWCU ul. Szkolna 2 34-300 Żywiec	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	49

L.p.	Szkoła	Zawód	Liczba uczniów
53.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 2 IM POWSTAŃCÓW ŚLĄSKICH ul. Powstańców Śląskich 10 41-902 Bytom	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	77
54.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 10 IM. JANA PAWŁA II al. Aleja Jana Pawła II 126 42-202 Częstochowa	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	45
55.	TECHNIKUM NR 4 W GLIWICACH ul. Bojkowska 16 44-100 Gliwice	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	77
	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 4 W GLIWICACH ul. Bojkowska 16 44-100 Gliwice	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	86
56.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA IZBY RZEMIEŚLNICZEJ W RYBNIKU ul. 3 Maja 18 44-200 Rybnik	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	30
57.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 3 ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANA W SOSNOWCU ul. Braci Mieroszewskich 42 41-219 Sosnowiec	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	59
58.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 3 W BUSKU - ZDRÓJU ul. Janusza Kusocińskiego 3B 28-100 Busko-Zdrój	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	59
59.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 2 os. Słoneczne 45 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	71
60.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 1 ZESPOŁU SZKÓŁ TECHNICZNYCH IM. ARMII KRAJOWEJ W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ al. Tysiąclecia 22 26-110 Skarżysko-Kamienna	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	51
	BRANŻOWA SZKOŁA II STOPNIA NR 1 W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ ZESPOŁU SZKÓŁ TECHNICZNYCH IM. ARMII KRAJOWEJ al. Tysiąclecia 22 26-110 Skarżysko-Kamienna	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	34
61.	TECHNIKUM NR 1 W KIELCACH ul. Zgoda 31 25-378 Kielce	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	59
62.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 1 W EŁKU ul. 11 Listopada 24 19-300 Ełk	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	42
63.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 1 W IŁAWIE ul. Mikołaja Kopernika 8a 14-200 Iława	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	61
64.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 4 W OLSZTYNIE ul. Żołnierska 15 10-558 Olsztyn	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	62
65.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA ul. Żwirki i Wigury 2 62-065 Grodzisk Wielkopolski	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	67
66.	TECHNIKUM NR 1 IM. KS. WACŁAWA BLIŻIŃSKIEGO W LISKOWIE ul. Twórców Liskowa 1 62-850 Lisków	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	33

L.p.	Szkoła	Zawód	Liczba uczniów
67.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 1 W OSTRZESZOWIE ul. gen. Władysława Sikorskiego 9 63-500 Ostrzeszów	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	33
68.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 2 IM. HIPOLITA CEGIELSKIEGO W PLESZEWIE ul. Poznańska 36 63-300 Pleszew	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	35
69.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 1 W KALISZU ul. Rzemieślnicza 6 62-800 Kalisz	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	86
70.	TECHNIKUM NR 3 W LESZNIE ul. 1 Maja 1 64-100 Leszno	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	79
71.	SZKOŁA BRANŻOWA I STOPNIA NR 3 W LESZNIE ul. 1 Maja 2	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	33
72.	TECHNIKUM BUDOWLANO-DRZEWNE ul. Raszyńska 48 60-135 Poznań	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	77
	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 28 ul. Raszyńska 48 60-135 Poznań	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	32
73.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA RZEMIOSŁA ARTYSTYCZNEGO ul. św. Jerzego 6/10 61-546 Poznań	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	34
74.	TECHNIKUM ZAWODOWE NR 3 ul. Ceglana 11 73-110 Stargard	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	62
	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 3 ul. Ceglana 11	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	85
75.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 4 ul. Orłąt Lwowskich 18 75-522 Koszalin	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	69

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://rspo.gov.pl/> [dostęp: 04.04.2024]

W efekcie analizy dostępnych dokumentów wytypowano 75 szkół zawodowych w Polsce, które mają kształcenie w zawodach z branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe. Podstawą do wstępnego zakwalifikowania szkoły do dalszych badań ankietowych było założenie dotyczące ilości uczniów w klasie kształcących się w danym zawodzie. Ustalono limit powyżej 30 osób w klasie.

Do wytypowanych 75 szkół zawodowych wysłane zostały ankiety CAWI. W efekcie przeprowadzonych badań pozyskano opinie z 15. Respondentami byli przedstawiciele kadry zarządzającej szkoły lub wskazany nauczyciel, który powiązany jest z doradztwem zawodowym. Wykaz szkół przedstawiono w kolejnym rozdziale 3.1.

Uzyskane dane ilościowe skonsultowano z dwoma ekspertami, którzy uzasadnili dane ilościowe oraz zasugerowali wnioski i rekomendacje.

B) Szkoły wyższe. W ramach pierwszego etapu badań, analizie poddano 36 szkół wyższych kształcących w zawodach z branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe (tabela 2).

Tabela 2. Wykaz uczelni kształcących na kierunkach budowlanych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe.

Lp.	Nazwa Uczelni	Wydział, kierunek
1.	Politechnika Łódzka	Wydział Budownictwa Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej Al. Politechniki 6, 90-924 Łódź Biuro Karier Politechniki Łódzkiej Al. Politechniki 3a, 93-590 Łódź,
2.	Uczelnia Techniczno-Handlowa im. H. Chodkowskiej w Warszawie	Kierunek budownictwo ul. Jagiellońska 82F; 03-301 Warszawa Biuro Karier ul. Jutrzenki 135; 02-231 Warszawa
3.	Akademia Śląska	Wydział Architektury, Budownictwa i Sztuk Stosowanych Akademia Śląska Ul. Rolna 43, 40-555 Katowice Biuro Karier ul. Rolna 43, 40-555 Katowice
4.	Uniwersytet Kaliski	Wydział Politechniczny - Budownictwo ul. Nowy świat 4, 62-800 Kalisz Biuro Karier ul. Nowy świat 4, 62-800 Kalisz
5.	Politechnika Gdańska	Wydział Inżynierii Lądowej i Środowiska Politechniki Gdańskiej Gabriela Narutowicza 11/12, 80-233 Gdańsk Biuro Karier i Absolwentów Politechniki Gdańskiej Politechnika Gdańska Biuro Karier i Absolwentów ul. G. Narutowicza 11/12 80-233 Gdańsk
6.	Akademia Kujawsko-Pomorska	Akademia Kujawsko-Pomorska, Kierunek Budownictwo ul. Toruńska 55-57, 85-023 Bydgoszcz Biuro Karier Akademii Kujawsko-Pomorskiej ul. Toruńska 55-57 85-023 Bydgoszcz,
7.	Politechnika Świętokrzyska w Kielcach	Wydział Budownictwa i Architektury al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 7, 25-314 Kielce Akademiczne Centrum Kariery Politechniki Świętokrzyskiej al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 7,

Lp.	Nazwa Uczelni	Wydział, kierunek
		25-314 Kielce
8.	Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie	Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska ZUT al. Piastów 50a 70-311 Szczecin Akademickie Biuro Karier ZUT Al. Piastów 19 70-310 Szczecin
9.	Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej	Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej Wydział Inżynierii Materiałów, Budownictwa i Środowiska ul. Willowa 2 43-309 Bielsko-Biała Biuro Karier Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku -Białej 43-309 Bielsko-Biała ul. Willowa 2
10.	Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu	Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu ul. Czarnieckiego 16, 37-500 Jarosław Biuro Karier ul. Czarnieckiego 16, 37-500 Jarosław
11.	Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie	Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie Rynek 1 38-400 Krosno Zakład Budownictwa ul. Dmochowskiego 12 38-400 Krosno Centrum Technologiczne Inkubator PANS w Krośnie ul. Rynek 1 38-400 Krosno
12.	Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu	Wydział Mechaniczny, Kierunek Budownictwo ul. Stasieckiego 54, 26-600 Radom Centrum Promocji Studentów i Absolwentów ul. Malczewskiego 29, pok. 28 26-600 Radom
13.	Akademia Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile	Katedra Budownictwa ul. Podchorążych 10 64-920 Piła,
14.	Akademia Nauk Stosowanych w Elblągu	Akademia Nauk Stosowanych w Elblągu ul. Wojska Polskiego 1, 82-300 Elbląg
15.	Państwowa Uczelnia Zawodowa im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach	Państwowa Uczelnia Zawodowa im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach Konstrukcje Budowlane i Inżynierskie Budownictwo Ekologiczne i Energooszczędne ul. Teofila Noniewicza 10, 16-400 Suwałki.
16.	Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Chełmie	Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Chełmie Budownictwo ul. Pocztowa 54 22-100 Chełm
17.	Akademia Białska Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II	Wydział Nauk Technicznych Budownictwo ul. Sidorska 95/97 21-500 Biała Podlaska Sekcja Praktyk Studenckich i Biura Karier

Lp.	Nazwa Uczelni	Wydział, kierunek
		Akademii Białskiej im. Jana Pawła II ul. Sidorska 95/97 21-500 Biała Podlaska
18.	Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu	Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu Norwida 25, 50-375 Wrocław
19.	Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie	Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie Nowoursynowska 161/33, 02-787 Warszawa Biuro Karier SGGW ul. Nowoursynowska 166 02-787 Warszawa.
20.	Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza	Wydział Budownictwa, Inżynierii Środowiska i Architektury Politechniki Rzeszowskiej ul. Poznańska 2, 35-084 Rzeszów Biuro Karier Politechniki Rzeszowskiej al. Powstańców Warszawy 12 35-959 Rzeszów
21.	Politechnika Wrocławska	Wydział Budownictwa Lądowego i Wodnego pl. Grunwaldzki 11 50-370 Wrocław Biuro Karier Politechniki Wrocławskiej Wybrzeże Wyspiańskiego 40 50-370 Wrocław
22.	Politechnika Warszawska	Wydział Inżynierii Lądowej Politechniki Warszawskiej Aleja Armii Ludowej 16, 00-637 Warszawa Biuro Karier Politechniki Warszawskiej ul. Polna 50 pok. 502 00-644 Warszawa
23.	Politechnika Śląska	Wydział Budownictwa Politechniki Śląskiej Akademicka 5, 44-100 Gliwice Biuro Karier Studenckich Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki Konarskiego 20, 44-100 Gliwice
24.	Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki	Wydział Inżynierii Lądowej Politechniki Krakowskiej ul. Warszawska 24 31-155 Kraków Biuro Karier Politechniki Krakowskiej ul. Warszawska 24 31-155 Kraków
25.	Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie	Wydział Inżynierii Lądowej i Gospodarki Zasobami Al. Mickiewicza 30, 30-059 Kraków Centrum Karier AGH ul. Reymonta 17 30-059 Kraków
26.	Politechnika Lubelska	Wydział Budownictwa i Architektury ul. Nadbystrzycka 40 20-618 Lublin Biuro Karier i Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym Politechniki Lubelskiej ul. Nadbystrzycka 44A, 20-618 Lublin

Lp.	Nazwa Uczelni	Wydział, kierunek
27.	Politechnika Białostocka	Wydział Budownictwa i Nauk o Środowisku Politechniki Białostockiej Wiejska 45 E, 15-351 Białystok Biuro Karier i Współpracy z Absolwentami Politechniki Białostockiej ul. Zwierzyniecka 8, 15-333 Białystok
28.	Politechnika Poznańska	Wydział Inżynierii Lądowej i Transportu ul. Piotrowo 3, 60-965 Poznań Centrum Praktyk i Karier - Politechnika Poznańska ul. Piotrowo 3, pok. 327 61-138 Poznań
29.	Politechnika Częstochowska	Wydział Budownictwa Politechniki Częstochowskiej ul. Akademicka 3 42-201 Częstochowa Tel.: 34 32-50-940 Biuro Karier Politechnika Częstochowska ul. Dąbrowskiego 69 42-201 Częstochowa
30.	Wojskowa Akademia Techniczna im. Jarosława Dąbrowskiego w Warszawie	Wydział Inżynierii Lądowej i Geodezji - Budownictwo ul. gen. S. Kaliskiego 2, 00-908 Warszawa Biuro Karier WAT ul. gen. Sylwestra Kaliskiego 2, 00-908 Warszawa
31.	Politechnika Bydgoska im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich	Politechnika Bydgoska Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Biuro Karier Politechniki Bydgoskiej Al. prof. S. Kaliskiego 7 85-796 Bydgoszcz
32.	Politechnika Opolska	Wydział Budownictwa i Architektury Politechniki Opolskiej Ul. Katowicka 48, 46-020 Opole Akademickie Biuro Karier Politechniki Opolskiej ul. Prószkowska 76 45 - 758 Opole
33.	Uniwersytet Warmińsko- Mazurski w Olsztynie	Wydział Geoinżynierii – Budownictwo ul. Prawocheńskiego 15 10-720 Olsztyn Biuro Karier UWM Ul. Oczapowskiego 12B pok.304, 10-719 Olsztyn
34.	Politechnika Koszalińska	Politechnika Koszalińska. Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska Biuro Wydziału Inżynierii Lądowej, Środowiska i Geodezji ul. Śniadeckich 2, 75-453 Koszalin Biuro Karier i Promocji Edukacji ul. Śniadeckich 2 75-453 Koszalin Tel.: (94) 348 66 76, 662 053 718
35.	Uniwersytet Zielonogórski	Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego Profesora Zygmunta Szafrana 1, 65-516 Zielona Góra Biuro Karier Uniwersytetu Zielonogórskiego al. Wojska Polskiego 69 65-762 Zielona Góra
36.	Uniwersytet Bielsko-Bialski	Uniwersytet Bielsko-Bialski

Lp.	Nazwa Uczelni	Wydział, kierunek
		Wydział Inżynierii Materiałów, Budownictwa i Środowiska ul. Willowa 2, 43-309 Bielsko-Biała Biuro Karier Uniwersytet Bielsko-Bialski ul. Willowa 2, 43-309 Bielsko-Biała

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gov.pl/web/nauka/uczelnie-wykazy>;
<https://2023.ranking.perspektywy.pl/ranking/ranking-studiow-inzynierskich/budownictwo> [dostęp: 05.04.2024]

W efekcie analizy dostępnych dokumentów wytypowano 36 uczelni w Polsce, które mają kształcenie w zawodach z branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe. Podstawą do wstępnego zakwalifikowania uczelni do dalszych badań ankietowych był też ranking uczelni oraz informacje związane z prowadzeniem Akademickiego Biura Karier zawarte m.in. na stronie internetowej.

Do wytypowanych 36 uczelni wysłane zostały ankiety CAWI. W efekcie przeprowadzonych badań pozyskano opinie z 14 z 36 wytypowanych uczelni. Respondentami byli pracownicy – koordynatorzy doradztwa zawodowego najczęściej byli to pracownicy Akademickiego Biura Karier. Wykaz uczelni biorących udział w badaniu przedstawiono w rozdziale 3.2.

2. Wsparcie szkół i placówek systemu oświaty oraz uczelni powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w realizacji doradztwa zawodowego – wyniki badań pilotażowych

Badania pilotażowe przeprowadzono w kwietniu 2024 r. Weryfikacji poddano dwa kwestionariusze ankiet:

- 1) Identyfikacji potrzeb wsparcia realizacji doradztwa zawodowego szkół zawodowych kształcących w zawodach z branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe;
- 2) Identyfikacji potrzeb wsparcia realizacji doradztwa zawodowego na uczelniach kształcących na kierunkach budowlanych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe.

W badaniach pilotażowych online ankiety *Identyfikacji potrzeb wsparcia realizacji doradztwa zawodowego szkół zawodowych kształcących w zawodach z branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe* uczestniczyli przedstawiciele reprezentujący:

- Zespół Szkół Budowlanych im. Kazimierza Wielkiego w Radomiu; ul. Tadeusza Kościuszki 7, 26-610 Radom (2 ankiety nr 1 i 2 ankiety nr 2)
- Stowarzyszenie Specjalistów Robót Wykończeniowych – partner branżowy (1 ankieta nr 1 i 1 ankieta nr 2);
- Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji w Radomiu – partner merytoryczny (4 ankiety nr 1 i 4 ankiety nr 2);
- ARBUD INVESTMENT Sp. z o.o. – partner dodatkowy (1 ankieta nr 1 i 1 ankieta nr 2);
- Europejska Uczelnia Społeczno-Techniczna w Radomiu (1 ankieta nr 2).
- z przedstawicielami dwóch szkół zawodowych kształcących w zawodach z branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe oraz dwoma pracownikami uczelni prowadzącymi kształcenie na kierunkach powiązanych z budownictwem i pracami wykończeniowymi.

W wyniku badań pilotażowych w ankiecie *(1) Identyfikacji potrzeb wsparcia w realizacji doradztwa zawodowego szkół zawodowych kształcących w zawodach z branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe* wprowadzono następujące zmiany:

- W pytaniu nr 4: *Czy w Państwa szkole jest opracowany program realizacji doradztwa zawodowego?* Poprawiono przejście przy odpowiedzi „nie”(linkowanie) do pytania 5.
- W pytaniu nr 10: *Jakie działania związane z realizacją doradztwa zawodowego zawiera opracowany (opracowywany) program?* – możliwości udzielania odpowiedzi zmieniono na wielokrotny wybór.
- W pytaniu nr 11: *Prosimy o wskazanie form realizacji doradztwa zawodowego w Państwa szkole* – możliwości udzielania odpowiedzi zmieniono na wielokrotny wybór.
- W pytaniu nr 12 – zmieniona treść na: *Prosimy o krótkie wyjaśnienie, czemu doradztwo zawodowe we wskazanej/wskazanych powyżej formie/formach nie jest realizowane w Państwa szkole.*
- W pytaniu nr 17: *Nauczyciel z jakimi kwalifikacjami w Państwa szkole prowadzi zajęcia z doradztwa zawodowego, wynikające z ramowego planu nauczania (minimum 10 godzin dydaktycznych na cykl kształcenia)?*, zmieniono zapisy kafeterii odpowiedzi na:
 - Nauczyciel posiadający kwalifikacje doradcy zawodowego – pełnoetatowy pracownik szkoły, uczący też innego przedmiotu;
 - Nauczyciel posiadający kwalifikacje doradcy zawodowego – pracownik prowadzący tylko zajęcia z doradztwa zatrudniony na etat;
 - Nauczyciel posiadający kwalifikacje doradcy zawodowego – pracownik prowadzący tylko zajęcia z doradztwa zatrudniony na część etatu (*pracuje jeszcze w innej szkole/placówce jako doradca zawodowy*);
 - Nauczyciel bez kwalifikacji doradcy zawodowego (nie posiadający dyplomu studiów dziennych lub podyplomowych z doradztwa zawodowego) wyznaczony przez dyrektora szkoły;
 - Nikt nie realizuje.
- W pytaniu nr 18: *Kto poza nauczycielem – doradcą zawodowym w Państwa szkole zaangażowany jest w realizację doradztwa zawodowego?* – możliwości udzielania odpowiedzi zmieniono na wielokrotny wybór.

- W pytaniu nr 20: *Ilu uczniów roku szkolnym 2022/2023 miało możliwość skorzystania z poszczególnych form doradztwa zawodowego w Państwa szkole?* zmieniono układ i zapisy formy na:

Forma	Nikt nie skorzystał	Niektórzy uczniowie	Mniej niż połowa uczniów	Okolo połowy uczniów	Większość uczniów	Wszyscy uczniowie
Na zajęciach z zakresu kształcenia ogólnego						
Na zajęciach edukacyjne z zakresu kształcenia zawodowego						
Na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego (w ramach min. 10 godzin na cały cykl kształcenia)						
Na lekcjach wychowawczych						
W ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej						
Wizyt zawodoznawczych w firmach						

- W pytaniu nr 21: *Czy doradca zawodowy z Państwa szkoły wspiera również działania doradcze prowadzone przez –* możliwości udzielania odpowiedzi zmieniono na wielokrotny wybór oraz dodano zapisy:
 - Nauczyciela wychowawcę;
 - Nauczycieli przedmiotów ogólnych;
 - Nauczycieli teoretycznej nauki zawodu;

- Instruktorów/nauczycieli praktycznej nauki zawodu;
 - Psychologa;
 - Pedagoga szkolnego;
 - Nauczyciela bibliotekarz;
 - Dyrektor szkoły;
 - Zastępcę dyrektora;
 - Doradca zawodowy spoza szkoły.
- W pytaniu nr 23 – zmieniona została treść pytania na: *Jeśli Państwo wybraliście brak współpracy z Pracodawcami przy realizacji doradztwa zawodowego – jakie są tego powody?*
 - W pytaniu nr 24 – zmieniona została treść pytania na: *Jeśli Państwo wybraliście brak współpracy z Poradnią psychologiczno-pedagogiczną przy realizacji doradztwa zawodowego – jakie są tego powody?*
 - W pytaniu nr 25 – zmieniona została treść pytania na: *Jeśli Państwo wybraliście brak współpracy z Urzędem pracy przy realizacji doradztwa zawodowego – jakie są tego powody?*
 - W pytaniu nr – zmieniona została treść pytania na: *Jeśli Państwo wybraliście brak współpracy ze Szkołą podstawową przy realizacji doradztwa zawodowego – jakie są tego powody?*
 - W pytaniu nr 27: *Czy realizując doradztwo zawodowe w Państwa szkole współpracujecie z RODZICAMI?* – poprawiono przejście przy odpowiedzi „nie” (linkowanie) do pytania nr 28.
 - W pytaniu nr 29: *Co przygotowuje uczeń w wyniku prowadzonego doradztwa zawodowego w Państwa szkole?* – możliwości udzielania odpowiedzi zmieniono na wielokrotny wybór.
 - W pytaniu nr 31: *Proszę ocenić, w jakim stopniu Państwa szkoła byłaby zainteresowana udziałem w poniższych szkoleniach ukierunkowanych na doskonalenie doradztwa zawodowego?* – zmieniono układ i propozycje działań na:

Propozycje działań	Wysokim	Średnim	Niskim
Doskonalenie posiadanego programu realizacji doradztwa zawodowego			

Opracowywanie autorskiego programu realizacji doradztwa zawodowego			
Materiały i narzędzia informacji o świecie zawodów			
Planowaniem i przeprowadzeniem spotkań z przedstawicielami pracodawców			
Planowanie – konstruowanie kariery w pracy szkolnego doradcy zawodowego			
Przyszłość i jej wpływ na doradztwo zawodowe			
Organizacja zajęć pokazowych z grupowego doradztwa zawodowego			
System kształcenia zawodowego w Polsce			
Zastosowanie IT w doradztwie zawodowym			
Organizacja współpracy z rodzicami			

- Wprowadzono do kwestionariusza ankiety pytania nr:
 - 44. Prosimy o podanie nazwy instytucji.
 - 45. Prosimy o podanie danych kontaktowych do osoby, która byłaby odpowiedzialna za ewentualną współpracę z Branżowym Centrum Umiejętności Nr 1 w Radomiu świadczącym usługi w dziedzinie prace wykończeniowe? Prosimy o podanie adresu email do kontaktu.

W wyniku badań pilotażowych w ankiecie *(2) Identyfikacji potrzeb wsparcia w realizacji doradztwa zawodowego na uczelniach kształcących na kierunkach budowlanych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe* wprowadzono następujące zmiany:

- W pytaniu nr 3: zmieniona na: *Na jakich kierunkach lub specjalizacjach związanych z dziedziną prace wykończeniowe prowadzone jest kształcenie w Państwa uczelni:*
 - Budownictwo (k)
 - Architektura i Budownictwo (k)
 - Projektowanie Wnętrz (k)
 - Zarządzanie Nieruchomościami (k)

- Inżynieria Wykończeniowa (s)
- Technologie Wykończeniowe (s)
- Inne (jakie)
- Usunięto pytanie: *Prosimy o wskazanie form realizacji doradztwa zawodowego w Państwa uczelni*

TAK	Formy realizacji doradztwa zawodowego
	Doradztwo zawodowe realizowane jest na wykładach z zakresu doradztwa zawodowego na kierunku lub specjalności
	Doradztwo zawodowe realizowane jest na ćwiczeniach z zakresu doradztwa zawodowego na kierunku lub specjalności
	Doradztwo zawodowe realizowane jest w ABK na zasadzie konsultacji z doradcami zawodowymi którzy udzielają indywidualnych porad studentom. Studenci mogą umówić się na spotkanie, aby omówić swoje zainteresowania, umiejętności i cele zawodowe.
	Doradztwo zawodowe realizowane jest w ABK na warsztatach i szkoleniach związanych z rozwojem zawodowym. Mogą to być tematy dotyczące poszukiwania pracy, tworzenia CV, rozmów kwalifikacyjnych, budowania marki osobistej itp.
	Doradztwo zawodowe realizowane jest na targach pracy na których studenci mogą spotkać przedstawicieli firm, dowiedzieć się o ofertach pracy, nawiązać kontakty zawodowe i zdobyć informacje na temat różnych branż
	Doradztwo zawodowe realizowane jest w projektach i praktykach zawodowych kiedy uczelnia współpracuje z firmami, aby umożliwić studentom udział w projektach, stażach lub praktykach zawodowych
	Doradztwo zawodowe realizowane jest tylko w ABK i CK które oferują wsparcie w tym zakresie. Studenci mogą tam uzyskać informacje o ofertach pracy, uczestniczyć w warsztatach i spotkaniach z doradcami zawodowymi oraz mogą skorzystać z innych zasobów.

- Usunięto pytanie dotyczące pracowników ABK:

Informacje dotyczące respondenta (*prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwych odpowiedzi*)

Płeć:

Kobieta	☐
Mężczyzna	☐
Inna	☐

Wiek:

a) 24 i mniej	☐
b) 25-34 lat	☐
c) 35-44 lat	☐
d) 45-54 lat	☐

e) powyżej 55 lat	
-------------------	--

Wykształcenie:

a) policealne i średnie zawodowe	
b) średnie ogólnokształcące	
c) wyższe zawodowe (inżynierskie, licencjackie)	
d) wyższe magisterskie	
e) ponadmagisterskie (doktorat lub inne tytuły i stopnie naukowe)	

Status pracownika

a) pracownik naukowo-dydaktyczny	
b) pracownik administracyjny	
c) pracownik techniczny	
d) inny (<i>jaki?</i>)	

Posiadane kwalifikacje: (*prosimy wypełnić poniższą tabelę*)

Zawody wyuczone:	Zawody dotychczas wykonywane:
1)	1)
2)	2)
3)	3)

Która z niżej wymienionych form zatrudnienia w ABK Pana/Pani dotyczy?

umowa na czas nieokreślony	
umowa o pracę na czas określony	
zatrudnienie w ramach refundacji z funduszu pracy (np. prace interwencyjne, roboty publiczne, umowa absolwenta, staż)	
wolontariat	
inne (wymienić jakie):.....	

Staż pracy (liczba lat):

a) ogółem lat pracy	
b) na stanowiskach pracy związanych z poradnictwem zawodowym, pośrednictwem pracy	
c) na aktualnie zajmowanym stanowisku	
d) w ABK	

- W pytaniu nr 6: *Z jakich form wsparcia w zakresie doradztwa zawodowego może skorzystać student na Państwa uczelni?* Zmieniono układ pytania i zapisy na:

TAK	Formy realizacji doradztwa zawodowego
	Wykłady z zakresu doradztwa zawodowego na kierunku lub specjalności
	Ćwiczenia z zakresu doradztwa zawodowego na kierunku lub specjalności
	Indywidualne konsultacje z pracownikiem posiadającym kwalifikacje doradcy zawodowego, w trakcie omawiane są zainteresowania, umiejętności, cele zawodowe oraz otrzymać porady dotyczące wyboru ścieżki kariery przez studenta.

	Grupowego doradztwa zawodowego
	Warsztaty (szkolenia), na których poruszana jest tematyka doradztwa zawodowego
	Targi pracy
	Targi edukacyjne
	Praktyki zawodowe dla studentów w firmach
	Pośrednictwa pracy
	Staż zawodowe
	Stażu zagranicznego w ramach programu Erasmus+
	Konferencji, na których poruszana jest tematyka związana z planowaniem kariery
	Wsparcia oferowanego przez pracowników biura karier (centrum kariery)
	Udzielanie informacji o zawodach, rynku pracy, możliwościach szkolenia i kształcenia, o kursach, stażach, stypendiach, praktykach zawodowych krajowych i zagranicznych, studiach podyplomowych oraz o innych formach doskonalenia zawodowego
	Nie oferujemy studentom doradztwa zawodowego
	Innej formy (<i>prosimy o podanie jakiej?</i>)

- Usunięto pytania:

Jakie Pani/Pan nabyła/nabył umiejętności niezbędne do pracy w ABK?

TAK	Rodzaj uprawnień
1	Doradcy zawodowego
2	Pośrednika pracy
3	Specjalisty ds. szkoleń
4	Inne (jakie?)

Czy oprócz pracowników zatrudnionych w ramach umowy o pracę w Państwa ABK były zaangażowane inne osoby?

TAK	Rodzaj uprawnień
	Zatrudnione umowę zlecenie i/lub umowę o dzieło

	Stażyści (finansowani z Funduszu Pracy)
	Wolontariusze
	Inne osoby – <i>prosimy wymienić jakie?</i>

- W pytaniu nr 10: *Co przygotowuje student w wyniku prowadzonego doradztwa zawodowego w Państwa uczelni?* Zmieniono zapisy na:

TAK	Efekty pracy
	Plan kariery w formie pisemnej
	Plan kariery w formie ustnej
	Testy weryfikujące predyspozycje i zainteresowania
	Notatki z zajęć
	Nic nie przygotowuje
	Inne (<i>prosimy o wymienienie jakie</i>)

- Dodano do kwestionariusza ankiety pytanie nr 21. *Prosimy o podanie danych kontaktowych do osoby, która byłaby odpowiedzialna za ewentualną współpracę z Branżowym Centrum Umiejętności Nr 1 w Radomiu świadczącym usługi w dziedzinie prace wykończeniowe? Prosimy o podanie adresu email do kontaktu*

Ankiety po przeprowadzonych badaniach pilotażowych zostały zweryfikowane oraz udostępnione do badań docelowych pod adresami:

- <https://forms.office.com/e/tjHuiBhE7F> – kwestionariusz ankiety dla szkół zawodowych prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe;
- <https://forms.office.com/e/XCTKAtp50y> – kwestionariusz ankiety dla uczelni powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe.

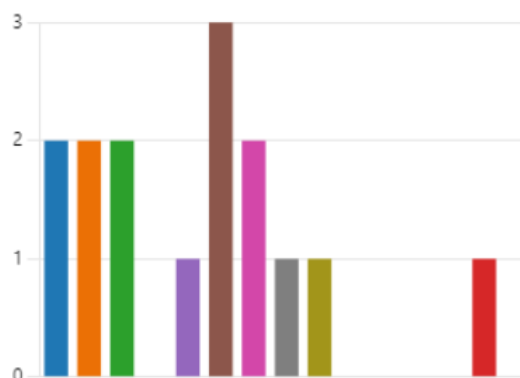
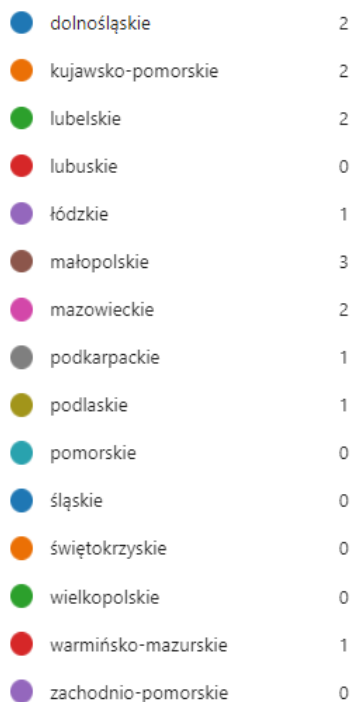
Wersje końcowe kwestionariuszy ankiet badawczych stanowią załączniki do niniejszego raportu.

3. Wsparcie w realizacji doradztwa zawodowego szkół i placówek systemu oświaty oraz uczelni powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe – wyniki badań docelowych

3.1. Diagnoza stanu doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe

W efekcie przeprowadzonych badań ankietowych kwestionariusz ankiety w wersji online przesłano do 75 wytypowanych w rozdziale 2 szkół zawodowych prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego z branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe. Odpowiedzi udzielili przedstawiciele z 15 szkół z 11 województw (rys. 1), w tym:

- Zespół Szkół im. ks. Józefa Tischnera w Dobczycach,
- Zespół Szkół Technicznych w Kłodzku,
- Zespół Szkół Budowlanych we Włocławku,
- Zespół Szkół Budowlanych i Eugeniusza Kwiatkowskiego w Lublinie,
- Zespół Szkół Nr 1 w Wieluniu,
- Zespół Szkół Budowlanych we Wrocławiu,
- Zespół Szkół Budowlanych i Plastycznych w Grudziądzu,
- Zespół Szkół Zawodowych nr 2 im. Leona Wyczółkowskiego w Rykach,
- Branżowa Szkoła I Stopnia Nr 1 w Mławie,
- Zespół Szkół nr 1 w Mławie,
- Zespół Szkół Kształcenia Ustawicznego w Rzeszowie,
- Zespół Szkół nr 1 im. Jędrzeja Śniadeckiego w Ełku,
- Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących Nr 4 w Łomży.

Rys. 1. Lokalizacja wg województw szkół biorących udział w badaniu (N=15).

Źródło: opracowanie własne.

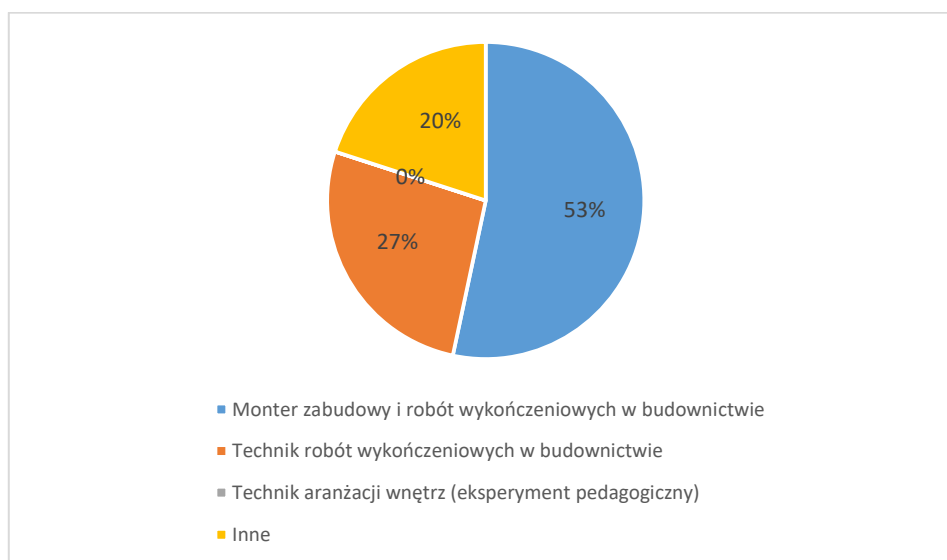
Wśród badanych szkół zawodowych z branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe przeważały technika (54%).

Najpopularniejszym zawodem związanym z pracami wykończeniowymi w badanych placówkach jest „Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie”, natomiast najmniejsze zainteresowanie budzi zawód „Technik aranżacji wnętrz” (rys. 2). Popularność zawodu Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie w polskich placówkach edukacyjnych może być wynikiem sporego zapotrzebowania na specjalistów w zakresie objętym kształceniem.

W Polsce, z danych w raportach Głównego Urzędu Statystycznego (GUS)⁵, wynika że sektor budowlany odnotowuje stabilny wzrost poprzez stały wzrost liczby realizowanych projektów budowlanych. Podobne tendencje zauważono w innych krajach Unii Europejskiej, gdzie

⁵ Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej w sierpniu 2023 roku: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ceny-handel/wskazniki-cen/wskazniki-cen-produkcji-budowlano-montazowej-w-sierpniu-2023-roku,15,57.html> [dostęp: 14.06.2024].

zawody związane z pracami wykończeniowymi cieszą się dużym zainteresowaniem, szczególnie w kontekście renowacji i modernizacji budynków zgodnie z europejskimi normami dotyczącymi efektywności energetycznej.

Rys. 2. Wykaz zawodów z dziedziny prace wykończeniowe, w których prowadzone jest kształcenie w badanych szkołach (N=15).

Źródło: opracowanie własne.

3.1.1. Stan doradztwa zawodowego oraz program realizacji doradztwa zawodowego

Wszystkie placówki objęte badaniem (15) mają opracowany program realizacji doradztwa zawodowego. Jest to bardzo pozytywny wynik, który może świadczyć o pełnym zaangażowaniu szkół w przygotowanie uczniów do wyboru ścieżki zawodowej. Taki stan rzeczy jest zgodny z obowiązującymi w Polsce standardami edukacyjnymi, które kładą duży nacisk na doradztwo zawodowe jako kluczowy element wspierania młodzieży w podejmowaniu decyzji dotyczących przyszłości zawodowej.

Doradztwo zawodowe w polskich w szkołach jest regulowane przez odpowiednie przepisy prawa oświatowego. Obowiązek ten wynika z treści rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 325),

w którym zapisano: „§ 4. 1. Na każdy rok szkolny w szkole opracowuje się program realizacji doradztwa zawodowego, uwzględniający wewnętrzny system doradztwa zawodowego”.

Wyniki badania, pokazują 100% implementacji programu realizacji doradztwa zawodowego, może to wskazywać, że szkoły zawodowe kształcące w zawodach szkolnictwa branżowego powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe, skutecznie realizują te wymagania.

Warto jednak zwrócić uwagę, że istnieją badania, które wskazują na różnice w jakości programów realizacji doradztwa zawodowego oraz ich praktycznej realizacji. Na przykład, badania prowadzone przez Instytut Badań Edukacyjnych (IBE) wykazują, że chociaż większość szkół posiada formalnie opracowane programy realizacji doradztwa zawodowego, to ich skuteczność oraz dostosowanie do potrzeb rynku pracy mogą się różnić w zależności od regionu i specyfiki szkoły⁶.

W szkołach zawodowych biorących udział w badaniu, najczęściej **program realizacji doradztwa zawodowego opracowywał** wyznaczony pracownik – nauczyciel odpowiedzialny za realizację doradztwa zawodowego w szkole (9 wskazań, 60%), co wskazuje na to, że w wielu szkołach programy doradztwa zawodowego są tworzone przez nauczycieli, którzy nie są specjalistami w tej dziedzinie, ale zostali do tego zadania wyznaczeni (rys. 3).

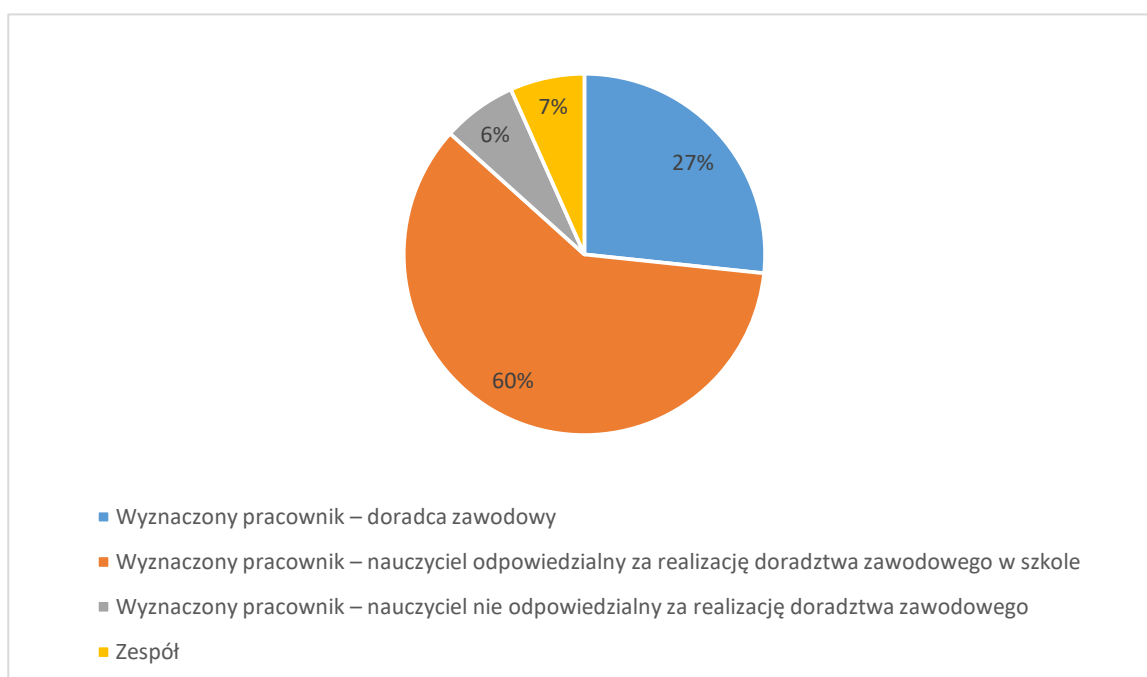
Cztery osoby wskazały, że program realizacji doradztwa zawodowego w ich szkole został opracowany przez wyznaczonego nauczyciela – doradcę zawodowego, co sugeruje, że w tych szkołach istnieje personel specjalizujący się w doradztwie zawodowym. Jest to idealna sytuacja, gdyż doradcy zawodowi posiadają odpowiednie kwalifikacje i wiedzę, aby stworzyć skuteczny program realizacji doradztwa zawodowego na dany rok szkolny.

Jeden z respondentów wskazał, że program realizacji doradztwa zawodowego został opracowany przez wyznaczonego pracownika – nauczyciela, który nie odpowiada za realizację doradztwa zawodowego. Może to oznaczać, że w tej placówce brakuje specjalistycznego personelu zajmującego się doradztwem zawodowym, lub też kadra zarządzająca szkoły

⁶ Raport: Ewaluacja wsparcia doradztwa zawodowego w obszarze oświaty:
<https://refernet.ibe.edu.pl/index.php/raport-ewaluacja-wsparcia-doradztwa-zawodowego-w-obszarze-oswiaty>
[dostęp: 18.06.2024].

przydzielając dany obowiązek nauczycielowi, nie była w pełni świadoma wagi opracowywanego dokumentu.

Tylko jedna osoba uczestnicząca w badaniu zaznaczyła, że program został opracowany przez zespół. Wydaje się, że współpraca w zespole mogłaby jednak przynieść korzyści w postaci różnorodności perspektyw i kompetencji, co mogłoby wpłynąć na jakość programu. Ze swojej strony rekomendujemy, aby w skład zespołu opracowującego program realizacji doradztwa zawodowego powinno wchodziło minimum 2 osoby: doradca zawodowy i przedstawiciel wychowawców oddziałów szkolnych. Idealnym rozwiązaniem byłoby zaangażowanie jak najszerszego grona nauczycieli uczących różnych przedmiotów ogólnokształcących oraz zawodowych teoretycznych czy też praktycznych.

Rys. 3. Osoby odpowiedzialne za opracowanie programu doradztwa zawodowego (N=15)

Źródło: opracowanie własne.

W kolejnym pytaniu respondenci wykazali, że są świadomi faktu, iż program realizacji doradztwa zawodowego w ich ocenie powinien być efektem pracy zespołowej (rys. 4). W swoich odpowiedziach respondenci wskazywali (około 67% wskazań), że główną rolę w zespole powinien odegrać nauczyciel – doradca zawodowy, który pełniłby rolę lidera i koordynatora prowadzonych działań w obszarze doradztwa zawodowego. Przemawia za tym

fakt, że nauczyciel – doradca zawodowy ma specjalistyczną wiedzę na temat rynku pracy, ścieżek kariery oraz umiejętności potrzebnych w różnych zawodach. Jego kwalifikacje formalne i doświadczenie zawodowe pozwala na stworzenie programu, które jest praktyczny, angażuje szerokie grono współwykonawców i jest dostosowany do rzeczywistych potrzeb uczniów. Jako lider, nauczyciel – doradca zawodowy może skutecznie koordynować pracę zespołu, łącząc różne perspektywy i umiejętności całego grona pedagogicznego oraz specjalistów. Takie podejście może zapewnić spójność i kompleksowość programu realizacji doradztwa zawodowego w szkole zawodowej. Poprzez fakt, że nauczyciele – doradcy zawodowi są na bieżąco z najnowszymi trendami na rynku pracy oraz zmianami w edukacji, mogą wprowadzać do programu najnowsze informacje i dostosowywać go do zmieniających się warunków. Nauczyciel – doradca zawodowy z racji posiadanych kwalifikacji zawodowych oraz doświadczenia zawodowego może w zespole pełnić rolę mentora i wspierać pozostałych członków zespołu w tworzeniu programu.

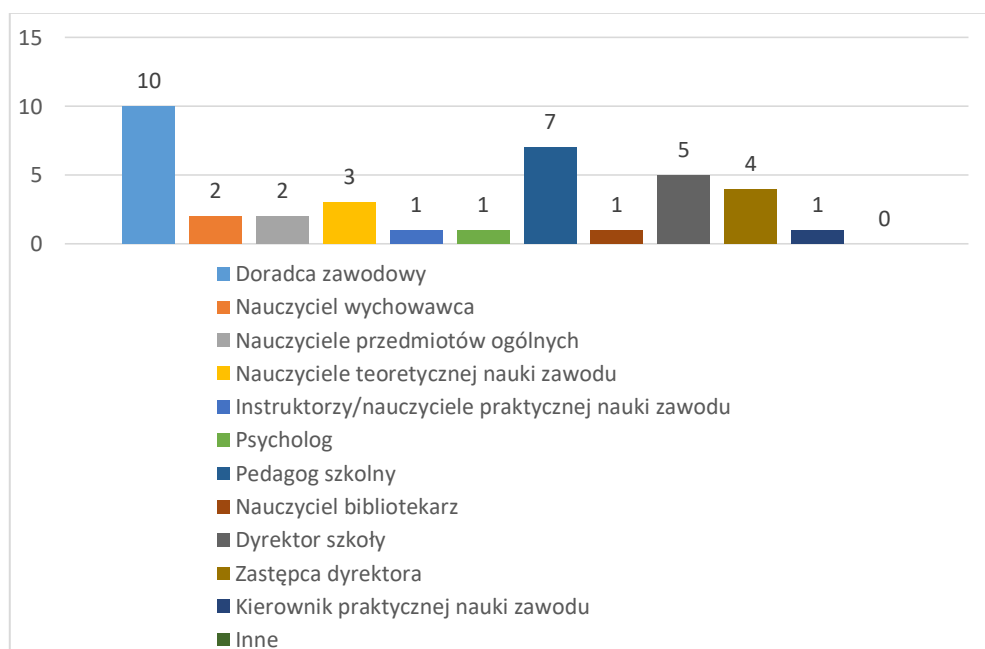
W ocenie respondentów, kolejną osobą, która mogłaby uczestniczyć w pracy zespołu jest pedagoga szkolny, na którego wskazało około 50% osób. Pedagogowie mogą pełnić ważną funkcję w zespole, co może wynikać z ich wiedzy na temat potrzeb uczniów oraz umiejętności wspierania ich w procesie planowania kariery zawodowej. Ich udział w pracach zespołu może przełożyć się na pojawienie się w programie realizacji doradztwa zawodowego możliwości prowadzenia indywidualnych konsultacji. Lecz, aby to było działanie profesjonalne wskazane byłoby, aby taki pracownik posiadał formalne kwalifikacje doradcy zawodowego.

Na potrzebę zaangażowania przedstawicieli dyrekcji w pracę zespołu wskazało 5 respondentów. Przy czym w pracach jednego zespołu wskazane, aby działał dyrektor szkoły, a w przypadku 4 wskazań – zastępca dyrektora. W naszej ocenie, udział kadry kierowniczej sugeruje, że szkoły chcą, aby programy te były spójne z ogólną strategią edukacyjną placówki.

Respondenci wskazali także, że w skład zespołu opracowującego program realizacji doradztwa zawodowego powinni wejść także: nauczyciele przedmiotów teoretycznych nauki zawodu (20% wskazań), przedmiotów ogólnokształcących (13% wskazań), wychowawca (13% wskazań) oraz praktycznej nauki zawodu (7% wskazań). Szerokie zaangażowanie nauczycieli różnych przedmiotów rozszerza zakres działań prowadzonych w ramach doradztwa

zawodowego w szkole. Wymienieni nauczyciele mogą pomóc w tworzeniu programów, które będą dobrze zintegrowane z codziennym procesem nauczaniem i dostosowane do specyfiki zawodów, do których przygotowują się uczniowie. Poza tym każdy z nauczycieli może wybrać tematy z doradztwa zawodowego jakie będzie realizował w ramach swojego przedmiotu, a tym samym rozszerzyć zakres doradztwa zawodowego o swój przedmiot. Obszarem do doskonalenia jest podwyższenie poziomu zaangażowania w prace zespołów opracowujących program realizacji doradztwa zawodowego nauczycieli wychowawców opiekującym się oddziałem. Przypomnijmy zapisy z rozporządzenia w sprawie doradztwa zawodowego: *doradztwo zawodowe jest realizowane w szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych, z wyjątkiem branżowych szkół II stopnia, szkół specjalnych przysposabiających do pracy, szkół policealnych i szkół dla dorosłych, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem.*

Respondenci uznali, że instruktorzy praktycznej nauki zawodu, psychologowie i bibliotekarze rzadziej wchodzi w skład tych zespołów. Może to być konsekwencją ograniczonych zasobów lub specyficznych potrzeb szkoły.

Rys. 4. Osoby rekomendowane przez respondentów do wejścia w skład zespołu opracowującego program doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie (N=15)

Źródło: opracowanie własne.

Ponad 50% respondentów odpowiedziało, że ich szkołach opracowany jest program realizacji doradztwa zawodowego na cały cykl kształcenia, co sugeruje długoterminowe podejście do planowania kariery uczniów. Przyjmowanie długoterminowego planowania w szkołach może natomiast lepiej wspierać rozwój zawodowy uczniów poprzez systematyczne i przemyślane działania.

W pozostałych szkołach zawodowych kształcących w zawodach szkolnictwa branżowego w dziedzinie prace wykończeniowe w budownictwie program realizacji doradztwa zawodowego jest opracowywany na dany rok szkolny, co spełnia wymagania przedstawione w rozporządzeniu w sprawie doradztwa zawodowego. Może także wskazywać na zastosowanie bardziej elastycznego podejście, dostosowujące się do zmieniających się potrzeb uczniów i rynku pracy.

W przypadku jednego respondenta została wybrana odpowiedź „Inne”, co może oznaczać zastosowanie innego niestandardowe podejścia do opracowywania programów doradztwa zawodowego. Zróżnicowane podejście do opracowywania programów realizacji doradztwa zawodowego w polskich szkołach zawodowych kształcących w dziedzinie prace wykończeniowe w budownictwie może być efektem dostosowania oferty edukacyjnej do zróżnicowanych potrzeb uczniów oraz dynamicznie zmieniającego się rynku pracy.

W rozporządzeniu w sprawie doradztwa zawodowego wskazano, że program realizacji doradztwa zawodowego rekomendowany jest, aby był opracowywany na każdy rok szkolny w szkole i uwzględniał wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego.

Program realizacji doradztwa zawodowego, zgodnie z zapisami w rozporządzeniu w sprawie doradztwa zawodowego, powinien zawierać:

- 1) działania związane z realizacją doradztwa zawodowego, w tym:
 - a) tematykę działań, uwzględniającą treści programowe dla poszczególnych typów szkół,
 - b) oddziały, których dotyczą działania,
 - c) metody i formy realizacji działań, z uwzględnieniem udziału rodziców w tych działaniach, w szczególności przez organizację spotkań z rodzicami,
 - d) terminy realizacji działań,

- e) osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań,
2) podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań.

Postanowiliśmy to zweryfikować, w związku z tym respondenci wypowiedzieli się na temat tego co zawierają ich szkolne programy realizacji doradztw zawodowego. Zbiorcze zestawienie wyników przedstawiono na rysunku 5. Z pozyskanych danych ze szkół prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego w dziedzinie prace wykończeniowe w budownictwie wynika, że w programach realizacji doradztwa zawodowego (rys. 5):

- 1) w ponad 90% badanych szkołach uwzględniono tematykę działań. Należy podkreślić, że *tematyka działań, uwzględniająca treści programowe, o których mowa w rozporządzeniu w sprawie doradztwa zawodowego* jest kluczowym elementem składowym programu;
- 2) w około 27% badanych szkół zawodowych do tematyki przypinano oddziały, których dotyczą działania;
- 3) metody i formy realizacji działań przypisano do działań w programach realizacji w 2/3 badanych szkół;
- 4) tylko w około 27% badanych szkół w programie realizacji doradztwa zawodowego uwzględniono udział rodziców w tych działaniach, w szczególności przez organizację spotkań z rodzicami,
- 5) wprowadzenie zapisów – terminów realizacji działań zadeklarowało ponad 73% badanych,
- 6) osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań uwzględniono w prawie połowie badanych szkół zawodowych,
- 7) podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań zadeklarowało około 27% badanych.

Reasumując, potwierdzają się wyniki badań prowadzonych przez IBE⁷, czy też w Wielkopolsce Wschodniej⁸, z których jak i tu wynika, że pomimo deklaracji, że w szkołach zawodowych kształcących w zawodach szkolnictwa branżowego powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie pomimo, że są opracowane programy realizacji doradztwa

⁷ Raport: Ewaluacja wsparcia doradztwa zawodowego w obszarze oświaty:

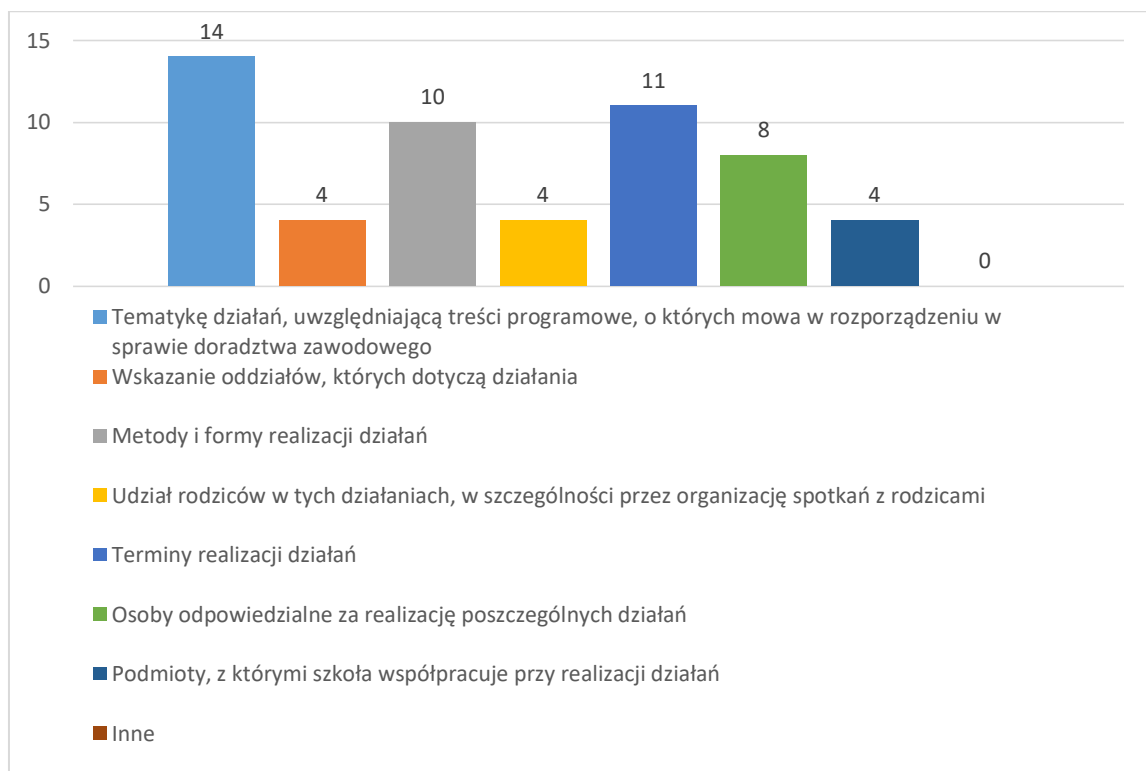
<https://refernet.ibe.edu.pl/index.php/raport-ewaluacja-wsparcia-doradztwa-zawodowego-w-obszarze-oswiaty> [dostęp: 18.06.2024]

⁸ Kozieł E., Sołtysiak M., Żurek M. (red.), (2023). Diagnostyka w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego w Wielkopolsce Wschodniej w kontekście transformacji energetycznej. Konin, Oslo, Radom. ISBN 978–83–7789–733–1.

zawodowego, to ich jakość pozostawia dużo do życzenia. Pozyskane dane pokazują, że programy przypominają ser z dziurami, czyli nie uwzględniają wszystkich elementów składowych wymaganych w rozporządzeniu w sprawie realizacji doradztwa zawodowego. Oznacza to, że szkoły zawodowe nie kładą wystarczającego nacisku na realizację zadań zgodnych z wytycznymi, by zapewnić spójność prowadzonych zajęć z doradztwa zawodowego. Nie uwzględnienie w programie realizacji doradztwa zawodowego elementów zgodnie z wymaganiami prawnymi wskazuje na niezgodność z obowiązującymi standardami, co też może w sposób istotny wpływać na zapewnienia wysokiej jakości doradztwa zawodowego.

Braki w programie realizacji doradztwa zawodowego *terminów realizacji działań* sugeruje, że programy te nie są dobrze zaplanowane pod względem czasowym. Brak wskazania *metod i formy realizacji działań oraz osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań* wskazuje na potrzebę doskonalenia w tych obszarach i ma na celu jasne określenia ról i obowiązków w programie. Dostosowanie programu do potrzeb uczniów i skuteczność realizacji wymaga zastosowania odpowiednich metod i form. Możemy zauważyć, że programy doradztwa zawodowego są niezgodne z wytycznymi, ale także mało elastyczne i innowacyjne, co może wpłynąć na jakość ich odbiór przez uczniów. Natomiast przydzielenie określonych funkcji i jasne określenie, kto i za co jest odpowiedzialny przełożyć się może na zwiększenie odpowiedzialność realizatorów i skuteczność realizacji programu na rzecz uczniów, a tym samym zwiększyć ich zainteresowanie prowadzonymi zajęciami. Taki zakres działania sprawia, że każdy element programu jest zarządzany i realizowany przez odpowiednio przygotowane osoby, co sprzyja spójności i efektywności całego procesu doradczego.

Nie uwzględnienie wszystkich elementów składowych w programach realizacji doradztwa zawodowego może być pokłosiem faktu, że nie wszyscy członkowie grona pedagogicznego, w szczególności przedstawiciele poszczególnych przedmiotów ogólnokształcących i zawodowych, a także nauczyciele wychowawcy opiekujący się oddziałem szkolnym angażują się w opracowywanie programu.

Rys. 5. Elementy składowe programów realizacji doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie (N=15)

Źródło: opracowanie własne.

Idealny program wskazuje jednoznacznie co, kto, kiedy i jak realizuje. Niestety w przypadku wielu szkół zawodowych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie uczestniczących w badaniu programy realizacji doradztwa zawodowego należy udoskonalić i uzupełnić o elementy składowe zgodnie z wymaganiami przedstawionymi w rozporządzeniu w sprawie doradztwa zawodowego. Przy czym ważne jest, aby zaprojektowane działania tworzyły logicznie powiązaną ze sobą całość i angażowały jak największą liczbę nauczycieli różnych przedmiotów.

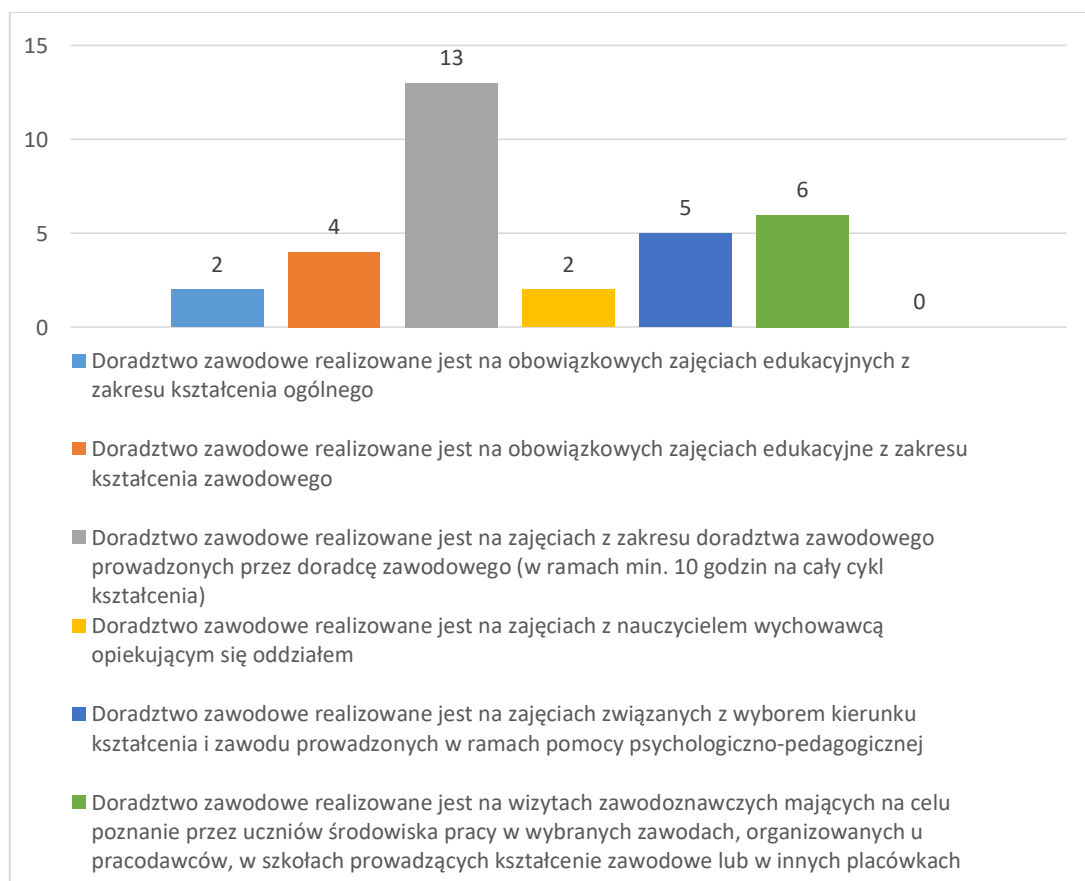
3.1.2. Formy realizacji doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie

Respondenci uczestniczący w badaniu potwierdzili, że doradztwo zawodowe w około 87% badanych szkołach zawodowych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe

w budownictwie głównie jest realizowane przez nauczycieli doradców zawodowych na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego (w ramach min. 10 godzin na cały cykl kształcenia, rys. 6).

Tylko w 4 z 10 badanych szkół zawodowych doradztwo zawodowe realizowane jest na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Wynika to głównie z faktu, że poradnie psychologiczno-pedagogiczne uczestnikom badania kojarzą się głównie z wydawanymi orzeczeniami a nie z doradztwem zawodowym.

Niskie poziom zaangażowania nauczycieli wychowawcą opiekującym się oddziałem w opracowanie programów realizacji doradztwa zawodowego może skutkować tym, że w ocenie respondentów, tylko w 1/3 badanych szkół zawodowych wychowawcy realizują zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego.

Rys. 6. Formy realizacji doradztwa zawodowego w szkole (N=15)

Źródło: opracowanie własne.

Niepokojącym są wskazania respondentów, że w większości badanych szkół w realizacji doradztwo zawodowe nie angażują się (rys.6):

- nauczyciele prowadzący obowiązkowe zajęcia edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego (13%);
- nauczyciele prowadzący obowiązkowe zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia w zawodzie, zarówno teoretyczne (13%) jak i praktyczne (6%);
- pracodawcy w ramach wizyt zawodoznawczych mających na celu poznanie przez dzieci i uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach (6%).

W badanych szkołach zawodowych nie stosują się różnych form realizacji doradztwa zawodowego, poza prowadzeniem zajęć przez specjalistę – doradcę zawodowego. Doradcy zawodowi posiadają specjalistyczną wiedzę oraz narzędzia, które mogą skutecznie wspierać uczniów w podejmowaniu kluczowych decyzji edukacyjnych i zawodowych. Inne mniej licznie wskazywane formy, takie jak doradztwo w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zajęcia z wychowawcą, choć również ważne, mogą być postrzegane jako przez uczniów uzupełniające. Wymienione w badaniach formy doradztwa koncentrują się na ogólnym rozwoju ucznia i jego zdolności do radzenia sobie z wyzwaniami, co jest również kluczowe w kontekście planowania kariery.

W pytaniu *dlaczego doradztwo zawodowe we wskazanych (w pytaniu wcześniejszym) formie/formach nie jest realizowane w szkole*, respondenci wymieniali najczęściej: *ze względu na 10 godzin przewidzianych na cały cykl kształcenia oraz ze względu na specyfikę zajęć prowadzonych w szkole*. Takie odpowiedzi świadczą o niskim poziomie świadomości realizacji doradztwa zawodowe w badanych szkołach zawodowych.

Reasumując, możemy stwierdzić, że nauczyciel – doradca zawodowy jest w wielu szkołach zawodowych osamotniony w realizacji doradztwa zawodowego. To na nim spoczywa odpowiedzialność za realizację i efekty działań na rzecz uczniów. Taki stan rzeczy może być spowodowany z jednej strony niskim poziomem wiedzy na temat wymagań zawartych

w rozporządzeniu w sprawie doradztwa zawodowego, czy też brakiem zrozumienia przez dyrekcję szkół i nauczycieli ważności realizowanych działań na rzecz młodych ludzi.

Nauczyciel – doradca zawodowy w szkołach, w których nie spełniono wymagań ustawowych nie może w sposób skutecznych i efektywny wykonywać zadań koordynatora działań w zakresie doradztwa zawodowego. Koordynator powinien scalać działania prowadzone przez całe grono pedagogiczne i zachęcać ich do prowadzenia ciekawych i interesujących zajęć z doradztwa zawodowego dla młodzieży. Zwiększenie zaangażowania pozostałych członków grona pedagogicznego, poprawa współpracy z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi czy też pracodawcami możemy przyczynić się do przełamania stereotypowego myślenia o doradztwie zawodowym przez pryzmat jedynie „10” godzin realizowanych przez doradcę zawodowego. Dobrze zaplanowany program realizacji doradztwa zawodowego, zaangażowani doradcy zawodowi i nauczyciele, współpraca z otoczeniem to fundamenty do budowy sukcesu doradztwa zawodowego w szkole zawodowej.

Uzyskane wyniki badania przedstawiają jak istotny jest profesjonalizm w doradztwie zawodowym, jednocześnie ukazując możliwości do wzmocnienia integracji różnych form wsparcia doradczego.

W ramach kolejnego pytania respondenci wskazali **liczbę godzin** przeznaczonych na realizację doradztwa zawodowego na zajęciach z doradztwa prowadzonych przez doradcę. Z pozyskanych danych wynika, że we wszystkich badanych szkołach zawodowych na realizację zajęć z doradztwa zawodowego prowadzonych przez nauczyciela – doradcę zawodowego przeznaczono 10 godzin dydaktycznych na cały cykl kształcenia. Wskazuje to także na fakt, że organy prowadzące nie wyrażają zgody na większą liczbę godzin niż zasugerowane w rozporządzeniu w sprawie ramowych programów nauczania – minimum 10. To świadczy o niskiej świadomości ważności realizowanych zajęć dla młodych ludzi – uczniów szkół zawodowych.

Najczęściej zajęcia z doradztwa zawodowego w szkołach branżowych I stopnia i technikach uczestniczących w anonimowym badaniu ankietowych realizowane są w **ostatnich roku kształcenia**. Takie podejście może świadczyć o tym, że szkoły branżowe i technika bardziej

skoncentrowane są na przygotowaniu uczniów do egzaminów zawodowych czy też na ukończeniu przez nich szkoły, niż na planowaniu ścieżek kariery. Prowadzenie zajęć z doradztwa zawodowego głównie w ostatnich klasach szkół branżowych I stopnia i techników może być efektywne, ale ma też swoje ograniczenia. Jeśli uzupełnimy ten proces przez wcześniejsze etapy doradztwa, np. w klasach II, III lub IV wówczas uczniowie mieliby wystarczająco dużo czasu na zrozumienie swoich możliwości i przygotowanie się do podejmowania świadomych decyzji zawodowych w końcowej klasie.

Wyniki badania dotyczące dostępności doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych kształcących w zawodach szkolnictwa branżowego powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie pokazują różnorodność podejść do oferowania wsparcia uczniom w planowaniu ich przyszłej kariery. W ponad połowie badanych szkół zawodowych dominującą formą wsparcia uczniów jest umożliwienie im udziału zarówno w grupowych zajęciach, jak i w ramach indywidualne doradztwo zawodowe. W naszej ocenie jest to najbardziej kompleksowe podejście, które łączy zalety obu form doradztwa. Oferowanie zarówno grupowego, jak i indywidualnego doradztwa pozwala na wszechstronne wsparcie uczniów – zarówno poprzez dostarczanie ogólnych informacji w grupie, jak i poprzez możliwość indywidualnych konsultacji, które uwzględniają specyficzne potrzeby i sytuacje ucznia. Wydaje się że, takie podejście jest najbardziej efektywne. Łączy ono szeroką perspektywę grupowych zajęć z osobistym podejściem do każdego ucznia. Uzyskany wynik jest zaskakujący gdyż w szkołach zawodowych ograniczone są możliwości realizacji doradztwa indywidualnego.

Drugą popularną formą wsparcia oferowaną w badanych szkołach jest grupowe doradztwo zawodowe (poniżej 50% wskazań). Praca w grupach może sprzyjać wymianie doświadczeń, pomysłów oraz budowaniu kompetencji społecznych.

Brak wskazań na samo indywidualne doradztwo zawodowe wskazuje, że we wszystkich badanych szkołach funkcjonuje doradztwo zawodowe w formie grupowej a w ponad połowie jest wspierane przez możliwość skorzystania przez ucznia z indywidualnego doradztwa

zawodowego. Indywidualne doradztwo jest jednak kluczowe dla dostosowania porad do specyficznych potrzeb i sytuacji poszczególnych uczniów.

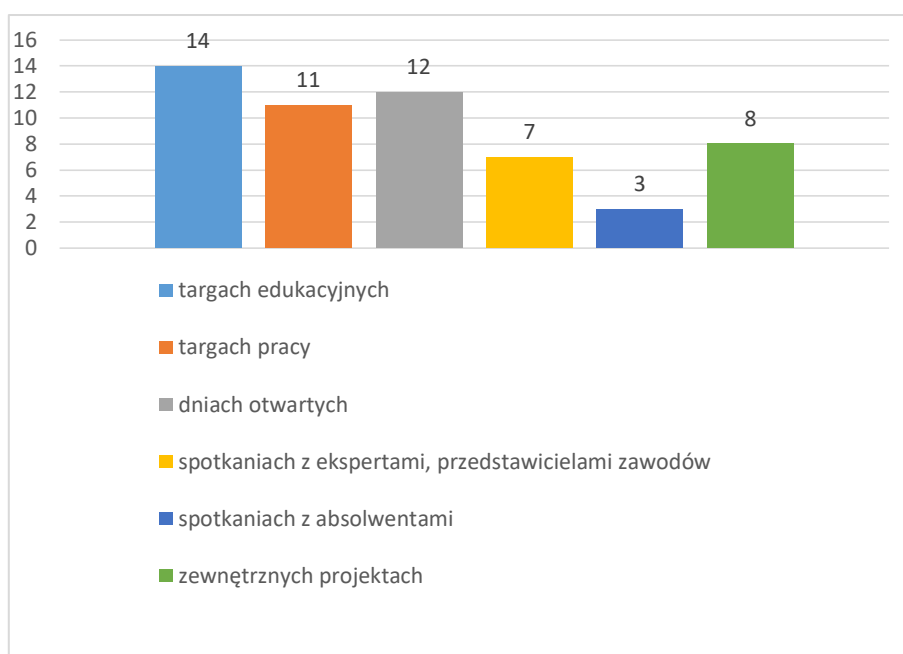
Z analizy danych w pytaniu dotyczącym możliwości uczestnictwa uczniów w różnych formach doradztwa zawodowego (rys. 7) wynika, że uczniowie uczestniczą w różnych formach doradztwa zawodowego, a najczęściej wskazywane są:

- targi edukacyjne (93% wskazań),
- dni otwarte (80%),
- targi pracy (około 73%).

Najbardziej popularną formą doradztwa zawodowego wśród uczniów są targi edukacyjne. Uczestnictwo w tym wydarzeniu daje uczniom możliwość zapoznania się z różnorodnymi ofertami edukacyjnymi, programami studiów oraz innymi możliwościami kształcenia.

Dni otwarte w szkołach, uczelniach lub instytucjach edukacyjnych również cieszą się dużą popularnością. Uczniowie podczas odwiedzin placówek, mogą zapoznać się z ofertą edukacyjną oraz porozmawiać z nauczycielami i studentami.

Uczestnictwo w targach pracy wskazuje na zainteresowanie uczniów praktycznymi aspektami kariery zawodowej. Może to oznaczać, że uczniowie są bardziej świadomi potrzeb rynku pracy i poszukują praktycznych doświadczeń oraz możliwości rozwoju zawodowego.

Rys. 7. Uczestnictwo uczniów w różnych formach doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie (N=15)

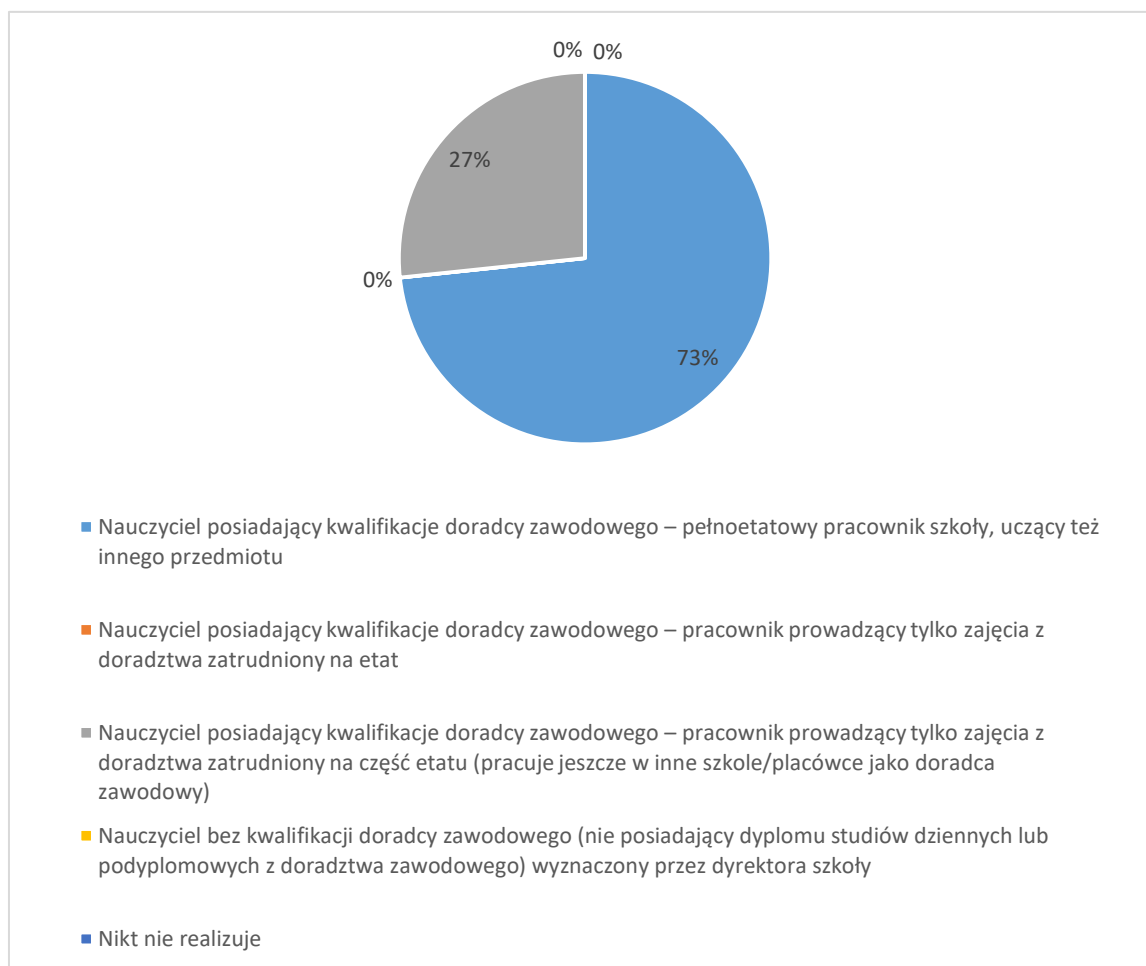
Źródło: opracowanie własne.

Z badań wynika że uczniowie preferują formy doradztwa zawodowego, które umożliwiają bezpośrednie zdobywanie informacji i doświadczeń. Najczęściej wybieranymi formami są targi edukacyjne oraz dni otwarte ze względu na interaktywny charakter oraz możliwości bezpośredniego kontaktu z przedstawicielami instytucji edukacyjnych. Z kolei mniejsze zainteresowanie spotkaniami z absolwentami może sugerować potrzebę bardziej zróżnicowanego podejścia do doradztwa zawodowego w szkołach.

Nie wykorzystywaną formą pozyskiwania informacji odnośnie dalszych ścieżek kariery z pewnością jest popularyzacja udziału w spotkaniach z absolwentami. Oni są wiarygodnym źródłem informacji, gdyż ukończyli tą samą szkołę do której obecnie chodzą uczniowie, jest niezbyt duża różnica wieku.

3.1.3. Kadra realizująca doradztwo zawodowe w szkole

Respondenci ze szkół zawodowych prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie potwierdzili, że w szkołach zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego prowadzą nauczyciele posiadający formalne kwalifikacje doradcy zawodowego nabyte w efekcie studiów podyplomowych (rys. 8). Nauczyciele – doradcy zawodowi są pracownikami etatowymi szkoły i doradztwo zawodowe nie jest ich głównym przedmiotem nauczania.

Rys. 8. Kwalifikacje nauczyciela prowadzącego zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych kształcących w dziedzinie prace wykończeniowe w budownictwie (N=15)

Źródło: opracowanie własne.

Zatrudniając nauczyciela z kwalifikacjami doradcy zawodowego dyrektorzy szkoły spełnili formalne wymagania przedstawione w rozporządzeniu w sprawie doradztwa zawodowego. Z pozyskanych danych wynika, że dyrektorzy szkół zawodowych preferują zatrudnianie nauczycieli, którzy mogą łączyć funkcje doradcy zawodowego z nauczaniem innych przedmiotów. W ten sposób możemy efektywnie wykorzystać kadrę pedagogiczną i zapewnić ciągłość doradztwa zawodowego przez osoby dobrze znające uczniów i ich potrzeby.

W niektórych przypadkach zajęcia z doradztwa zawodowego są prowadzone przez nauczycieli, którzy są zatrudnieni na część etatu, ponieważ pracują też w innych szkołach lub placówkach jako doradcy zawodowi.

Jak wynika z badań w żadnym ze wskazań respondentów nie odnotowano, że zajęcia z doradztwa zawodowego są prowadzone przez nauczyciela zatrudnionego wyłącznie na etat jako doradca zawodowy. Analizując pozyskane dane możemy przypuszczać, że występujące ograniczenia budżetowe lub przekonanie, że funkcje doradcy zawodowego może być efektywnie realizowane przez nauczycieli łączących różne role.

Brak wskazań opcji „*Nikt nie realizuje*” wskazuje, że doradztwo zawodowe jest ważnym elementem oferty edukacyjnej szkoły, co jest zgodne z wymogami ramowego planu nauczania.

Na rysunku 9 przedstawiono wyniki badań dotyczące wskazania zaangażowania innych pracowników szkoły, poza nauczycielem – doradcą zawodowym, w realizację doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych kształcących w zawodach szkolnictwa branżowego powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie.

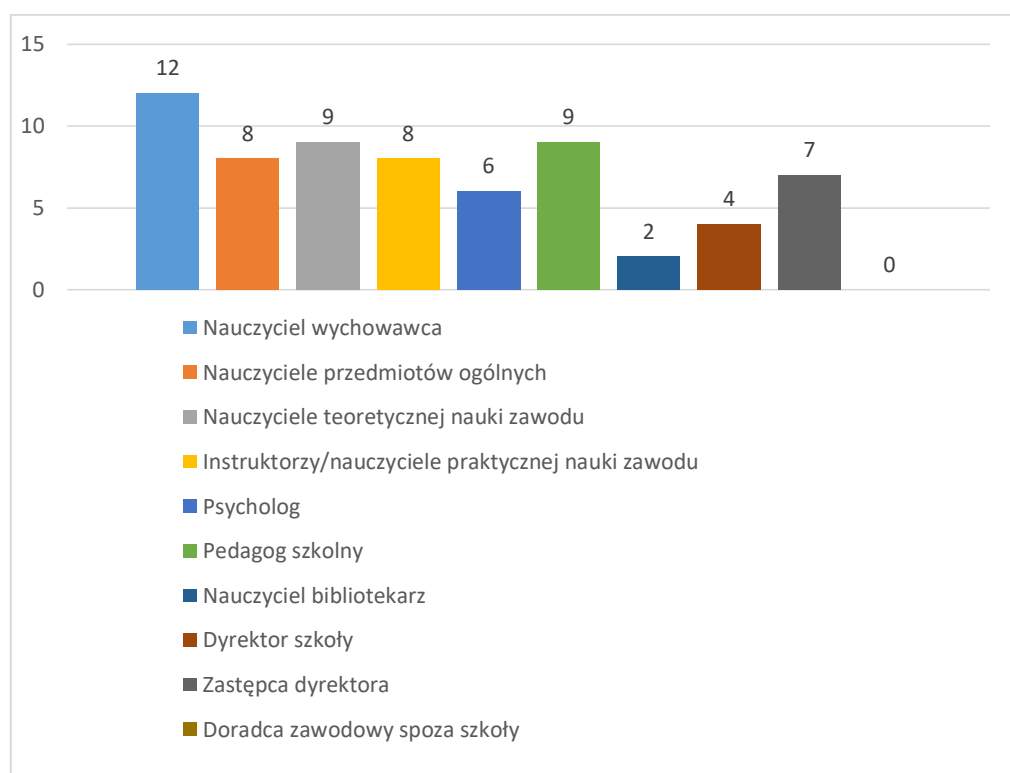
Z pozyskanych opinii od respondentów wynika, że najbardziej zaangażowani w doradztwo zawodowe powinni być:

- nauczyciele wychowawcy opiekujący się oddziałem (80% badanych szkół),
- nauczyciele teoretycznej (60%) i praktycznej nauki zawodu (ok. 53%).

Ważną rolę pełnią również pedagodzy szkolni oraz menadżerowie.

Wyniki wskazują na mocne wsparcie dla doradztwa zawodowego wewnątrz szkoły, podczas gdy zewnętrzne wsparcie, takie jak doradcy spoza szkoły, praktycznie nie występuje. Wyniki przedstawione na wykresie wskazują na duże zaangażowanie nauczycieli oraz pedagogów szkolnych, w doradztwo zawodowe, co jest zgodne z tendencjami obserwowanymi w Polsce.

Obszarem do doskonalenia jest zwiększenie zaangażowania nauczycieli bibliotekarzy, którzy mogliby zająć się gromadzeniem, aktualizowaniem i udostępnianiem informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia. Niewystarczające jest także zaangażowanie psychologów, którzy z kolei mogliby wesprzeć proces diagnozowania predyspozycji i zainteresowań uczniów z wykorzystaniem wystandaryzowanych narzędzi badawczych.

Rys. 9. Zaangażowanie nauczycieli i innych pracowników w realizacji doradztwa zawodowego w badanych szkołach (N=15)

Źródło: opracowanie własne.

3.1.4. Odbiorcy doradztwa zawodowego

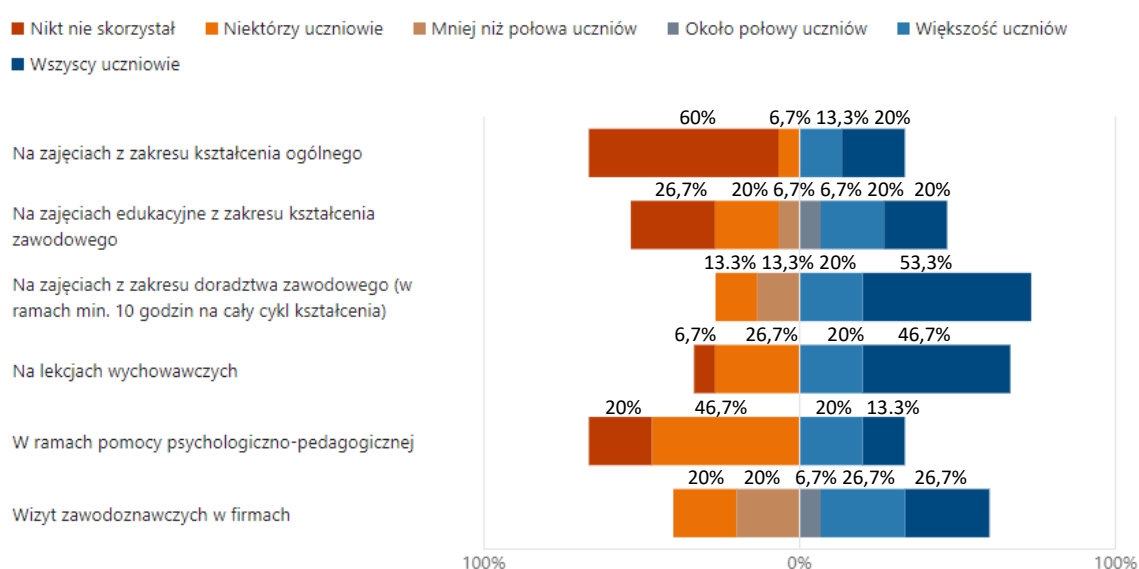
Zajęcia z doradztwa zawodowego w szkole są przede wszystkim adresowane do uczniów co potwierdziło ponad 90% respondentów. Takie wyniki pokazują, że głównym celem doradztwa zawodowego jest wsparcie uczniów w wyborze ścieżki edukacyjnej i zawodowej oraz pomoc w rozwijaniu umiejętności niezbędnych do podjęcia świadomych decyzji dotyczących przyszłości zawodowej.

Przy realizacji procesu doradztwa warto rozważyć większe włączenie rodziców w te działania przez organizowanie warsztatów, spotkań informacyjnych czy konsultacji. W ten sposób możemy wzmocnić ich rolę jako wsparcia dla młodzieży w podejmowaniu decyzji zawodowych. Taka współpraca mogłaby przyczynić się do bardziej efektywnego doradztwa zawodowego, dostosowanego zarówno do potrzeb uczniów, jak i oczekiwań rodziców.

Na rysunku 10 przedstawiono dane dotyczące liczby uczniów, którzy w roku szkolnym 2022/2023 mieli możliwość skorzystania z różnych form doradztwa zawodowego w badanych szkołach zawodowych kształcących w zawodach szkolnictwa branżowego w dziedzinie prace wykończeniowe w budownictwie. Na wykresie wyróżniono kilka form doradztwa zawodowego. Największa grupa uczniów skorzystała z formy doradztwa zawodowego w postaci *zajęć z zakresu doradztwa zawodowego (w ramach min. 10 godzin na cały cykl kształcenia), lekcji wychowawczych, wizyt zawodoznawczych w firmach oraz zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego*. Tego rodzaju działania mogą pomóc w wyrównaniu szans uczniów i lepszym przygotowaniu ich do podjęcia bardziej świadomych decyzji zawodowych.

Działania szkoły skupiają się na tym, aby zapewnić szeroki dostęp uczniom do różnych form doradztwa zawodowego, jednak istnieją nierówność w dostępności poszczególnych form wsparcia. Warto byłoby rozważyć strategie zwiększenia dostępności doradztwa zawodowego dla uczniów na zajęciach z kształcenia ogólnego oraz zawodowego, umożliwienia im skorzystania z zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w

ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, aby zapewnić bardziej wszechstronne wsparcie wszystkim uczniom, którzy w efekcie mogliby się lepiej przygotować do wyboru ścieżki zawodowej. Obszarem do doskonalenia może być także wprowadzenie we wszystkich szkołach możliwości skorzystania z wizyt zawodoznawczych organizowanych u pracodawców mających na celu poznanie przez uczniów szkół branżowych nie tylko środowiska pracy lecz bardziej lokalnych pracodawców i ewentualnych możliwości odbywania staży, praktyk zawodowych, czy też docelowo zatrudnienia.

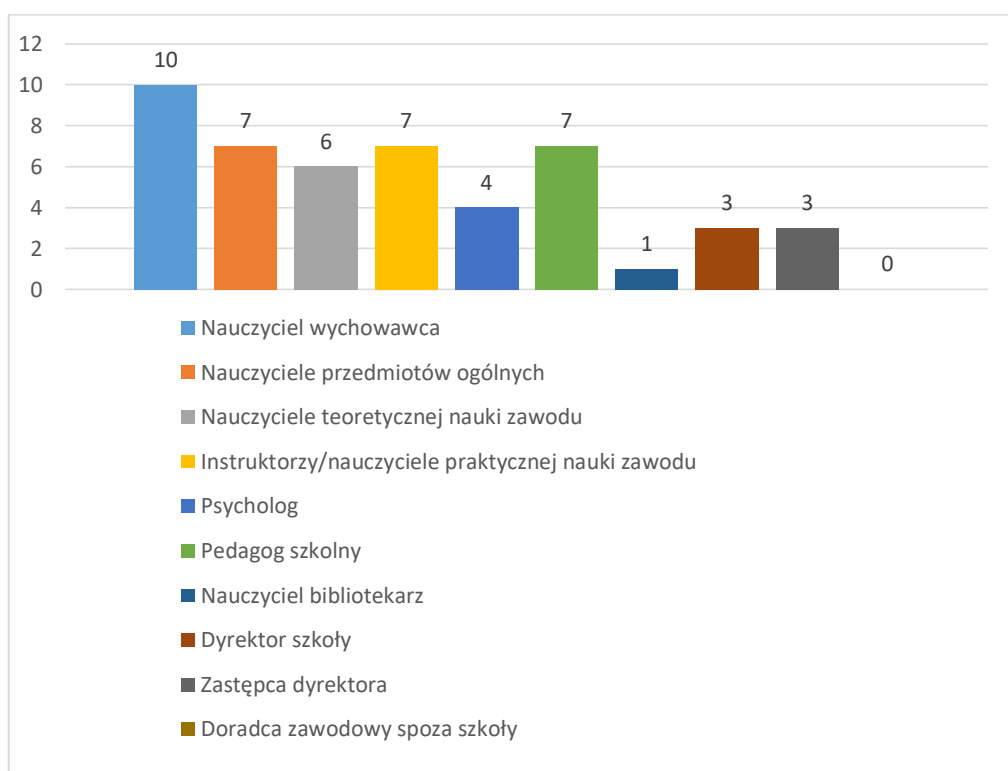
Rys. 10. Korzystanie z różnych form doradztwa zawodowego w badanych szkołach (N=15)

Źródło: opracowanie własne.

Na rys 11 przedstawiono zbiorcze zestawienie wyników badania **kto, poza nauczycielem – doradcą zawodowych, realizuje doradztwo zawodowe w badanych szkołach zawodowych** prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie. Z pozyskanych danych wynika, że nie ma wśród badanych szkół takiej placówki, w której w doradztwo zawodowe byłyby zaangażowane wszystkie grupy nauczycieli i pracowników wymienione na rys. 11. Dane te potwierdzają celowość podjęcia działań doskonalących w zakresie konstruowania programu realizacji doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie.

Przypomnijmy, że zgodnie z wymaganiami rozporządzenia obowiązek prowadzenia doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych spoczywa na wszystkich grupach nauczycieli.

Z danych przedstawionych na rys. 10 wynika, że w doradztwo zawodowe obok nauczycieli – doradców zawodowych w badanych szkołach zawodowych najczęściej są zaangażowani nauczyciele wychowawcy opiekujący się oddziałem (taka sytuacja jest w 67% badanych szkół). Taki wynik wydaje się być logiczny, biorąc pod uwagę, że wychowawcy są najbliżsi uczniom i często pełnią rolę doradcy dla ucznia w kwestiach związanych z wyborem ścieżki zawodowej. W prawie 47% badanych szkół doradztwo zawodowe dla uczniów prowadzą nauczyciele przedmiotów ogólnych, instruktorzy praktycznej nauki zawodu oraz pedagodzy. Szkoły te spełniają wymagania zawarte w rozporządzeniu w sprawie doradztwa zawodowego, gdzie wskazano, że doradztwo zawodowe ma być realizowane na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, a w przypadku szkół prowadzących kształcenie zawodowe również na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia w zawodzie. Zaangażowanie się w doradztwo zawodowe tej grupy nauczycieli wskazuje na zrozumienie, że doradztwo zawodowe powinno być zintegrowane z różnymi aspektami edukacji.

Rys. 11. Wsparcie doradcy zawodowego innym pracownikiem prowadzącym działania doradcze (N=15)

Źródło: opracowanie własne.

Angażowanie się psychologów w doradztwo zawodowe w badanych szkołach jest także obszarem który warto by było udoskonalić. Tylko w około 25% badanych szkół zawodowych psycholog był włączony w realizację doradztwa zawodowego. Mniejsza współpraca z psychologami może wynikać z różnic w podejściu do uczniów. Psycholog wydaje się, że bardziej skupiają się na aspektach emocjonalnych i psychologicznych, podczas gdy doradcy zawodowi koncentrują się na przyszłości zawodowej uczniów. Pomimo tego, w naszej ocenie psycholog, pod warunkiem, że jest dostępny w szkole, powinien aktywnie włączyć się w doradztwo zawodowe, gdyż posiada kompetencje umożliwiające przeprowadzenie profesjonalnych testów badających zainteresowania i predyspozycje uczniów. Dostęp do tych narzędzi wymaga posiadania wykształcenia wyższego potwierdzonego dyplomem ukończenia studiów na kierunku psychologia.

Niski wskaźnik wsparcia dla nauczycieli bibliotekarzy może sugerować, że ich rola w doradztwie zawodowym jest marginalizowana lub niewystarczająco doceniana. Jak już wspomniano wcześniej, nauczyciel bibliotekarz, mógłby wesprzeć doradcę zawodowego w zakresie gromadzenia, aktualizowania i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.

Niepełny poziom zaangażowania grona pedagogicznego w doradztwo zawodowe wynikać może także z faktu, że każdy z nauczycieli jest mocno skoncentrowany na zajęciach dydaktycznych, które prowadzi i nie dostrzega możliwości włączenia do ich treści zagadnień z doradztwa zawodowego. Zmiana takiego podejścia wymaga zwiększenia zaangażowania różnych nauczycieli w opracowywanie programu realizacji doradztwa zawodowego oraz przygotowania ich przez nauczyciela – doradcę zawodowego to wkomponowania treści z doradztwa zawodowego w swoje zajęcia.

Pozyskane dane mogą także świadczyć o niepełnej integracji wewnętrznej grona pedagogicznego lub też być objawem przeciążenia nadmiarem posiadanych obowiązków. Jednakże bez zwiększenia efektywnego zaangażowania całego grona pedagogiczne w doradztwo zawodowe dla uczniów, ogranicza się uczniom dostęp do szerokiego spektrum wiedzy i doświadczenia zawodowego, które mogą oni wnieść. Nadal doradztwo zawodowe

będzie postrzegane stereotypowo i kojarzono tylko z godzinami prowadzonymi przez nauczyciela – doradcę zawodowego.

Wyniki badania sugerują potrzebę wzmocnienia roli nauczycieli – doradców zawodowych w Polsce, zwłaszcza w zakresie współpracy wewnętrznej w szkołach zawodowych, ale także z pracodawcami w branżach technicznych, w tym w dziedzinie prace wykończeniowe. Poprawa tej współpracy mogłaby prowadzić do lepszego przygotowania uczniów do wejścia na rynek pracy, zwiększając ich konkurencyjność oraz zdolności do efektywnego funkcjonowania w wymagającym sektorze gospodarki.

3.1.5. Współpraca z otoczeniem zewnętrznym w doradztwie zawodowym

Na rys. 12 wskazano zbiorcze zestawienie wyników badań w szkołach zawodowych prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie dotyczące współpracy w ramach doradztwa zawodowego z instytucjami, podmiotami zewnętrznymi.

Z wyników badań wynika, że w sektorze budowlanym, w tym w dziedzinie prace wykończeniowe, współpraca między szkołami zawodowymi a firmami budowlanymi jest nadal ograniczona. Badania Instytutu Badań Edukacyjnych wskazują, że jedynie około 30-40% szkół zawodowych ma stałą współpracę z firmami budowlanymi⁹.

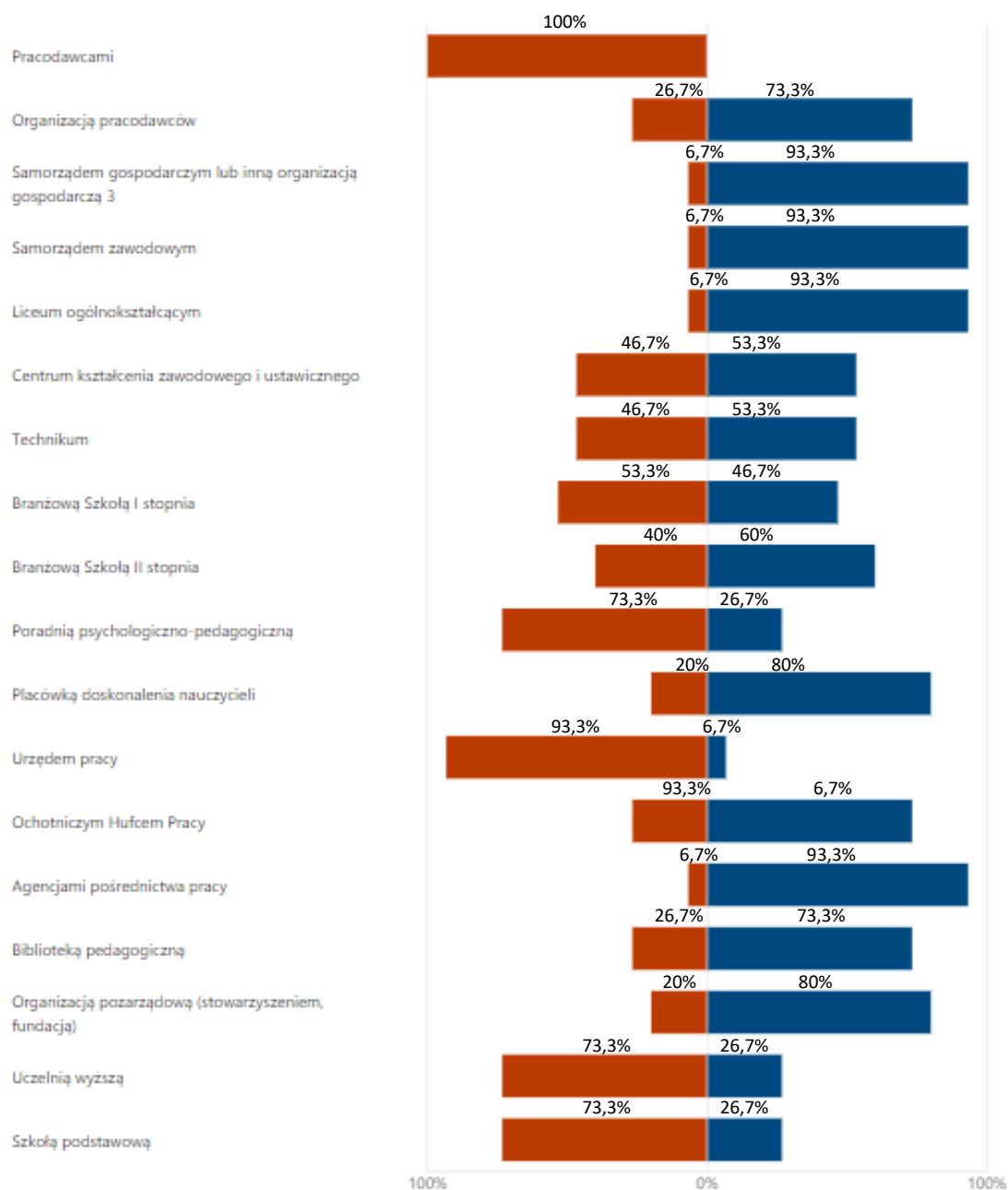
Kolejną instytucją, z którą ponad 93% badanych szkół zawodowych współpracuje jest urząd pracy. Na trzecim miejscu respondenci wskazali na nawiązanie współpracy z uczelniami wyższymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz szkołami wyższymi i podstawowymi. Powyżej omówione wyniki badań, sugerują zacieśnianie współpracy z rynkiem pracy i organizacjami, które mogą bezpośrednio wpływać na rozwój zawodowy uczniów i tym samym mieć znaczący wpływ na planowanie ścieżek kariery. Zastanawiającym

⁹ Raport: Ewaluacja wsparcia doradztwa zawodowego w obszarze oświaty:
<https://refernet.ibe.edu.pl/index.php/raport-ewaluacja-wsparcia-doradztwa-zawodowego-w-obszarze-oswiaty>
[dostęp: 18.06.2024]

jest fakt, że poradnie psychologiczno-pedagogiczne były dość często wskazywane, tymczasem nie zostały one uwzględnione we wszystkich badanych szkołach jako instytucja wpisana w program realizacji doradztwa zawodowego. Przypomnijmy, że prowadzonych badań wynikało, że 40% badanych szkół zawodowych doradztwo zawodowe realizowane jest na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Natomiast podejmowanie współpracy z samorządami zawodowymi i gospodarczymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, agencjami pośrednictwa pracy, organizacjami pozarządowymi a także innymi szkołami średnimi cieszy się mniejszym zainteresowaniem badanych szkół zawodowych. Zróżnicowanie współpracy między szkołami a podmiotami zewnętrznymi, w tym pracodawcami jest różne w zależności od branży.

■ TAK ■ NIE

Rys. 12. Instytucjonalna współpraca szkół zawodowych kształcących w zawodach szkolnictwa branżowego powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe przy realizacji doradztwa zawodowego (N=15)

Źródło: opracowanie własne.

Głównymi powodami braku lub niskiego poziomu współpracy szkół z instytucjami zewnętrznymi przy realizacji doradztwa zawodowego w ocenie respondentów są:

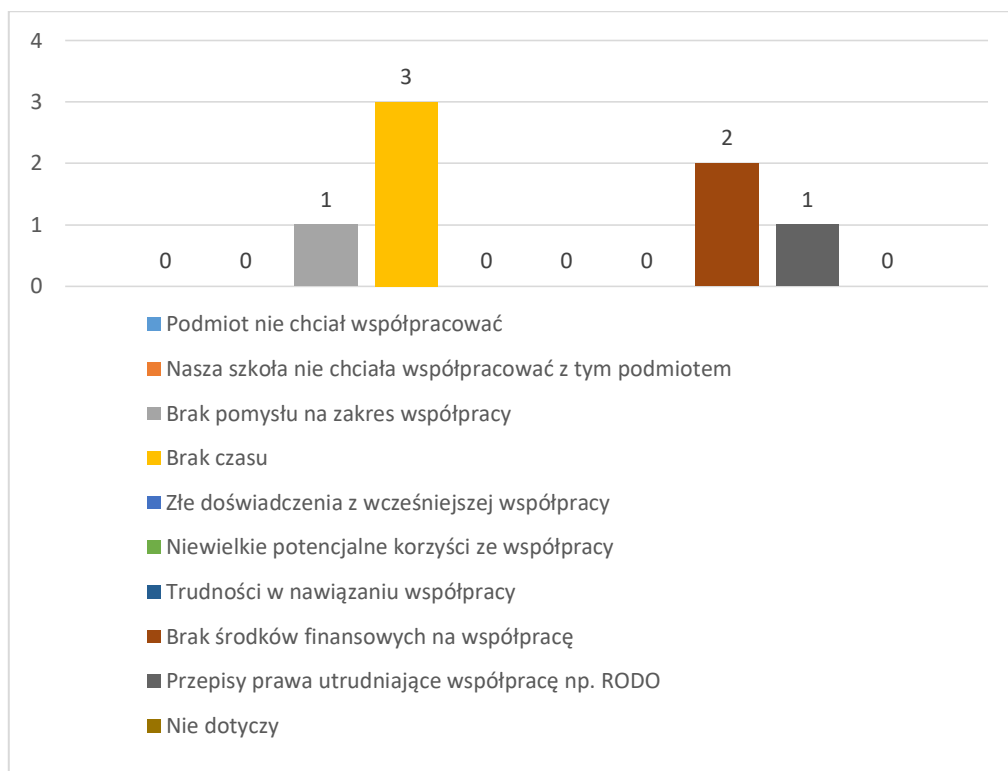
- brak środków finansowych na współpracę (26% wskazań respondentów);

- niewielkie potencjalne korzyści ze współpracy (13%);
- brak pomysłu na zakres współpracy (13%).

Z pozyskanych w trakcie badań ankietowych danych wynika, że w około 80% badanych szkół zawodowych prowadzonych kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie w ramach realizacji doradztwa zawodowego została nawiązana **współpraca z rodzicami** lub opiekunami prawnymi uczniów. Podjęcie współpracy z rodzicami jest dość ważnym obszarem działań prowadzonych w ramach doradztwa zawodowego, gdyż rodzice są pierwszymi i często głównymi doradcami zawodowymi dla swoich uczniów.

Wśród barier ograniczających współpracę szkół z rodzicami, respondencie najczęściej wymieniali, że jest brak czasu i środków finansowych (rys. 13). W naszej ocenie wyniki te sugerują, że szkoły mogłyby potrzebować dodatkowego wsparcia organizacyjnego i finansowego, aby efektywnie współpracować z rodzicami w zakresie doradztwa zawodowego. Przepisy prawne i brak pomysłu na współpracę również stanowią wyzwania, choć w mniejszym stopniu.

Nasuwa się wniosek, że należy rozważyć podjęcie bardziej efektywnych działań, które przełożą się na lepszą organizację i wsparcie współpracy szkół zawodowych z rodzicami, aby w pełni wykorzystać potencjał rodziców w realizacji doradztwa zawodowego i wspólnie z nimi wspierać ich dzieci a naszych uczniów. Zastosowanie takiego podejścia przełoży się na efekt synergii i docelowo zwiększy świadomość dokonywanych wyborów edukacyjno-zawodowych przez młodzież. Młodzi ludzie poczują, że mają wsparcie nie tylko wśród rodziców ale także nauczycieli. Natomiast rodzice będą z jednej strony mogli być wsparciem przez profesjonalnie przygotowanych nauczycieli – doradców zawodowych, a z drugiej strony przełoży się to na zwiększenie ich zaangażowania w działania na rzecz swoich dzieci.

Rys. 13. Bariery we współpracy z rodzicami przy realizacji doradztwa zawodowego (N=15)

Źródło: opracowanie własne.

3.1.6. Efekty pracy uczniów w procesie doradztwa zawodowego

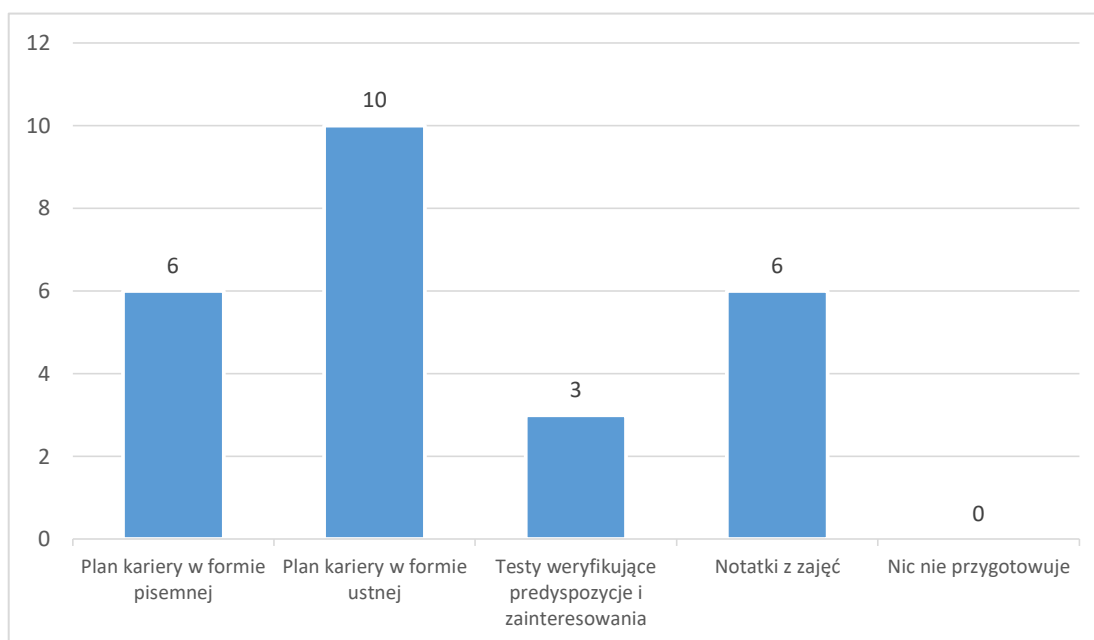
W ramach kolejnego pytania zawartego w kwestionariuszu ankiety respondenci, przedstawiciele szkół zawodowych prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe, zostali zapytani o to co przygotowuje uczeń w wyniku uczestnictwa w doradztwie zawodowym w ich szkole? Zbiorcze zestawienie wyników badań przedstawiono na rys. 14. Należy podkreślić, że było to pytanie wielokrotnego wyboru, w związku z tym suma wyników nie stanowi 100%.

Wyniki badania dotyczącego efektów pracy uczniów w procesie doradztwa zawodowego w szkole pokazują, że uczniowie w efekcie zajęć przygotowują różnorodne materiały, co może wskazywać na zróżnicowane podejście do procesów planowania kariery uczniów.

W około 67% badanych szkół, uczniowie przygotowują plan kariery w formie ustnej. Ta forma pozwala uczniom na rozwijanie umiejętności komunikacyjnych i lepsze zrozumienie swoich

celów zawodowych. Uczniowie mogą prezentować swoje plany podczas dyskusji lub indywidualnych rozmów, co sprzyja refleksji nad przyszłością zawodową.

Plany kariery w formie pisemnej przygotowują uczniowie w 40% badanych szkół. Taka formę planu należy rekomendować jako najbardziej praktyczną i efektywną z punktu widzenia wyboru ścieżek dalszej kariery przez ucznia. Pisemny plan kariery można łatwo przechowywać i przeglądać w dowolnym momencie, natomiast plan tylko wypowiedziany może zostać szybko zapomniany lub zniekształcony z czasem. Kolejną zaletą przewagi planu pisemnego nad tym wymyślonym i funkcjonującym w głowie, jest związana z dokładnością i szczegółowością przedstawienie celów, kroków i zasobów potrzebnych do ich osiągnięcia. Ustne plany pod tym względem mogą być mniej precyzyjne. Poza tym pisemny plan można łatwo modyfikować i aktualizować w miarę postępów ucznia, gdy ustne plany są trudniejsze do śledzenia i aktualizacji. Uczeń sporządzony przez siebie pisemny plan kariery może łatwo udostępnić nauczycielom, doradcom zawodowym i rodzicom, co umożliwia lepszą współpracę i wsparcie w realizacji celów ucznia. No i najważniejsza: spisanie planu kariery może zwiększyć zaangażowanie ucznia w sam proces jego tworzenia, a następnie w realizację swoich celów uczeń tworząc samodzielnie swój plan widzi konkretne kroki, które musi podjąć by osiągnąć wyznaczony cel. Należy także nadmienić, że pisemny plan może również służyć jako narzędzie do monitorowania postępów działań realizowanych przez ucznia.

Rys. 14. Efektów pracy uczniów biorących udział w doradztwie zawodowym (N=15)

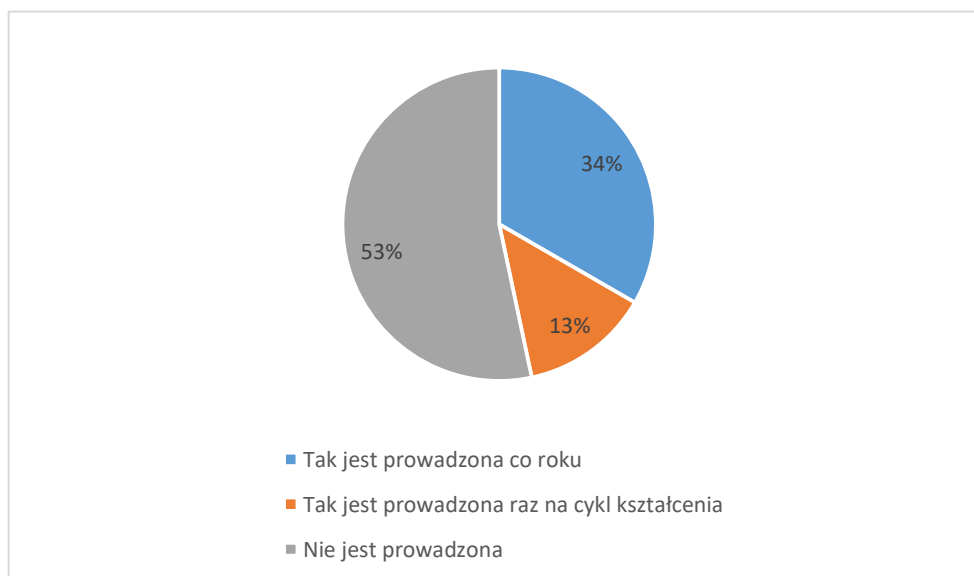
Źródło: opracowanie własne.

W około 40% badanych szkół zawodowych, uczniowie opracowują notatki z zajęć, które powinny stanowić istotne źródło informacji i refleksji i pomagać uczniom w zrozumieniu omawianych tematów oraz w planowaniu przyszłości zawodowej. Regularne notowanie umożliwia lepsze przyswajanie materiału i ułatwia powrót do omawianych treści w przyszłości.

Wykonywanie przez uczniów testów weryfikujących predyspozycje i zainteresowania, pomimo faktu, że mogą być istotnym narzędziem w procesie doradztwa zawodowego, nie cieszyły się popularnością w badanych szkołach. Na stosowanie testów jako efektu pracy z uczniem wskazało tylko 20% respondentów. Należy podkreślić, że wyników testów mogą pozwalać uczniom na lepsze zrozumienie swoich mocnych stron, talentów i preferencji zawodowych, co może ułatwić podejmowanie świadomych decyzji dotyczących przyszłej kariery. Lecz ważne jest przy tym jakość zastosowanych narzędzi. Muszą to być wystandaryzowane narzędzia, do których często nauczyciele – doradcy zawodowi nie mają dostępu. Tylko zastosowanie takich narzędzi może przełożyć się na to, że wyniki testów mogą ułatwić komunikację między uczniami, nauczycielami i rodzicami, co sprzyja lepszej współpracy i wsparciu w procesie edukacyjnym.

3.1.7. Doradztwo zawodowe – ewaluacja

Analiza wyników wskazuje na zróżnicowane podejście do ewaluacji doradztwa zawodowego w badanych szkołach (rys. 15). Spośród 15 badanych szkół, większość (53%) sugeruje, że ewaluacja w ogóle nie jest prowadzona, podczas gdy mniejszość deklaruje regularne przeprowadzanie ewaluacji – 34% szkół robi to co roku, a 13% szkoły raz na cykl kształcenia.

Rys. 15. Ewaluacja procesu doradztwa zawodowego (N=15)

Źródło: opracowanie własne.

W Polsce nowelizacja rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego z dniem 1 września 2021 roku zniósła obowiązek prowadzenia ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej jako formy sprawowania nadzoru pedagogicznego w szkołach. Ewaluacja do tej pory była postrzegana jako proces, w którym gromadzone, analizowane i komunikowane są informacje na temat wartości działań podejmowanych przez szkołę lub placówkę¹⁰. Jednak badania, takie jak raport

¹⁰ Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 sierpnia 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. 2020, poz. 1551).

z 2022 roku przeprowadzony przez Instytut Badań Edukacyjnych (IBE)¹¹, wskazują, że w praktyce jakość i systematyczność ewaluacji doradztwa zawodowego są zróżnicowane. Raport IBE wskazuje, że tylko około 30-40% szkół w Polsce prowadzi regularne działania ewaluacyjne w zakresie doradztwa zawodowego, co jest zbliżone do wyniku z naszego badań (ok 47%). Z badań prowadzonych w Wielkopolsce Wschodniej w roku 2023 wynika, że w połowie szkół zawodowych nie prowadzona jest ewaluacja doradztwa zawodowego¹².

Natomiast zgodnie z rozporządzeniem w sprawie nadzoru pedagogicznego poszerzono oraz wzmocniono zakres i rolę kontroli jako formy sprawowania nadzoru, w myśl których realizacja doradztwa zawodowego, jako obszar regulowanego prawnie podlega kontroli prowadzonej przez dyrektora, jak i organ nadzoru pedagogicznego¹³. W związku z tym zasadnym byłoby opracowanie kryteriów i prowadzenie przez dyrekcję szkoły cyklicznych wewnętrznych kontroli realizacji doradztwa zawodowego pod kątem zgodności z obowiązującym ustawodawstwem.

3.1.8. Doradztwo zawodowe – doskonalenie

Na rys. 16 przedstawiono stopień zainteresowania respondentów uczestnictwem w szkoleniach o różnej tematyce ukierunkowanych na doskonalenie doradztwa zawodowego. Analiza danych na rys. 16 pozwala wysnuć następujące wnioski:

- największym zainteresowaniem wśród respondentów cieszy się temat dotyczący materiałów i narzędzi informacji o świecie zawodów,
- respondenci są także zainteresowani udziałem w szkoleniach na których poruszana byłaby tematyka zastosowania technologii informacyjnych w doradztwie zawodowym

¹¹ Raport: Ewaluacja wsparcia doradztwa zawodowego w obszarze oświaty:
<https://refernet.ibe.edu.pl/index.php/raport-ewaluacja-wsparcia-doradztwa-zawodowego-w-obszarze-oswiaty>
[dostęp: 18.06.2024]

¹² E. Kozieł, M. Sołtysiak, M. Żurek (2023), Diagnoza w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego w Wielkopolsce Wschodniej w kontekście transformacji energetycznej. Wydawnictwo: Łukasiewicz-ITeE, Radom, s. 184.

¹³ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 września 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. 2021, poz. 1618).

oraz doskonalenia posiadanego programu realizacji doradztwa zawodowego, a także organizacji zajęć pokazowych z grupowego doradztwa zawodowego;

- średnim zainteresowaniem cieszy się tematyka organizacji współpracy z rodzicami;
- niższym zainteresowaniem – planowanie (konstruowanie) kariery w pracy szkolnego doradcy zawodowego.

Wyniki te mogą wskazywać na to, gdzie szkoły widzą największe potrzeby oraz jakie obszary rozwoju uznają za najbardziej opłacalne.

W Polsce doradztwo zawodowe jest bardzo ważnym tematem, szczególnie w kontekście dynamicznych zmian na rynku pracy. Badania przeprowadzone przez Instytut Badań Edukacyjnych (IBE) w 2022¹⁴ roku pokazały, że kluczowymi obszarami, w których szkoły dostrzegają potrzebę wsparcia, są m.in.: *Dostęp do aktualnych materiałów i narzędzi dotyczących zawodów oraz Rozwój kompetencji doradców w zakresie planowania kariery*. Skuteczne doradztwo zawodowe wymaga solidnych, aktualnych informacji oraz kompetencji w zakresie personalizacji doradztwa do indywidualnych potrzeb uczniów. To potwierdzają wnioski z badań o *wysokim zainteresowaniu szkoleniami dotyczącymi materiałów i narzędzi informacji o świecie zawodów oraz zastosowaniu IT w doradztwie zawodowym*.

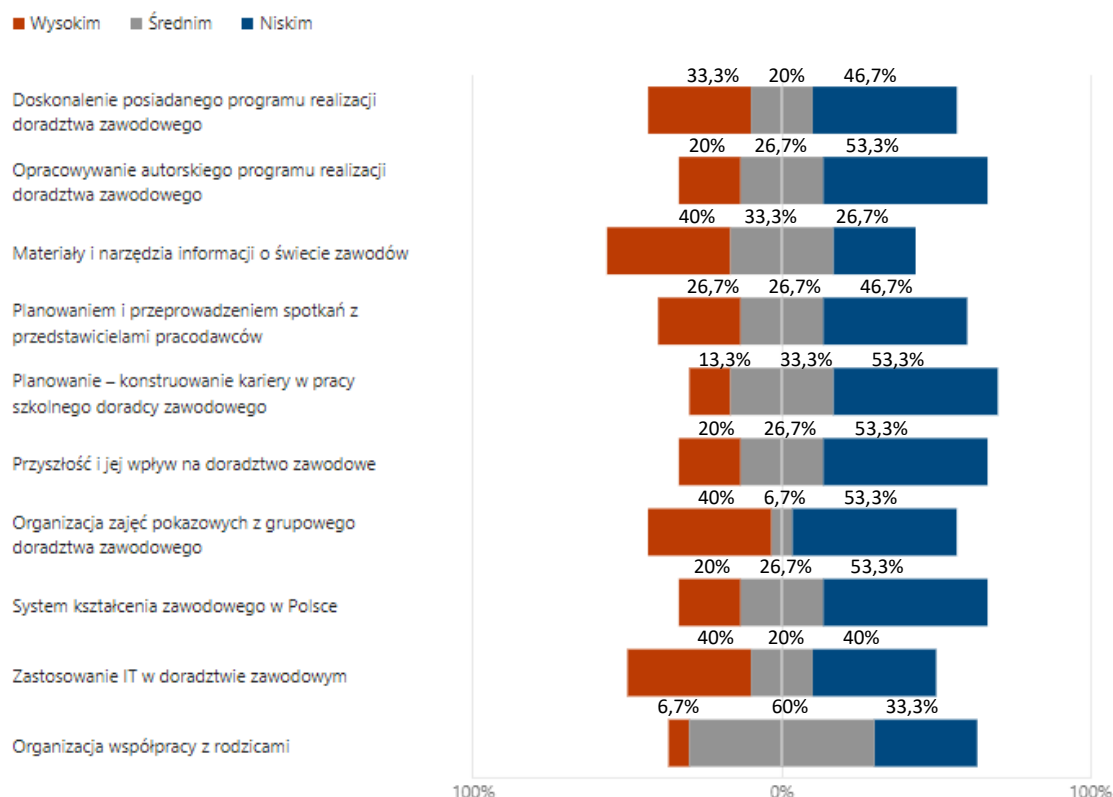
Niepokojącym jest fakt, że respondenci nie zaproponowali innych tematów szkoleń oprócz tych, które zostały wymienione w pytaniu.

Uwzględniając wyniki kontroli Najwyższej Izby Kontroli¹⁵ przedstawione w raporcie dotyczącym szkolnictwa zawodowego, w tym realizacji doradztwa zawodowego, w którym wskazano m.in. że w kontrolowanych szkołach zawodowych nie opracowano programu realizacji doradztwa zawodowego oraz jeśli był opracowany, to nie zawierał wszystkich elementów wymaganych obowiązującymi przepisami prawa, a także nasze wyniki badań przeprowadzanych w szkołach zawodowych prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego w dziedzinie prace wykończeniowe, rekomenduje się przygotowanie materiałów szkoleniowych dotyczących doskonalenia programów realizacji doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych.

¹⁴ Raport: Ewaluacja wsparcia doradztwa zawodowego w obszarze oświaty:
<https://refernet.ibe.edu.pl/index.php/raport-ewaluacja-wsparcia-doradztwa-zawodowego-w-obszarze-oswiaty>
[dostęp: 18.06.2024]

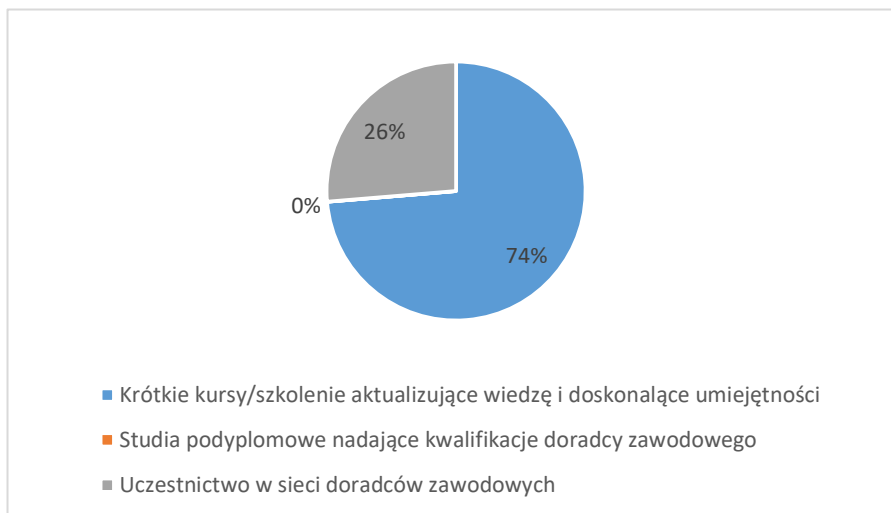
¹⁵ Informacja o wynikach kontroli. Szkolnictwo zawodowe. NIK, Warszawa lipiec 2024 r., s. 63.

Drugim tematem, który rekomendujemy do przeprowadzenia w trakcie szkolenia są „Materiały i narzędzia informacji o świecie zawodów”.

Rys. 16. Zainteresowanie tematyką szkoleń ukierunkowanych na doskonalenie doradztwa zawodowego (N=15)
Źródło: opracowanie własne.

Wyniki badań przedstawione na rysunku 17 wskazują na preferencje pracowników szkoły w zakresie form doskonalenia kompetencji w doradztwie zawodowym. Pracownicy szkoły preferują szybkie i elastyczne metody doskonalenia zawodowego, co podkreśla duże zainteresowanie krótkimi kursami i szkoleniami. Zauważyć możemy również zainteresowanie uczestnictwem w sieci doradców, co sugeruje wartość, jaką respondenci widzą we współpracy z innymi doradcami i w budowaniu wspólnoty zawodowej.

Rys. 17. Formy doskonalenia kompetencji pracowników w zakresie doradztwa zawodowego (N=15)

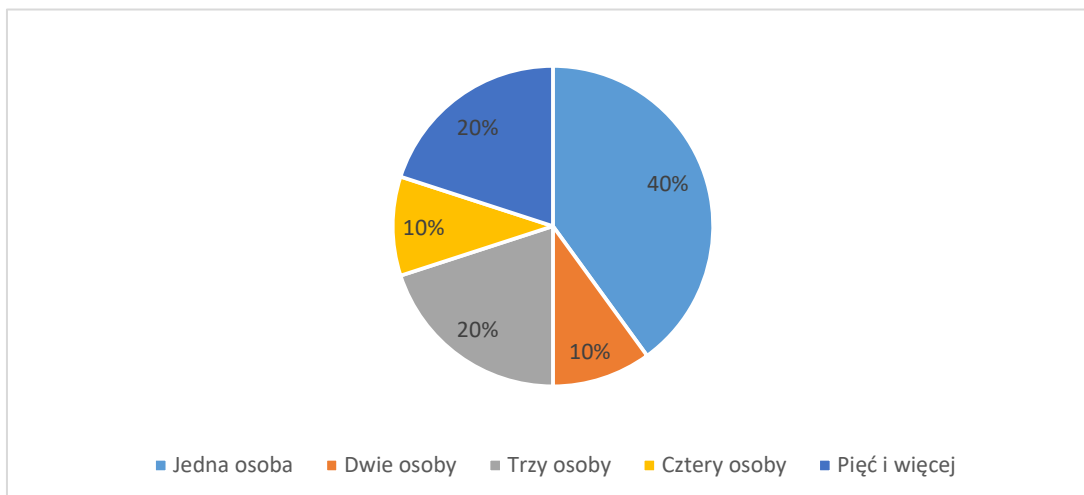
Źródło: opracowanie własne.

Studia podyplomowe nie cieszą się zainteresowaniem. Wynikać to może z różnych przyczyn, takich jak brak potrzeby zdobywania dodatkowych formalnych kwalifikacji czy czasochłonność takiego zobowiązania lub finansowych.

Większość respondentów (67%) wskazało, że jest zainteresowana udziałem w jednodniowym bezpłatnym szkoleniu doskonalącym doradztwo zawodowe. Pozostałe 33% badanych nie wyraża zainteresowania taką formą doskonalenia.

Z danych przedstawionych na rys. 18 wynika, że większość badanych respondentów zgłosiła potrzebę uczestnictwa pojedynczych osób w szkoleniu (27%).

Ankietowani podali 10 adresów poczty internetowej osób odpowiedzialnych za szkolenia w badanej szkole zawodowej prowadzącej kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie. Przedstawiciele z 12 szkół są zainteresowani przesłaniem informacji zwrotnej na temat mocnych stron i obszarów do doskonalenia dotyczących realizacji doradztwa zawodowego w badanej placówce.

Rys. 18. Zainteresowanie respondentów udziałem w jednodniowym bezpłatnym szkoleniu doskonalącym doradztwo zawodowe w szkołach (N=15)

Źródło: opracowanie własne.

Zainteresowanie przesłaniem raportu z badań wykazało 8 respondentów.

Pokrzepiającym jest również fakt, że respondenci podali 9 kontaktów do osób, które byłyby odpowiedzialne za ewentualną współpracę z Branżowym Centrum Umiejętności Nr 1 w Radomiu świadczącym usługi w dziedzinie prace wykończeniowe.

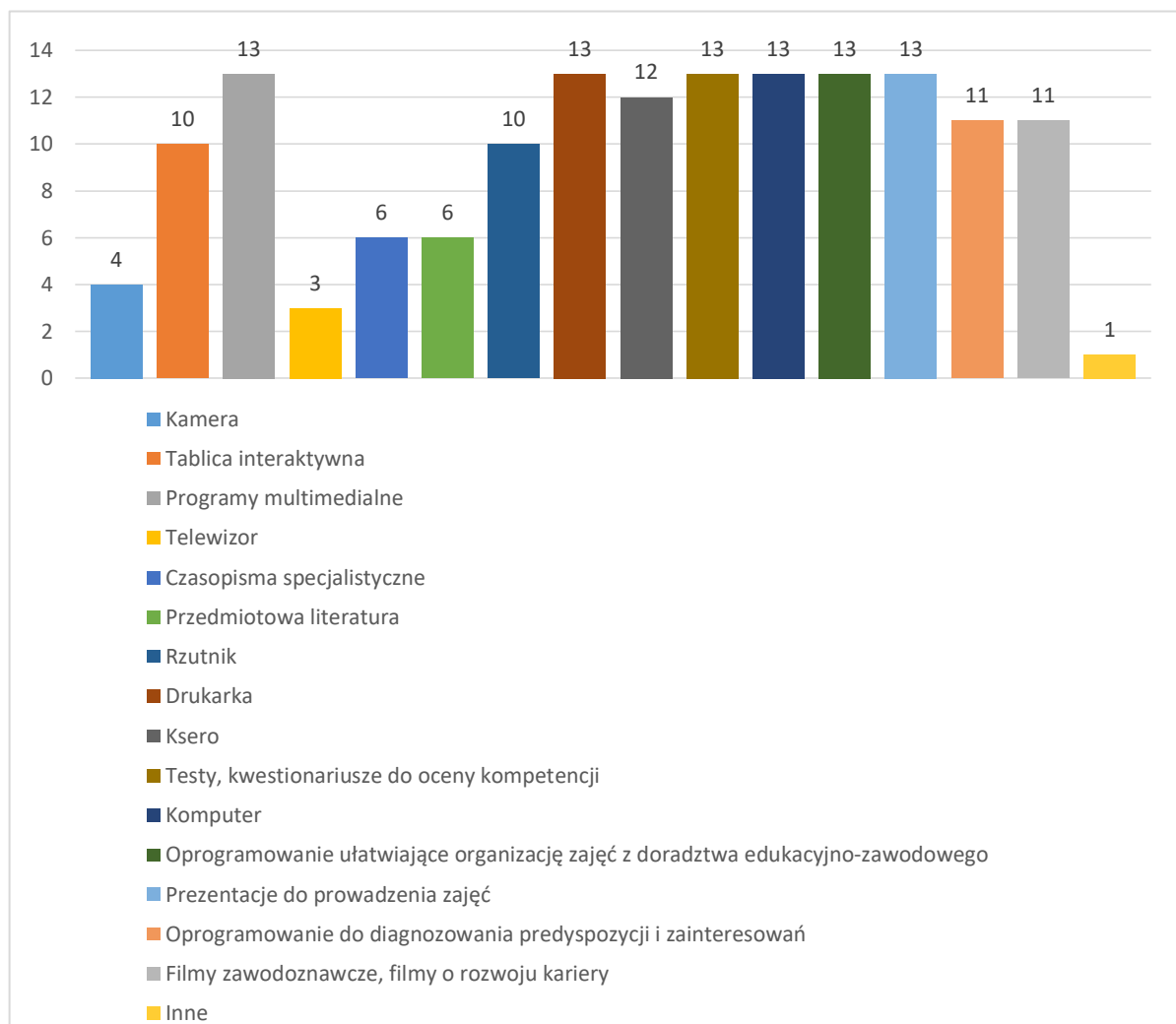
3.1.9. Doradztwo zawodowe – pracownie i ich wyposażenie

Wyniki badań wskazują, że ponad 70% respondentów jest zainteresowana utworzeniem w ich szkole wydzielonego pomieszczenia na potrzeby realizacji zadań z doradztwa zawodowego. Posiadanie takiego pomieszczenia mogłoby ułatwić prowadzenie indywidualnych konsultacji z uczniami, organizowanie spotkań z przedstawicielami różnych zawodów, a także zapewnienie dostępu do zasobów edukacyjnych, takich jak broszury, komputery czy inne materiały informacyjne.

W naszej opinii oraz nauczycieli – doradców zawodowych dedykowana sala pozwala na stworzenie przestrzeni, w której uczniowie mogą skupić się wyłącznie na doradztwie zawodowym, bez rozpraszania się innymi zajęciami. Dodatkowo wprowadzenie odpowiedniej, atrakcyjnej kolorystyki ścian i umeblowania mogą stworzyć profesjonalne i przyjazne

środowisko, które sprzyja poważnym rozmowom o przyszłości zawodowej uczniów. Tym samym, estetycznie zaprojektowana sala może zwiększyć zaangażowanie uczniów w proces doradztwa zawodowego, czyniąc go bardziej interesującym i przyjemnym. Istotnym argumentem za utworzeniem takiej sali może być fakt, że posiadanie dedykowanej przestrzeni może dać uczniom poczucie, że ich przyszłość zawodowa jest ważna i że szkoła wspiera ich w osiąganiu celów. Być może sala taka rozwiąże problem frekwencji na zajęciach z doradztwa zawodowego. Atrakcyjne i dobrze zaprojektowane otoczenie może motywować uczniów do bardziej aktywnego planowania swojej kariery i korzystania z dostępnych zasobów.

Doposażenie pracowni doradztwa zawodowego może wpłynąć znacząco na jakość i efektywność pracy, a także na zaangażowanie uczestników. Kompleksowo wyposażona pracownia doradztwa zawodowego, umożliwi lepsze przygotowanie uczniów do świadomego wyboru ścieżki edukacyjno-zawodowej. Najbardziej pożądanymi elementami wyposażenia według respondentów są: *programy multimedialne, kwestionariusze testów, kwestionariusze do oceny kompetencji, oprogramowanie ułatwiające organizację zajęć z doradztwa zawodowego, komputer, prezentacje do prowadzenia zajęć, oprogramowanie do diagnozowania predyspozycji i zainteresowań, filmy zawodoznawcze, filmy o rozwoju kariery, drukarka, ksero, tablica interaktywna, rzutnik* (rys. 19).

Rys. 19. Potrzeby w zakresie wyposażenia pracowni doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe (N=15)

Źródło: opracowanie własne.

3.1.10. Doradztwo zawodowe – podniesienie skuteczności działań

Na rysunku 20 przedstawiono zbiorcze zestawienie wyników badań dotyczącego sposobów podniesienia skuteczności działań w zakresie doradztwa zawodowego w szkołach. Wśród najczęściej wskazywanych przez respondentów odpowiedzi są:

- *Zwiększenie zainteresowania uczniów zajęciami z doradztwa zawodowego (około 67% wskazań).* Jest to najczęściej wskazywana opcja. Sugeruje ona, że dla respondentów kluczowe jest zaangażowanie uczniów i uczynienie zajęć bardziej atrakcyjnymi i relewantnymi dla ich potrzeb.

- *Zatrudnienie nauczyciela – doradcy zawodowego (40%).* Dedykowany doradca zawodowy w szkole mógłby znacznie poprawić skuteczność działań w tej dziedzinie tak uważa istotna liczba respondentów.
- *Opracowanie bardziej atrakcyjnych form doradztwa (33%).* Świadczyć to może o tym, że jest dostrzegana potrzeba innowacji w podejściu do doradztwa.

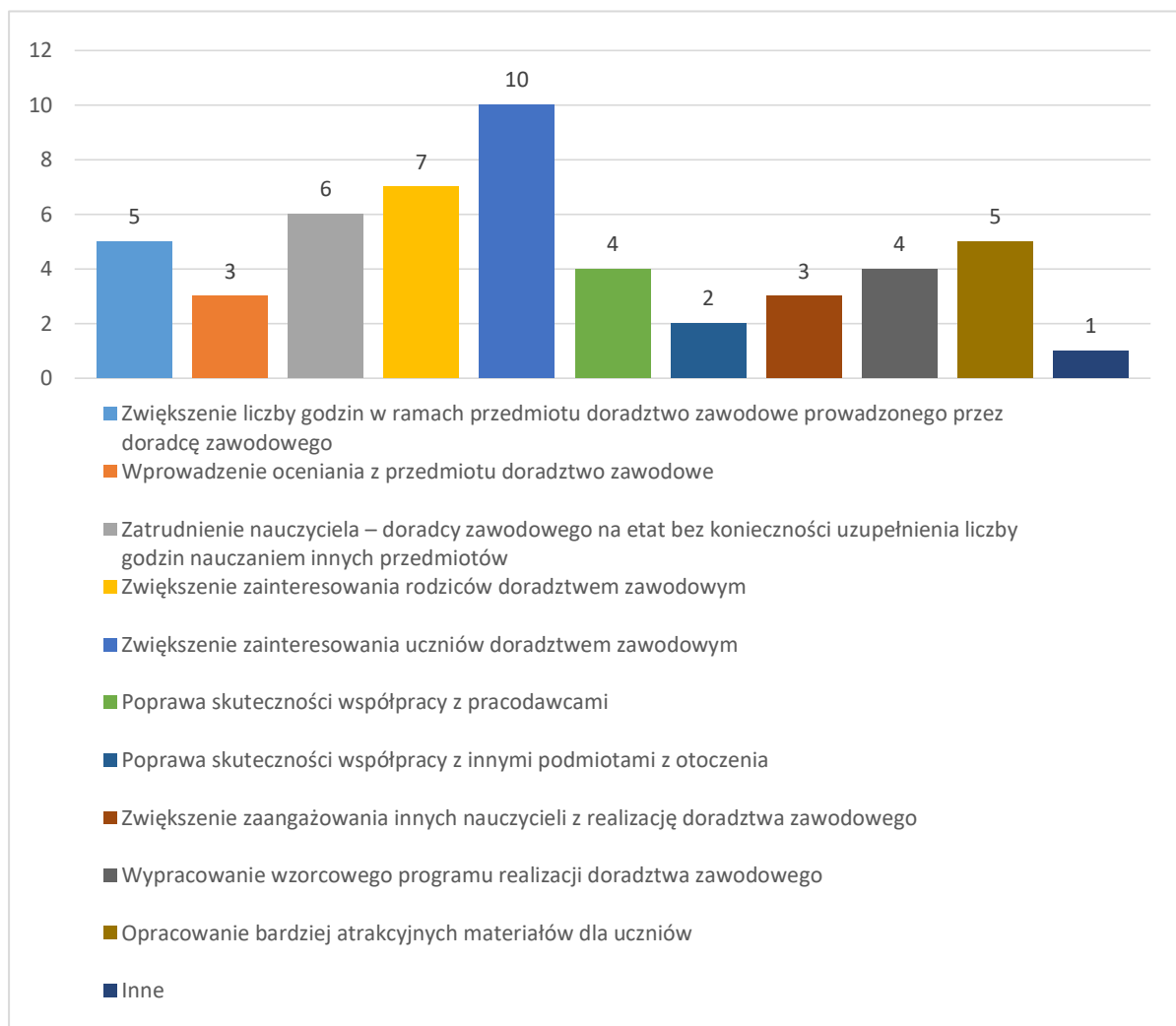
Według badanych „rzadziej” wskazywane sposoby dotyczące podniesienia skuteczne jakości doradztwa zawodowego:

- *Wprowadzenie oceniania z przedmiotu doradztwa zawodowego (20%).*
- *Poprawa skuteczności współpracy z lokalnymi pracodawcami oraz innymi szkołami (odpowiednio 13% i 27% wskazań).*

Co można zrobić, aby zwiększyć zainteresowanie uczniów zajęciami z doradztwa zawodowego? Jak już wspomniano powyżej, to przede wszystkim należy zwiększyć atrakcyjność tych zajęć. Można to zrobić poprzez wprowadzenie interaktywnych elementów, takich jak gry symulacyjne, quizy i warsztaty, które angażują uczniów. Jednakże nie można „przeładować” tym zajęć, gdyż nadmiar może zamiast zachęcić spowodować skutek odwrotny. Innym sposobem, jest ograniczenie metod podających i zachęcanie uczniów do aktywnej samodzielnej pracy w grupach nad projektami związanymi z doradztwem zawodowym, co może zwiększyć ich zaangażowanie i współpracę. Wartym rozważenia jest także, dostosowanie treści zajęć do indywidualnych zainteresowań i potrzeb uczniów, aby były bardziej znaczące dla nich i angażujące w działania. Być może pomocnym będzie organizowanie wycieczek do firm i instytucji, aby uczniowie mogli zobaczyć różne środowiska pracy na własne oczy. Czy też zapraszanie inspirujących gości, takich jak lokalni przedsiębiorcy, absolwenci szkoły czy specjaliści z różnych branż, aby podzielili się swoimi doświadczeniami edukacyjno-zawodowymi.

Najważniejszym jest jednak, aby uczniowie uczestniczący w zajęciach z doradztwa zawodowego byli przeświadczeni, po co w nich biorą udział i jakie wymierne korzyści osiągną. Podsumowując to pytanie możemy stwierdzić, że dla skutecznego podniesienia jakości doradztwa zawodowego w szkole konieczne jest skupienie się na angażowaniu uczniów i ich rodziców oraz zapewnienie wykwalifikowanej kadry doradczej. Warto również rozważyć rozwijanie atrakcyjniejszych form doradztwa oraz aktywniejszą współpracę z lokalnymi

społecznościami. Natomiast ocenianie i inne formalne aspekty doradztwa są postrzegane jako mniej istotne, wskazuje to na potrzebę bardziej elastycznego i indywidualnie dostosowanego podejścia do uczniów.

Rys. 20. Propozycje działań wpływające na efekty procesu doradztwa zawodowego w szkołach (N=15)
Źródło: opracowanie własne.

3.2. Diagnoza stanu doradztwa zawodowego na uczelniach wyższych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe

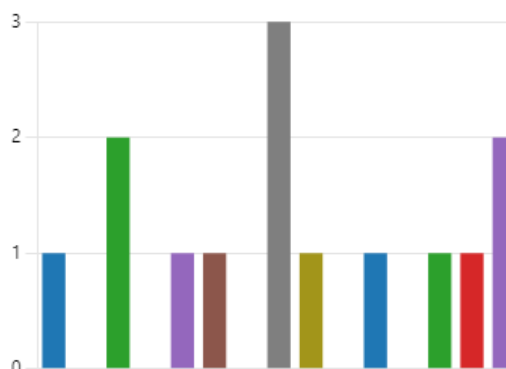
3.2.1. Szczegółowy teren badań i identyfikacja respondentów

W efekcie przeprowadzonych badań ankietowych kwestionariusz ankiety w wersji online przesłano do 36 wytypowanych w rozdziale 2 uczelni powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe. Odpowiedzi udzielili przedstawiciele z 14 uczelni z 9 województw (rys. 21), w tym:

- Politechnika Rzeszowska,
- Politechnika Łódzka,
- Akademia Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile,
- Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie,
- Politechnika Wrocławska,
- Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Jarosławiu,
- Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Chełmie,
- Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie,
- Politechnika Koszalińska,
- Uniwersytet Bielsko-Bialski,
- Politechnika Białostocka,
- Biuro Karier Politechniki Krakowskiej,
- Politechnika Lubelska,
- Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie.

Wśród badanych uczelni z branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe przeważały uniwersytety (50%), na drugiej pozycji wg liczebności udzielonych odpowiedzi uplasowały się politechniki (21%), a następnie wyższe szkoły zawodowe (14%) a za nimi akademie, które stanowiły 7% ogółu badanych (rys. 22).

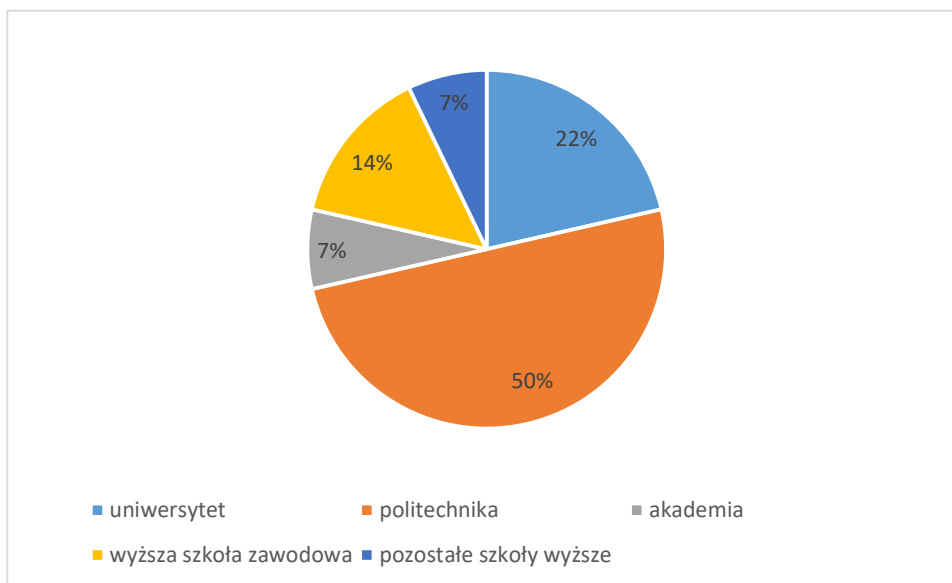
● dolnośląskie	1
● kujawsko-pomorskie	0
● lubelskie	2
● lubuskie	0
● łódzkie	1
● małopolskie	1
● mazowieckie	0
● podkarpackie	3
● podlaskie	1
● pomorskie	0
● śląskie	1
● świętokrzyskie	0
● wielkopolskie	1
● warmińsko-mazurskie	1
● zachodnio-pomorskie	2

Rys. 21. Rozmieszczenie wg województw uczelni biorących udział w badaniu (N=14)

Źródło: opracowanie własne.

W uczelniach biorących udział w badaniu powiązanie z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie wykazano zostało poprzez kierunki na których studiuja studenci. W przeprowadzonych badaniach dominowały uczelnie kształcące na kierunkach *Budownictwo* (63%) oraz *Architektura i budownictwo* (31%). Mniej popularnymi pod względem reprezentatywności były kierunki *Projektowanie wnętrz* i *Zarządzanie nieruchomościami* mające znacząco mniejszą liczbę wskazań (odpowiednio 2% i 4%).

Rys. 22. Statut badanych uczelni (N=14)

Źródło: opracowanie własne.

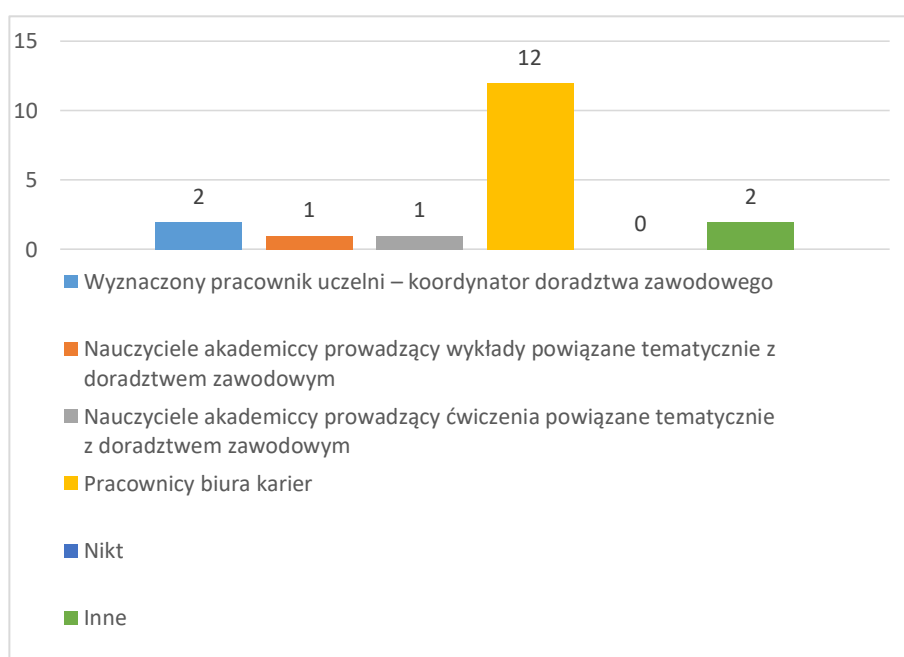
3.2.2. Doradztwo zawodowe w uczelniach – realizatorzy i formy wsparcia

Z prowadzonych badań wynika, że głównymi „aktorami” zaangażowanymi w doradztwo zawodowe na uczelniach są pracownicy biur karier (rys. 23).

W Polsce system doradztwa zawodowego na uczelniach wyższych zazwyczaj opiera się na działalności biur karier, które są ważnym elementem wsparcia studentów w planowaniu kariery. Potwierdzają to badania przeprowadzone przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE) w Polsce wskazujące, że biura karier na polskich uczelniach są odpowiedzialne za większość działań związanych z doradztwem zawodowym¹⁶. Natomiast na niektórych uczelniach można zaobserwować większe zaangażowanie nauczycieli akademickich, którzy wprowadzają elementy doradztwa zawodowego bezpośrednio do swoich zajęć, integrując je z treściami programowymi. W badanych uczelniach to zaangażowanie jest mniejsze, co może wynikać z wyraźnego podziału ról i obowiązków między biurem karier a nauczycielami.

¹⁶ Fila, J., Sobestjański, K. (2022). Zawodowe i edukacyjne losy absolwentów uczelni. Raport z badania uczestników programu Erasmus+. Warszawa: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji. DOI: 10.47050/66515925: <https://www.frse.org.pl/czytelnia/zawodowe-i-edukacyjne-losy-absolwentow-uczelni> [dostęp: 20.06.2024].

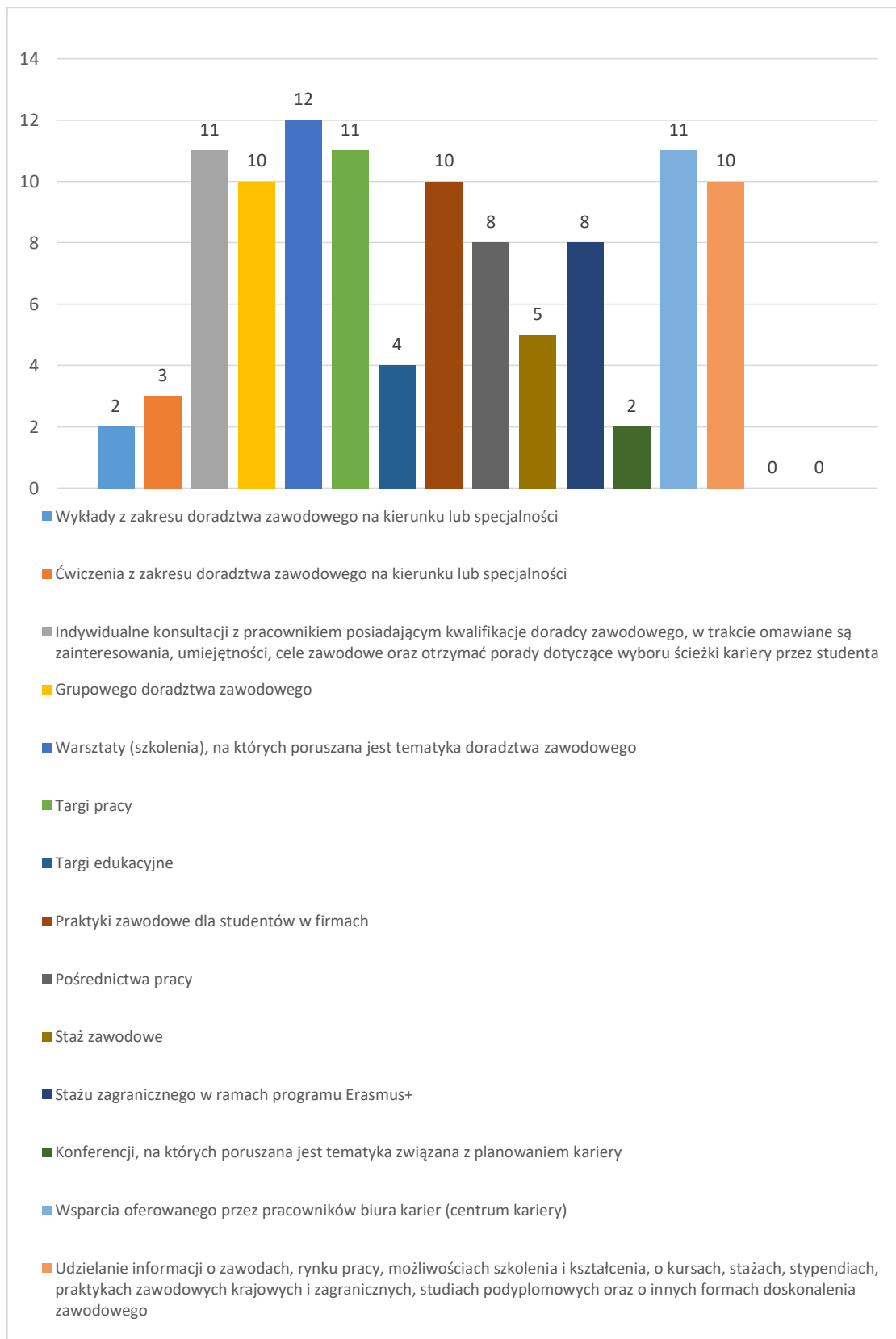
Biuro karier to jednostka działająca na uczelniach, której celem jest wspieranie studentów i absolwentów w ich rozwoju zawodowym. W ramach wsparcia student ma możliwość skorzystania z usług doradztwa zawodowego, w ramach których w biurze karier oferują się indywidualne konsultacje, pomaga studentom w określeniu ich celów zawodowych i planowaniu ścieżki kariery. Inną formą wsparcia jest umożliwienie studentom skorzystania z oferty szkoleń i warsztatów, które pomagają im rozwijać umiejętności niezbędne na rynku pracy, takie jak pisanie CV, przygotowanie do rozmów kwalifikacyjnych, czy umiejętności miękkie. Często też można spotkać się z tym, że pracownicy biur karier wcielają się w role pośredników pracy i gromadzą oraz udostępniają oferty pracy, staży i praktyk, ułatwiając tym samym studentom i absolwentom znalezienie odpowiednich możliwości zawodowych dostosowanych do ich potrzeb. Ważna jest przy tym współpraca z pracodawcami, którzy ofertują te miejsca pracy, staży, uczestniczą w organizowanych przez uczelnię targach pracy, spotkaniach rekrutacyjnych, czy też prezentacjach firm. Biura karier oferują również wsparcie w zakresie rozwoju osobistego, pomagając studentom w radzeniu sobie ze stresem, zarządzaniu czasem i rozwijaniu umiejętności interpersonalnych.

Rys. 23. Zaangażowanie osób w realizację doradztwa zawodowego dla studentów (N=14)

Źródło: opracowanie własne.

Wyniki badań przedstawione na rys. 24 wskazują na szeroką gamę dostępnych studentom form doradztwa zawodowego, z naciskiem na praktyczne przygotowanie do wejścia na rynek pracy. Analizując uzyskane wyniki możemy stwierdzić mocną koncentrację się na praktycznym wsparciu studentów poprzez warsztaty, indywidualne konsultacje, targi pracy oraz praktyki zawodowe. W procesie doradztwa zawodowego takie podejście sprzyja wszechstronnemu przygotowaniu studentów do rynku pracy. Wartościowym elementem wskazującym na obszar do rozwoju zawodowego jest poprawa dostępności do staży zawodowych oraz promowania udziału studentów w targach edukacyjnych i konferencjach. Natomiast wykłady i ćwiczenia specjalnie dedykowane doradztwu zawodowemu na tle innych form są mniej popularne.

Rys. 24. Formy wsparcia studentów w badanych uczelniach (N=14)

Źródło: opracowanie własne.

3.2.3. Doradztwo zawodowe na uczelniach – współpraca z otoczeniem zewnętrznym

Przedstawione na rysunku 25 wyniki dotyczące współpracy uczelni z podmiotami zewnętrznymi w zakresie doradztwa zawodowego ukazują interesujący obraz zaangażowania różnych instytucji w proces doradztwa. Z analizy wynika, że uczelnie realizują współpracę z różnorodnymi podmiotami zewnętrznymi w zakresie doradztwa zawodowego, choć w różnym stopniu intensywności. Najbardziej rozwinięta jest współpraca z: pracodawcami, urzędami pracy, uczelniami wyższymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Warto również zwrócić uwagę na stosunkowo niski poziom współpracy z samorządami zawodowymi, samorządem gospodarczym lub inną organizacją gospodarczą.

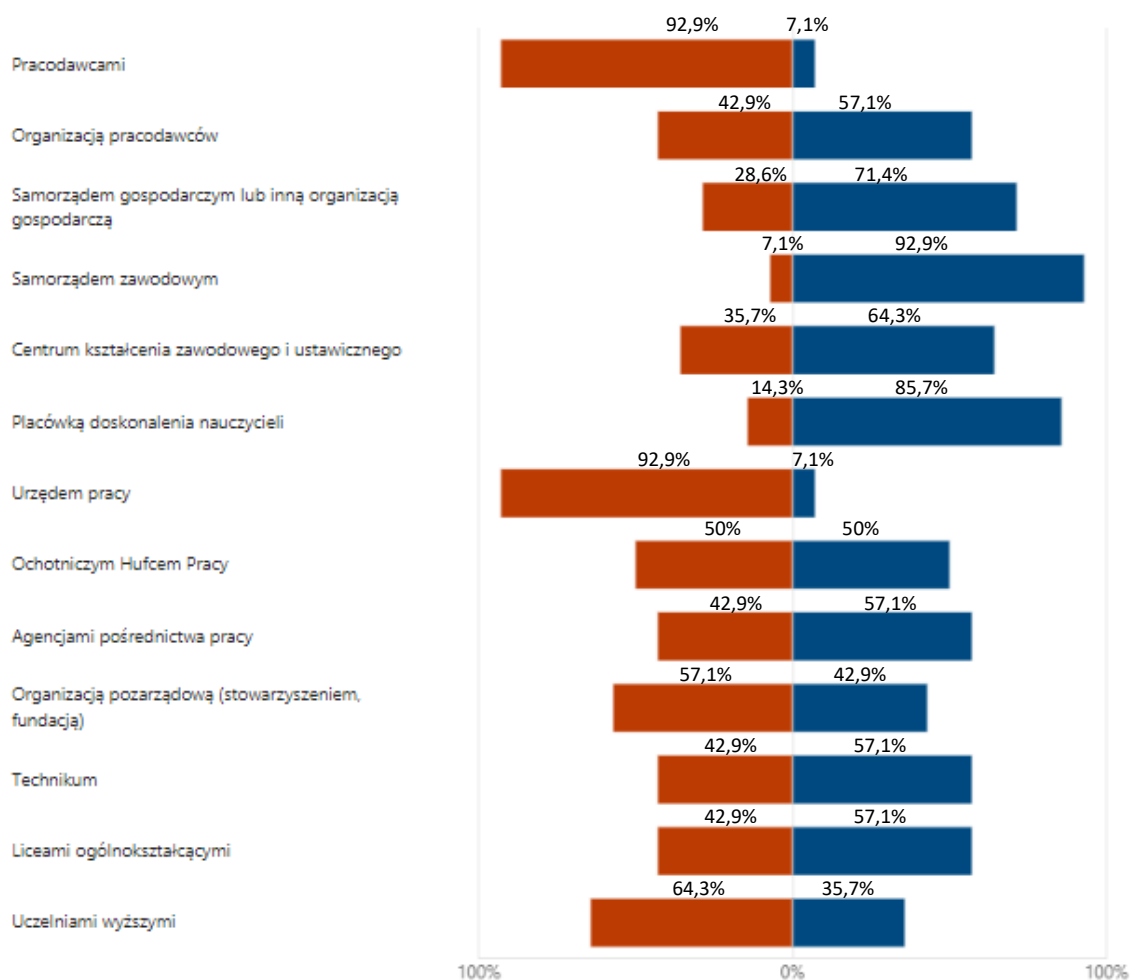
Wydaje się, że istnieje potencjał do zwiększenia zaangażowania w tą współpracę, która może wpłynąć na jakość doradztwa zawodowego oferowanego studentom szczególnie w kontekście wczesnego doradztwa zawodowego i lepszego przygotowania młodzieży do wejścia na rynek pracy.

Wyniki badań wskazują na to, że do najczęstszych powodów braku współpracy uczelni z instytucjami zewnętrznymi są przede wszystkim ograniczenia czasowe oraz finansowe (rys. 26).

Jako najczęstszy powód respondenci wymieniali *brak czasu*, który może sugerować, że pracownicy uczelni są przeciążeni obowiązkami i nie mają możliwości poświęcenia dodatkowych zasobów na budowanie i utrzymywanie współpracy.

Brak środków finansowych stanowi poważną ograniczenie w kontekście współpracy z instytucjami zewnętrznymi. Środki finansowe przydają się przede wszystkim na organizację spotkań, realizacji wspólnych projektów czy innych działań partnerskich. Możliwości pozyskiwania zewnętrznego finansowania na te cele są ograniczone, co utrudnia realizację potencjalnych inicjatyw.

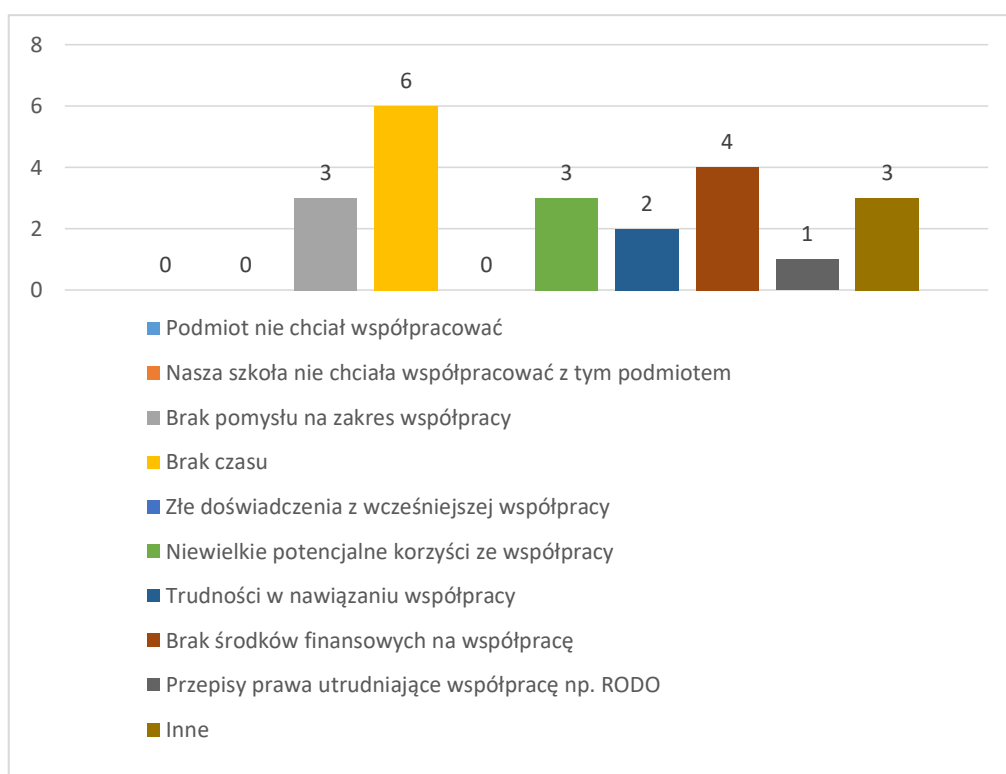
■ TAK ■ NIE

Rys. 25. Współpraca uczelni z różnymi podmiotami przy realizacji doradztwa zawodowego (N=14)

Źródło: opracowanie własne.

Z analizy danych wynika, że nie zawsze istnieje jasna wizja czy strategia dotycząca tego, jak współpraca powinna wyglądać i jakie korzyści mogłaby przynieść. *Brak pomysłu na zakres współpracy i niewielkie potencjalne korzyści ze współpracy* sugerują na potrzebę przeprowadzenia dodatkowych analiz lub szkoleń, aby lepiej zrozumieć, jakie możliwości współpracy istnieją i co z nich wynika, jakie korzyści dla stron. Aspekt *trudności w nawiązaniu współpracy*, może wskazywać na istniejące bariery komunikacyjne i proceduralne. Wynikać to może z biurokracji, różnic kulturowych organizacji czy braku odpowiednich kontaktów. Poprawić to można poprzez ułatwienie formalnych procedur lub wspieranie inicjatyw mających na celu budowanie sieci kontaktów zewnętrznych.

Rys. 26. Powody braku współpracy uczelni z instytucjami zewnętrznymi przy realizacji doradztwa zawodowego (N=14)

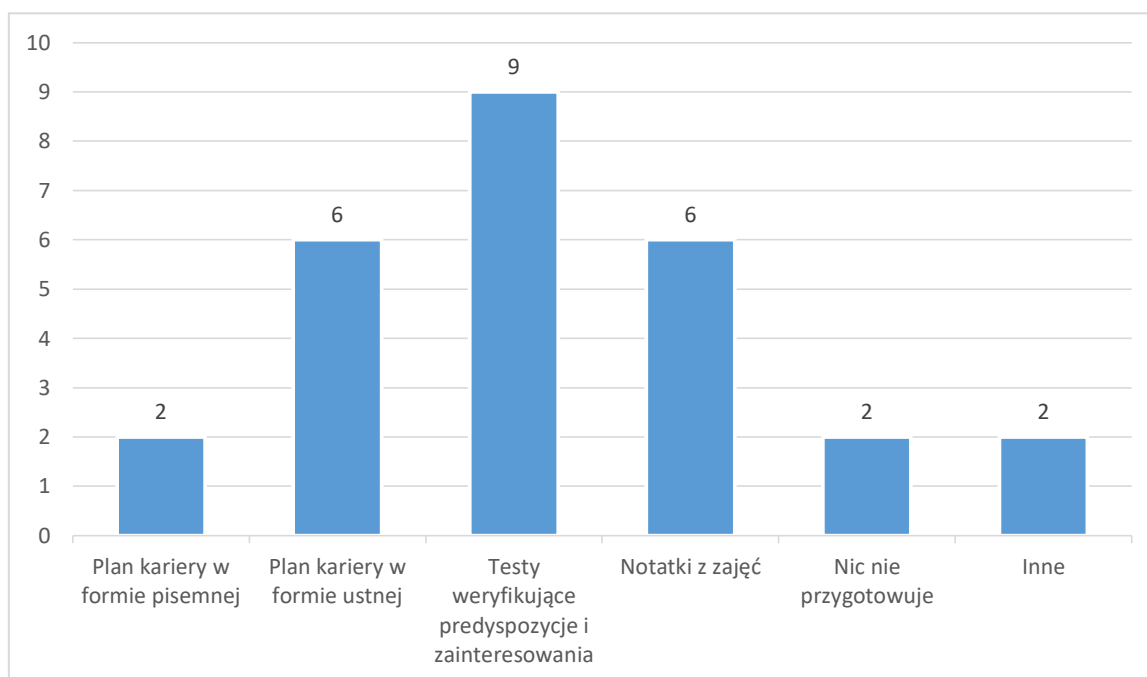
Źródło: opracowanie własne.

3.2.4. Doradztwo zawodowe na uczelniach – efekty pracy studentów

Wyniki badania dotyczącego efektów pracy studentów w procesie doradztwa zawodowego na uczelni pokazują, że studenci w efekcie udziału w tych zajęciach przygotowują różnorodne materiały, co wskazuje na zróżnicowane podejście do planowania kariery (rys. 27). Największym zainteresowaniem studentów cieszy się wykonywanie „*Testów weryfikujących predyspozycje i zainteresowania*” (65% ogółu wskazań), które są ważnym narzędziem w procesie doradztwa zawodowego. Pozwalają one na lepsze zrozumienie swoich mocnych stron, talentów i preferencji zawodowych, co może ułatwić podejmowanie świadomych decyzji dotyczących przyszłej kariery.

W ocenie pracowników Biur Karier plan kariery w formie ustnej wykonuje około 43% studentów. Tak przygotowany plan pozwala na zrozumienie swoich celów zawodowych oraz na rozwijanie umiejętności komunikacyjnych. Studenci prezentując swoje plany podczas dyskusji lub indywidualnych rozmów, które sprzyjają powstaniu refleksji nad przyszłością zawodową.

Notatki z zajęć prowadzi około 43% studentów. Zapisy w nich zawarte mogą być istotnym źródłem informacji i refleksji, pomagając studentom w zrozumieniu poruszanych zagadnień oraz w planowaniu przyszłości zawodowej. W ten sposób przygotowane informacje umożliwią lepsze przyswajanie materiału i ułatwią powrót do omawianych treści w przyszłości.

Rys. 27. Efekty pracy studentów korzystających ze wsparcia pracowników biur karier (N=14)

Źródło: opracowanie własne.

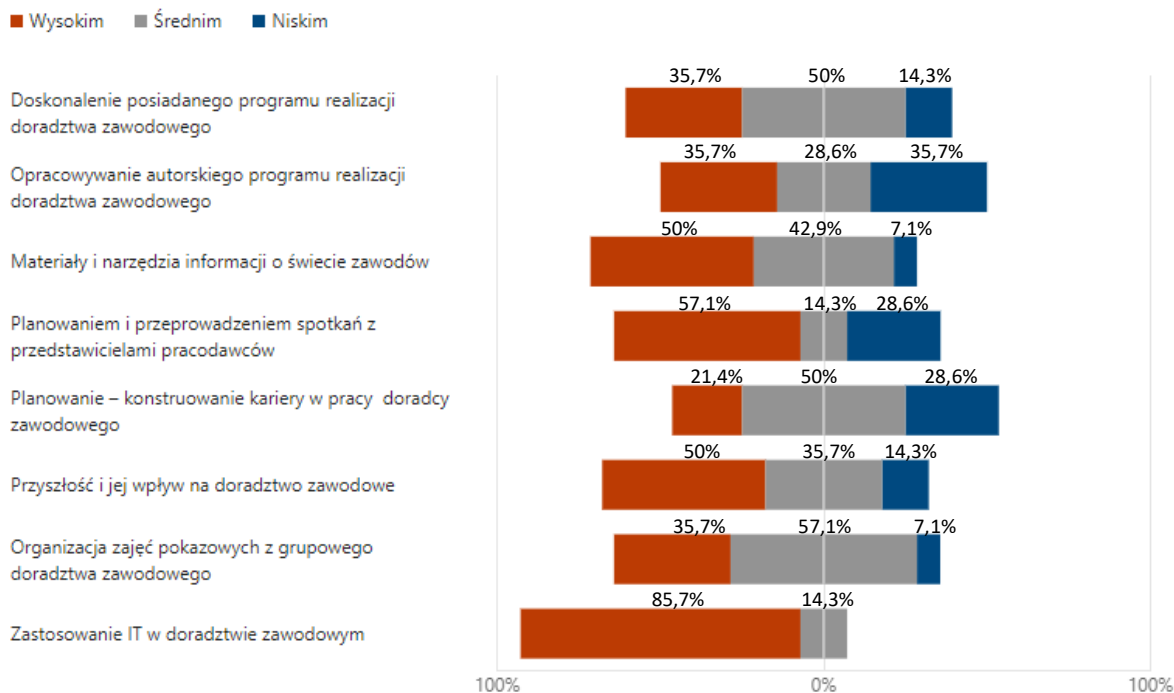
Niepokojącym jest fakt, że efektem pracy studentów z doradcami zawodowymi – pracownikami biur karier sporadycznie jest sformalizowany plan kariery w formie papierowej. Zachęcamy do przygotowania wersji papierowej planu kariery, gdyż jest on bardziej trwały i łatwiej do niego wrócić w przyszłości. Możemy go także, przechowywać i aktualizować w miarę potrzeb. Spisanie myśli na papierze pomaga jego właścicielowi, na ich uporządkowanie i przez to lepsze zrozumieniu. Kolejna zaleta pisemnego planu jest związana z jego przejrzystością. Dzięki posiadaniu wersji papierowej planu kariery jesteśmy także świadomi postępów, gdyż umożliwia łatwe śledzenie postępów i wprowadzanie ewentualnych korekt. Można na nim zaznaczać osiągnięte cele i planować kolejne kroki lub też go modyfikować. Dla większości ludzi widok spisanych celów i może działać na nich motywująco, gdyż przypomina o zobowiązaniach i pomaga utrzymać motywację do działania. Pisemny plan kariery może być użyteczny podczas rozmów kwalifikacyjnych lub spotkań z doradcami zawodowymi. Jego posiadacz pokazuje, że jest zorganizowany i poważnie podchodzi do swojej przyszłości zawodowej.

3.2.5. Doradztwo zawodowe na uczelniach – doskonalenie zawodowe

Na rys. 28 wskazuje stopień zainteresowania respondentów uczestnictwem w różnych szkoleniach ukierunkowanych na doskonalenie doradztwa zawodowego. Uzyskane dane pokazują, że pracownicy uczelni są najbardziej zainteresowani udziałem w szkoleniach, które dotyczą:

- *zastosowania IT w doradztwie zawodowym,*
- *materiałów i narzędzi informacji o świecie zawodów,*
- *przyszłości i jej wpływu na doradztwo zawodowe,*
- *doskonaleniem posiadanego programu realizacji doradztwa zawodowego,*
- *organizacją zajęć pokazowych z grupowego doradztwa zawodowego.*

Pomimo faktu, że studenci w efekcie realizacji doradztwa zawodowego na uczelni nie opracowują planu działania, to nadal pracownicy nie są zainteresowani doskonaleniem zawodowym w tym obszarze. Z wyjaśnień pracowników biur karier wynika, że wynika to z faktu, że studenci nie są tym zainteresowani, a z drugiej strony brakuje często wykwalifikowanych doradców zawodowych, którzy by wsparli studentów w tym.

Rys. 28. Zainteresowanie na uczelniach tematyką szkoleń pracowników ukierunkowanych na doskonalenie doradztwa zawodowego (N=14)

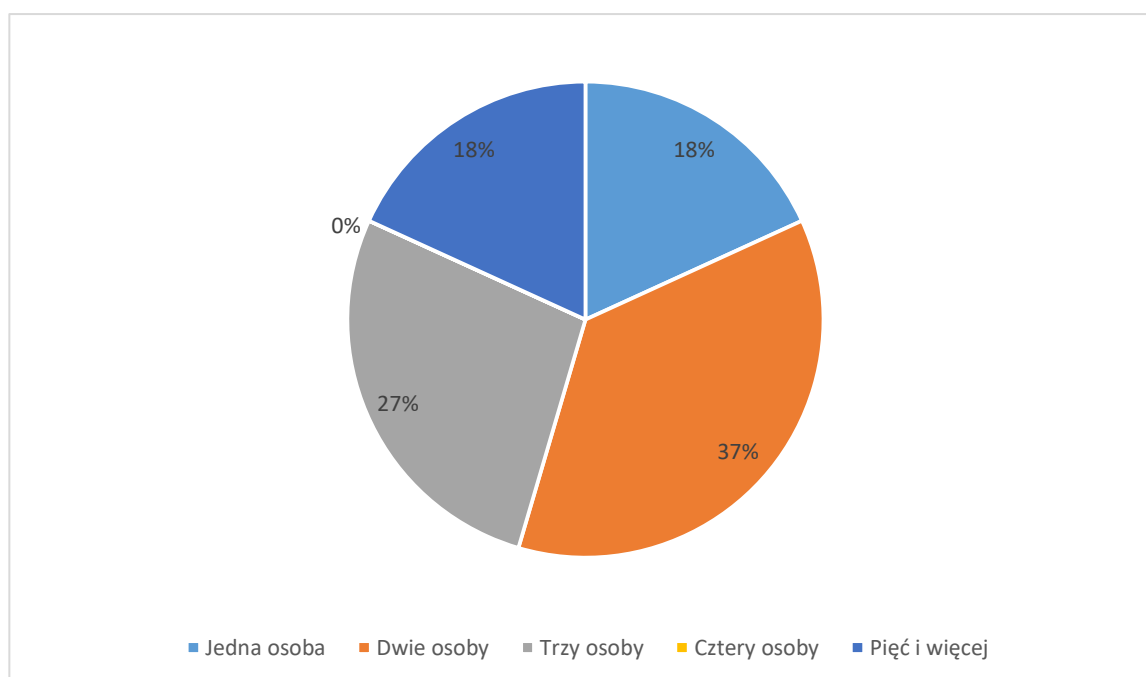
Źródło: opracowanie własne.

Uczestnicy badania wskazali także poniższe tematy szkoleń, którymi byłoby zainteresowani:

- *wykorzystanie sztucznej inteligencji w doradztwie zawodowym,*
- *przyszłość na rynku pracy w poszczególnych branżach,*
- *szkolenia miękkie dopasowane do studentów różnych kierunków studiów,*
- *poradnictwo socjodynamiczne.*

Zdecydowana większość respondentów (79%) jest zainteresowana uczestnictwem w jednodniowym, bezpłatnym szkoleniu doskonalącym w zakresie doradztwa zawodowego. Może to świadczyć o dużej świadomości potrzeby ciągłego rozwoju i adaptacji do zmian na rynku pracy. Może też odzwierciedlać rosnące wymagania wobec doradców zawodowych w kontekście dynamicznie zmieniającego się rynku pracy.

Uczestnicy badania zainteresowani udziałem w szkoleniu, poproszeni zostali o określenie liczby pracowników których chcieliby przeszkolić. Dane ilościowe w tym zakresie przedstawiono na rys. 29. Z pozyskanych danych wynika, że istnieją potrzeby, aby na uczelni przeszkolić więcej niż jednego pracownika w zakresie doradztwa zawodowego.

Rys. 29. Zainteresowanie pracowników uczelni udziałem w jednodniowym bezpłatnym szkoleniu doskonalącym doradztwo zawodowe w szkołach (N=14)

Źródło: opracowanie własne.

Dla potrzeb prowadzenia szkoleń ankietowani podawali adresy poczty internetowej osób odpowiedzialnych za szkolenia na uczelni.

Dodatkowo przedstawiciele 11 uczelni są zainteresowani przesłaniem im informacji zwrotnej na temat mocnych stron i obszarów do doskonalenia dotyczących realizacji doradztwa zawodowego. Natomiast 13 respondentów wskazało na zainteresowanie przesłaniem raportu z przeprowadzonych badań ankietowych.

Przedstawiciele 10 uczelni są zainteresowani współpracą z Branżowym Centrum Umiejętności Nr 1 w Radomiu świadczącym usługi w dziedzinie prace wykończeniowe, w tym celu wskazali osoby do kontaktu.

4. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Wnioski:

I. Doradztwo zawodowe w szkołach prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie

1. Przeprowadzona pierwsza edycja badań w roku 2024 w obszarze doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe ma charakter pilotażowy i zdobyte doświadczenia posłużą do udoskonalenia drugiej edycji badań.
2. Szkoły zawodowe uczestniczące w badaniach mają opracowany program realizacji doradztwa zawodowego, a przez to spełniają wymagania rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 325), w którym zapisano: „§ 4. 1. Na każdy rok szkolny w szkole opracowuje się program realizacji doradztwa zawodowego, uwzględniający wewnętrzny system doradztwa zawodowego”.
3. W szkołach zawodowych biorących udział w badaniu, najczęściej program realizacji doradztwa zawodowego opracowywał wyznaczony pracownik – nauczyciel odpowiedzialny za realizację doradztwa zawodowego w szkole (60% wskazań), co wskazuje na to, że w wielu szkołach programy doradztwa zawodowego są tworzone przez nauczycieli, którzy nie są specjalistami w tej dziedzinie, ale zostali do tego zadania wyznaczeni. Tylko w około 26% szkół za opracowanie programu realizacji doradztwa zawodowego odpowiedzialny jest nauczyciel – doradca zawodowy. Tylko w 7% badanych szkół do celów opracowania programu realizacji doradztwa zawodowego dyrektor powołał zespół.

Nauczyciel – doradca zawodowy jest w wielu szkołach zawodowych osamotniony w realizacji doradztwa zawodowego. To na nim spoczywa odpowiedzialność za realizację i efekty działań na rzecz uczniów. Taki stan rzeczy może być spowodowany z jednej strony niskim poziomem wiedzy na temat wymagań zawartych w rozporządzeniu w sprawie

doradztwa zawodowego, czy też brakiem zrozumienia przez dyrekcję szkół i nauczycieli ważności realizowanych działań na rzecz młodych ludzi.

4. W ponad 50% szkół zawodowych, program realizacji doradztwa zawodowego został opracowany na cały cykl kształcenia, co sugeruje długoterminowe podejście do planowania kariery uczniów. W pozostałych szkołach program opracowywany jest na każdy rok szkolny.
5. Respondenci wykazali, że są świadomi faktu, iż program realizacji doradztwa zawodowego w ich ocenie powinien być efektem pracy zespołowej. W swoich odpowiedziach respondenci wskazywali, że główną rolę w zespole powinien odegrać nauczyciel – doradca zawodowy (około 67% wskazań), który pełniłby rolę lidera i koordynatora prowadzonych działań w obszarze doradztwa zawodowego. W skład zespołu powinni wejść pedagog szkolny, przedstawiciel dyrekcji. Respondenci wskazali także, że w skład zespołu opracowującego program realizacji doradztwa zawodowego powinni wejść także: nauczyciele przedmiotów teoretycznych nauki zawodu (20% wskazań), przedmiotów ogólnokształcących (13% wskazań), wychowawca (13% wskazań) oraz praktycznej nauki zawodu (7% wskazań).
6. Z wypowiedzi uczestników badania, wynika że programy realizacji doradztwa zawodowego nie zawierają wszystkich elementów składowych wymaganych w ustawodawstwie. W ponad 90% badanych szkołach w programie realizacji doradztwa zawodowego uwzględniono tematykę działań. Metody i formy realizacji działań przypisano do działań w programach realizacji w 2/3 badanych szkół. Niepokojącym są fakty, że tylko w około 27% badanych szkół zawodowych do tematyki przypinano oddziały, których dotyczą działania oraz podano podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy ich realizacji, a także uwzględniono udział rodziców w tych działaniach.
7. Nie uwzględnienie wszystkich elementów składowych w programach realizacji doradztwa zawodowego może być pokłosiem faktu, że nie wszyscy członkowie grona pedagogicznego, w szczególności przedstawiciele poszczególnych przedmiotów ogólnokształcących i zawodowych, a także nauczyciele wychowawcy opiekujący się oddziałem szkolnym angażują się w opracowywanie programu.

8. Doradztwo zawodowe w około 87% badanych szkołach zawodowych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie głównie jest realizowane przez nauczycieli – doradców zawodowych na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego (w ramach min. 10 godzin na cały cykl kształcenia).
9. Tylko w 4 z 10 badanych szkół zawodowych doradztwo zawodowe realizowane jest na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
10. Niski jest poziom zaangażowania nauczycieli wychowawcą opiekującym się oddziałem w opracowanie programów realizacji doradztwa zawodowego, co może skutkować tym, że w ocenie respondentów, tylko w 1/3 badanych szkół zawodowych wychowawcy realizują zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego. Podobna sytuacja jest z nauczycielami prowadzącymi obowiązkowe zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego oraz nauczycielami prowadzącymi obowiązkowe zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia w zawodzie, zarówno teoretyczne jak i praktyczne.
11. We wszystkich badanych szkołach zawodowych na realizację zajęć z doradztwa zawodowego prowadzonych przez nauczyciela – doradcę zawodowego przeznaczono 10 godzin dydaktycznych na cały cykl kształcenia. Wskazuje to na fakt, że organy prowadzące nie wyrażają zgody na większą liczbę godzin niż zasugerowane w rozporządzeniu w sprawie ramowych programów nauczania – minimum 10 godzin dydaktycznych.
12. Najczęściej zajęcia z doradztwa zawodowego w szkołach branżowych I stopnia i technikach uczestniczących w anonimowym badaniu ankietowych realizowane są w ostatnich roku kształcenia.
13. Z badań wynika, że uczniowie preferują formy doradztwa zawodowego, które umożliwiają bezpośrednie zdobywanie informacji i doświadczeń. Najczęściej wybieranymi formami są targi edukacyjne (93% wskazań) oraz dni otwarte (80%) ze względu na interaktywny charakter oraz możliwości bezpośredniego kontaktu z przedstawicielami instytucji edukacyjnych. Z kolei mniejszym zainteresowaniem cieszą się wśród uczniów spotkaniami

z absolwentami, co też może sugerować potrzebę bardziej zróżnicowanego podejścia do doradztwa zawodowego w szkołach.

14. Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego z uczniami w badanych szkołach zawodowych prowadzą nauczyciele posiadający formalne kwalifikacje zawodowe doradcy zawodowego nabyte w efekcie studiów podyplomowych. Nauczyciele ci są etatowymi pracownikami szkoły, a przedmiot doradztwo zawodowe nie jest ich głównym przedmiotem nauczania.
15. Z pozyskanych opinii od respondentów wynika, że najbardziej zaangażowani w doradztwo zawodowe są:
 - nauczyciele wychowawcy opiekujący się oddziałem (80% badanych szkół),
 - nauczyciele teoretycznej (60%) i praktycznej nauki zawodu (ok. 53%).
16. Obszarem do doskonalenia w doradztwie zawodowym w szkołach zawodowych jest zwiększenie zaangażowania nauczycieli bibliotekarzy, którzy mogliby zająć się gromadzeniem, aktualizowaniem i udostępnianiem informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia. Niewystarczające jest także zaangażowanie psychologów, którzy z kolei mogliby wesprzeć proces diagnozowania predyspozycji i zainteresowań uczniów z wykorzystaniem wystandaryzowanych testów.
17. Głównym celem doradztwa zawodowego w badanych szkołach jest wsparcie uczniów w wyborze ścieżki edukacyjnej i zawodowej oraz pomoc w rozwijaniu umiejętności niezbędnych do podjęcia świadomych decyzji dotyczących przyszłości zawodowej.
18. Przy realizacji procesu doradztwa warto rozważyć większe włączenie rodziców w działania poprzez udział w warsztatach, spotkaniach informacyjnych czy konsultacjach. W ten sposób możemy wzmocnić ich rolę jako podmiotu wspierającego dziecko w podejmowaniu decyzji zawodowych. Taka współpraca mogłaby przyczynić się do bardziej efektywnego doradztwa zawodowego, dostosowanego zarówno do potrzeb uczniów, jak i oczekiwań rodziców.
19. Nierównomierny poziom zaangażowania grona pedagogicznego w doradztwo zawodowe wynikać może z faktu, że każdy z nauczycieli jest mocno skoncentrowany na zajęciach dydaktycznych, które prowadzi i nie dostrzega możliwości włączenia do nich treści z doradztwa zawodowego.

20. Istnienie potrzeba wzmocnienia roli nauczycieli – doradców zawodowych w Polsce, zwłaszcza w zakresie współpracy wewnętrznej szkoły zawodowej z pracodawcami w branżach technicznych, w tym w dziedzinie prace wykończeniowe. Poprawa tej współpracy mogłaby prowadzić do lepszego przygotowania uczniów do wejścia na rynek pracy, zwiększając ich konkurencyjność oraz zdolności do efektywnego funkcjonowania w wymagającym sektorze gospodarki.
21. Szkoły zawodowe biorące udział w badaniu najchętniej angażują się we współpracę z pracodawcami. Deklarację współpracy z nimi potwierdzili wszyscy respondenci biorący udział w badaniu. Kolejną instytucją, z którą ponad 93% badanych szkół zawodowych współpracuje jest urząd pracy. Na trzecim miejscu respondenci wskazali na nawiązanie współpracy z uczelniami wyższymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz szkołami podstawowymi.
22. W około 80% badanych szkół zawodowych prowadzonych kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie w ramach realizacji doradztwa zawodowego została nawiązana współpraca z rodzicami lub opiekunami prawnymi uczniów.
23. W około 67% badanych szkół, uczniowie w efekcie realizacji zajęć z doradztwa zawodowego przygotowują plan kariery w formie ustnej. Plany kariery w formie pisemnej przygotowują uczniowie w 40% badanych szkół. Na stosowanie testów jako efektu pracy z uczniem wskazało tylko 20% respondentów.
24. Największym zainteresowaniem w zakresie doskonalenia zawodowego wśród respondentów cieszy się temat dotyczący materiałów i narzędzi informacji o świecie zawodów. Respondenci są także zainteresowani udziałem w szkoleniach na których poruszana byłaby tematyka zastosowania technologii informacyjnych w doradztwie zawodowym oraz doskonalenia posiadanego programu realizacji doradztwa zawodowego, a także organizacji zajęć pokazowych z grupowego doradztwa zawodowego.
25. Większość respondentów (67%) wskazało, że jest zainteresowana udziałem w jednodniowym bezpłatnym szkoleniu doskonalącym z zakresu doradztwa zawodowego.

26. Respondenci są zainteresowani wskazaniem mocnych i słabych stron opracowanych przez nich wewnątrzszkolnych systemów doradztwa zawodowego i programów realizacji doradztwa zawodowego oraz przesłaniem im treściami sporządzonego raportu z badań.
27. Ponad 70% respondentów jest zainteresowana utworzeniem w ich szkole zawodowej wydzielonego pomieszczenia na potrzeby realizacji zadań z doradztwa zawodowego.
28. Respondenci wskazali na znaczące potrzeby w zakresie doposażenia pracowni doradztwa zawodowego, które mogą wpłynąć na jakość i efektywność pracy z uczniami, a także na ich zaangażowanie.

II. Doradztwo zawodowe na uczelniach wyższych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie

1. System doradztwa zawodowego na uczelniach wyższych zazwyczaj opiera się na działalności prowadzonej przez pracowników akademickich biur karier.
2. W ramach wsparcia student ma możliwość skorzystania z usług doradztwa zawodowego, w ramach których w biurze karier oferują się indywidualne konsultacje, pomaga studentom w określeniu ich celów zawodowych i planowaniu ścieżki kariery. Inną formą wsparcia jest umożliwienie studentom skorzystania z oferty szkoleń i warsztatów, które pomagają im rozwijać umiejętności niezbędne na rynku pracy, takie jak pisanie CV, przygotowanie do rozmów kwalifikacyjnych, czy umiejętności miękkie. Często też można spotkać się z tym, że pracownicy biur karier wcielają się w rolę pośredników pracy i gromadzą oraz udostępniają oferty pracy, staży i praktyk, ułatwiając tym samym studentom i absolwentom znalezienie odpowiednich możliwości zawodowych dostosowanych do ich potrzeb. Ważna jest przy tym współpraca z pracodawcami, którzy ofertują miejsca pracy, staży, uczestniczą w organizowanych przez uczelnię targach pracy, spotkaniach rekrutacyjnych, czy też prezentacjach firm. Biura karier oferują również wsparcie w zakresie rozwoju osobistego, pomagając studentom w radzeniu sobie ze stresem, zarządzaniu czasem i rozwijaniu umiejętności interpersonalnych

3. Uczelnie realizują współpracę z różnorodnymi podmiotami zewnętrznymi w zakresie doradztwa zawodowego, w różnym stopniu intensywności. Najbardziej rozwinięta jest współpraca z: pracodawcami, urzędami pracy, uczelniami wyższymi oraz organizacjami pozarządowymi.
4. Najczęstszymi powodami braku współpracy uczelni z instytucjami zewnętrznymi są przede wszystkim ograniczenia czasowe oraz finansowe.
5. Największym zainteresowaniem studentów cieszy się wykonywanie „*Testów weryfikujących predyspozycje i zainteresowania*” (65% ogółu wskazania), które są ważnym narzędziem w procesie doradztwa zawodowego. Plan kariery w formie ustnej wykonuje około 43% studentów. Notatki z zajęć prowadzi około 43% studentów.
6. Niepokojącym jest fakt, że efektem pracy studentów z doradcami zawodowymi – pracownikami biur karier sporadycznie jest sformalizowany plan kariery w formie papierowej.
7. Uzyskane dane pokazują, że pracownicy uczelni są najbardziej zainteresowani udziałem w szkoleniach, które dotyczą:
 - *zastosowania IT w doradztwie zawodowym,*
 - *materiałów i narzędzi informacji o świecie zawodów,*
 - *przyszłości i jej wpływu na doradztwo zawodowe,*
 - *doskonaleniem posiadanego programu realizacji doradztwa zawodowego,*
 - *organizacją zajęć pokazowych z grupowego doradztwa zawodowego.*
8. Uczestnicy badania wskazali także poniższe tematy szkoleń, którymi byliby zainteresowani:
 - *wykorzystanie sztucznej inteligencji w doradztwie zawodowym,*
 - *przyszłość na rynku pracy w poszczególnych branżach,*
 - *szkolenia miękkie dopasowane do studentów różnych kierunków studiów,*
 - *poradnictwo socjodynamiczne.*
9. Zdecydowana większość respondentów (79%) jest zainteresowana uczestnictwem w jednodniowym, bezpłatnym szkoleniu doskonalącym w zakresie doradztwa zawodowego.

10. Uczestnicy badania są zainteresowani przestaniem im informacji zwrotnej na temat mocnych stron i obszarów do doskonalenia dotyczących realizacji doradztwa zawodowego w ich instytucji oraz raportu z przeprowadzonych badań ankietowych.

Rekomendacje

I. W obszarze realizacji doradztwa zawodowego w szkołach prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie

1. Rekomenduje się podjęcie działań doskonalących w zakresie konstruowania programu realizacji doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie. Przypomnijmy, że zgodnie z wymaganiami rozporządzenia obowiązek prowadzenie doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych spoczywa na wszystkich grupach nauczycieli.
2. Ważnym jest, aby za opracowanie programu realizacji doradztwa zawodowego był odpowiedzialny zespół powołany przez dyrektora szkoły.
3. Kolejnym działaniem rekomendowanym w ramach doskonalenie doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe jest zwiększenie zaangażowania pozostałych członków grona pedagogicznego, poprawa współpracy z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi czy też pracodawcami w celu pokazania, że doradztwo zawodowe jest obszarem wspólnej pracy. Być może zastosowanie takiego podejścia przyczyni się do przełamania stereotypowego myślenia o doradztwie zawodowym przez pryzmat jedynie „10” godzin realizowanych przez nauczyciela – doradcę zawodowego.
4. Rekomenduje się uważne przejrzenie rozporządzenia w sprawie doradztwa zawodowego pod kątem spełnienia wszystkich zawartych w nim zapisów.

5. Dobrze zaplanowany program realizacji doradztwa zawodowego, zaangażowani doradcy zawodowi i nauczyciele, współpraca z otoczeniem powinny stanowić swojego rodzaju fundament do budowy sukcesu doradztwa zawodowego w szkole zawodowej.
6. Koordynatorem pracy zespołu powinien być nauczyciel – doradca zawodowy, który spełnia wymagania ustawowe odnośnie posiadanych kwalifikacji i przez to może w sposób skutecznych i efektywny wykonywać powierzane mu zadania. Koordynator powinien scalać działania prowadzone przez całe grono pedagogiczne i zachęcać ich do prowadzenia ciekawych i interesujących zajęć z doradztwa zawodowego dla młodzieży.
7. Niestety w przypadku wielu szkół zawodowych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie uczestniczących w badaniu programy realizacji doradztwa zawodowego należy udoskonalić i uzupełnić o elementy składowe zgodnie z wymaganiami przedstawionymi w rozporządzeniu w sprawie doradztwa zawodowego. Przy czym ważne jest, aby zaprojektowane działania tworzyły logicznie powiązaną ze sobą całość i angażowały jak największą liczbę nauczycieli różnych przedmiotów.
8. Podjęcie wśród przedstawicieli organów prowadzących działań uświadamiających potrzebę zwiększenia ważności realizowanych zajęć z doradztwa zawodowego dla młodych ludzi – uczniów szkół zawodowych poprzez zwiększenie liczby godzin w cyklu kształcenia powyżej minimum 10 przewidzianych w polskim ustawodawstwie.
9. Prowadzenie zajęć z doradztwa zawodowego przez nauczyciela – doradcę zawodowego może być realizowane w ostatnim roku szkolnym cyklu kształcenia ucznia, ale także powinno być realizowane poprzez doradztwo zawodowe w klasach poprzedzających (II, III lub IV). Zastosowanie takiego podejścia przekłada się na to, że uczniowie mieliby wystarczająco dużo czasu na zrozumienie swoich możliwości i przygotowanie się do podejmowania świadomych decyzji zawodowych w końcowej klasie.
10. Rekomenduje się, aby zajęcia prowadzone przez nauczyciela – doradcę zawodowego w ramach przysłowiowej 10 godzin były swoistego rodzaju podsumowanie efektów pracy całego grona pedagogicznego we wcześniejszych klasach.

11. Godnym rekomendacji są zwiększenie liczby godzin ponad minimum 10 godzin na cykl kształcenia, zatrudnienie na pełen lub część etatu wykwalifikowanego nauczyciela – doradcy zawodowego, dla którego głównym przedmiotem będzie doradztwo zawodowe. Wprowadzenie danej rekomendacji związane jest z zapewnieniem dodatkowych środków finansowych.
12. Oferowanie doradztwa zawodowego nie tylko w formie zajęć grupowego, lecz także wsparcie młodzieży poprzez umożliwienie im uczestnictwa w indywidualnych spotkaniach z nauczycielem – doradcą zawodowym, psychologiem w szkole, czy też specjalistą w poradni psychologiczno-pedagogicznej, urzędzie pracy.
13. Niezbędne jest przygotowywanie uczniów do aktywnego udziału w spotkaniach z ekspertami zewnętrznymi organizowanymi w szkole, czy też podczas targów pracy, wystaw z udziałem pracodawców.
14. Warto byłoby rozważyć wprowadzenie strategii zwiększenia dostępności doradztwa zawodowego dla uczniów na zajęciach z kształcenia ogólnego oraz zawodowego, umożliwienia im skorzystania z zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, aby zapewnić bardziej wszechstronne wsparcie wszystkim uczniom, którzy w efekcie mogliby się lepiej przygotować do wyboru ścieżki zawodowej.
15. Obszarem do doskonalenia może być także wprowadzenie we wszystkich szkołach możliwości skorzystania z wizyt zawodoznawczych organizowanych u pracodawców mających na celu poznanie przez uczniów szkół branżowych nie tylko środowiska pracy lecz bardziej lokalnych pracodawców i ewentualnych możliwości odbywania staży, praktyk zawodowych, czy też docelowo zatrudnienia.
16. Angażowanie się psychologów w doradztwo zawodowe w badanych szkołach jest także obszarem, w który warto by było się doskonalić. Tylko w około 25% badanych szkół zawodowych psycholog był włączony w realizację doradztwa zawodowego. przeprowadzenie profesjonalnych testów badających zainteresowania i predyspozycje uczniów.

17. Zwiększenie efektywnego zaangażowania całego grona pedagogiczne w doradztwo zawodowe dla uczniów, w celu zwiększenia uczniom dostępu do szerokiego spektrum wiedzy i doświadczenia zawodowego, które mogą oni wnieść. Bez zastosowanie takie podejścia, doradztwo zawodowe nadal będzie postrzegane w sposób stereotypowy i kojarzone tylko z godzinami prowadzonymi przez nauczyciela – doradcę zawodowego.
18. Uwzględniając wyniki kontroli Najwyższej Izby Kontroli¹⁷ przedstawione w raporcie dotyczącym szkolnictwa zawodowego, w tym realizacji doradztwa zawodowego, w którym wskazano m.in. że w kontrolowanych szkołach zawodowych nie opracowano programu realizacji doradztwa zawodowego oraz jeśli był opracowany, to nie zawierał wszystkich elementów wymaganych obowiązującymi przepisami prawa, a także nasze wyniki badań przeprowadzanych w szkołach zawodowych prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego w dziedzinie prace wykończeniowe.
19. Drugim tematem, który rekomendujemy do przeprowadzenia w trakcie szkolenia są „Materiały i narzędzia informacji o świecie zawodów”.
20. Wyniki badań dotyczących sposobów podniesienia skuteczności działań w zakresie doradztwa zawodowego w szkołach wskazują konieczność podjęciach poniższych działań doskonalących:
- *Zwiększenia zainteresowania uczniów zajęciami z doradztwa zawodowego (około 67% wskazań).* Jest to najczęściej wskazywana opcja. Sugeruje ona, że dla respondentów kluczowe jest zaangażowanie uczniów i uczynienie zajęć bardziej atrakcyjnymi i relewantnymi dla ich potrzeb;
 - *Zatrudnienie nauczyciela – doradcy zawodowego (40%).* Dedykowany doradca zawodowy w szkole mógłby znacznie poprawić skuteczność działań w tej dziedzinie tak uważa istotna liczba respondentów;
 - *Opracowanie bardziej atrakcyjnych form doradztwa (33%).* Świadczyć to może o tym, że jest dostrzegana potrzeba innowacji w podejściu do doradztwa.

¹⁷ Informacja o wynikach kontroli. Szkolnictwo zawodowe. NIK, Warszawa lipiec 2024 r., s. 63.

21. Rekomenduje się, że w celu zwiększenia zainteresowania uczniów zajęciami z doradztwa zawodowego należy przede wszystkim zwiększyć atrakcyjność tych zajęć.
22. Przesłaniem do uczestników badania informacji zwrotnej na temat mocnych stron i obszarów do doskonalenia dotyczących realizacji doradztwa zawodowego w ich szkołach zawodowych oraz raportu z przeprowadzonych badań ankietowych.

II. W obszarze realizacji doradztwa zawodowego na uczelniach wyższych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe w budownictwie

1. Zwiększenie efektywności, a tym samym skuteczności prowadzonych działań w zakresie doradztwa zawodowego poprzez opracowywanie przez studenta we współpracy z doradcą zawodowym sformalizowanego planu kariery w formie papierowej.
2. Stworzenie budżetu na nawiązywanie współpracy uczelni z instytucjami zewnętrznymi, w celu przełamania bariery finansowej.
3. Opracowanie materiałów szkoleniowych dla pracowników uczelni powiązanych z doradztwem zawodowym w zakresie:
 - *zastosowania IT w doradztwie zawodowym,*
 - *materiałów i narzędzi informacji o świecie zawodów,*
 - *przyszłości i jej wpływu na doradztwo zawodowe,*
 - *doskonaleniem posiadanego programu realizacji doradztwa zawodowego,*
 - *organizacją zajęć pokazowych z grupowego doradztwa zawodowego.*
4. Rozważenie uzupełnienia powyższej tematyki szkoleń o wskazane przez pojedynczych uczestników, w tym:
 - *wykorzystanie sztucznej inteligencji w doradztwie zawodowym,*
 - *przyszłość na rynku pracy w poszczególnych branżach,*
 - *szkolenia miękkie dopasowane do studentów różnych kierunków studiów,*
 - *poradnictwo socjodynamiczne.*
5. Przeprowadzenie jednodniowych, bezpłatnych szkoleń doskonalącym dla pracowników ABK w zakresie doradztwa zawodowego.

6. Przesłaniem do uczestników badania informacji zwrotnej na temat mocnych stron i obszarów do doskonalenia dotyczących realizacji doradztwa zawodowego w ich instytucji oraz raportu z przeprowadzonych badań ankietowych.

5. BIBLIOGRAFIA

- Bliem, W., Petanovitsch, A., Schmid, K. (2016). Dual Vocational Education and Training in Austria, Germany, Liechtenstein and Switzerland. Comparative Expert Study. Wiedeń: Institut für Bildungsforschung der Wirtschaft.
- Dębska E, Koch-Kozioł M, Mazur-Mitrowska M, Żurek M., (2021). Potrzeby szkoleniowe doradców zawodowych – wyniki ogólnopolskich badań ankietowych. *Edukacja Ustawiczna Dorosłych*. 4/2021.
- Dębska E, Koch-Kozioł M, Mazur-Mitrowska M, Żurek M., (2023). Stan realizacji doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach edukacyjnych w Polsce - wyniki pilotażowych badań ankietowych. *Polityka Społeczna*. 587(2):18-28.
- Duda, M., Kowalski, T. (2020). *Poradnictwo zawodowe w teorii i praktyce: Nowe podejścia i wyzwania*. Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.
- Fuchs P. (red.), (2022). Ewaluacja wsparcia doradztwa zawodowego w obszarze oświaty. Badanie wartości wskaźnika rezultatu długoterminowego PO WER. Raport końcowy. MEN, Poznań- Warszawa; CDZdM, (2011). Plany edukacyjno-zawodowe uczniów III klas poznańskich techników. Poznań: Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży;
- Jeruszka, U. (red.) (2012). Unowocześnienie metod i form kształcenia zawodowego w Polsce. Diagnoza i oczekiwane kierunki zmian. Warszawa: Instytut Pracy i Spraw Socjalnych.
- Kabaj, M. (2010). System kształcenia zawodowego i kierunki jego doskonalenia w warunkach integracji i wzrostu konkurencyjności. Diagnoza i elementy programu szerszego wdrożenia dualnego systemu kształcenia w Polsce. Warszawa: Związek Rzemiosła Polskiego.
- Kamieniecka M. (2015). Decyzje edukacyjno-zawodowe uczniów szkół gimnazjalnych. Raport podsumowujący. Warszawa: Instytut Badań Edukacyjnych;
- Kozioł E., Sołtysiak M., Żurek M. (red.), (2023). Diagnoza w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego w Wielkopolsce Wschodniej w kontekście transformacji energetycznej. Konin, Oslo, Radom.
- Kwiatkowski S.M., Żurek M. (2008). Aktywizacja zawodowa studentów w akademickich biurach karier, IBE, Warszawa;
- Kwiatkowski, S. M. (2021). Kompetencje przyszłości a rola doradztwa zawodowego w ich rozwijaniu. *Studia Edukacyjne*, 61,
- Pachocki M., Smolak A. (2021) Współpraca przedsiębiorców z sektorem edukacji Raport z badań. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Warszawa.
- Paszkowska-Rogacz, A. (2017). *Podstawy poradnictwa zawodowego*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

- Podwójcic K., (2015). Diagnoza stanu doradztwa edukacyjno-zawodowego w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych w relacjach dyrektorów szkół i osób realizujących doradztwo. Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa;
- Regulamin Konkursu „Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 branżowych centrów umiejętności (BCU), realizujących koncepcję centrów doskonałości zawodowej (CoVEs)”. MEiN, Warszawa 2022,
<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/111011/1RegulaminKonkursuUtworzeni eiwsparciefunkcjonowania120BCU.pdf>
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. poz. 325).
- Savickas, M. L. (2019). Career Construction Theory: Life Portraits of Attachment, Adaptability, and Identity. New York: Routledge.

6. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1. Kwestionariusz ankiety do badań *Identyfikacji potrzeb wsparcia w realizacji doradztwa zawodowego szkół zawodowych kształcących w zawodach z branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe*

**Krajowy Program Odbudowy i Zwiększania Odporności
Komponent A „Odporność i konkurencyjność gospodarki”
Interwencja A3.1.1 „Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego,
szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie”.**

***Projekt: „Utworzenie i wsparcie funkcjonowania branżowego centrum umiejętności dla
branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe (BCU-PW)”
Nr KPO/22/1/BCU/W/0042***

**Identyfikacji potrzeb wsparcia w realizacji doradztwa
zawodowego szkół zawodowych kształcących w zawodach z
branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe**

Kwestionariusz ankiety

Opracowanie zostało przygotowane przy wsparciu finansowym Unii Europejskiej w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności.

Publikacje odzwierciedlają jedynie stanowisko autorów i instytucja finansująca nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w nich zawartość merytoryczną.

Kwestionariusz ankiety 1

Identyfikacji potrzeb wsparcia w realizacji doradztwa zawodowego szkół zawodowych kształcących w zawodach z branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe

Szanowni Państwo,

zapraszamy do udziału w badaniu ankietowym realizowanym przez Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji w Radomiu w ramach projektu „Utworzenie i wsparcie funkcjonowania branżowego centrum umiejętności dla branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe (BCU-PW)” Nr KPO/22/1/BCU/W/0042.

Celem **anonimowego** badania jest przeprowadzenie diagnozy stanu oraz identyfikacja potrzeb dotyczących doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych kształcących w zawodach z branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe.

Prosimy o wypełnienie kwestionariusza ankiety przez **przedstawiciela kadry zarządzającej szkoły lub wskazanego nauczyciela – koordynatora doradztwa zawodowego.**

Pozyskane w ramach badania dane stanowią będą podstawę do doskonalenia działań z doradztwa zawodowego prowadzonych w Państwa placówce oraz posłużą do przygotowania oferty szkoleniowej.

Dane proszę podać zgodnie ze stanem na dzień badania.

W przypadku niejasności, wątpliwości pojawiających się podczas wypełniania ankiety prosimy o kontakt z:

- 1) dr Tomasz Kupidura, dr Mirosław Żurek
- 2) lub za pośrednictwem poczty elektronicznej.

I. OGÓLNE INFORMACJE O SZKOLE

Prosimy o uzupełnienie danych o szkole

1. Prosimy o podanie lokalizacji Państwa placówki – województwo (lista rozwijalna)

2. Prosimy zaznaczyć „X” typu szkoły

Branżowa szkoła I stopnia (BS I)	
----------------------------------	--

Technikum (T)	
Branżowa szkoła II stopnia (BS II)	
Szkoła policealna dla osób posiadających wykształcenie średnie (SP)	

3. Prosimy o wskazanie, w jakich zawodach związanych z dziedziną prace wykończeniowe prowadzone jest kształcenie w Państwa placówce:

Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	
Technik robót wykończeniowych w budownictwie	

II. STAN DORADZTWA ZAWODOWEGO

II.1. Program Realizacji doradztwa zawodowego

4. Czy w Państwa szkole jest opracowany program realizacji doradztwa zawodowego? (prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwej odpowiedzi)

Tak	Nie
<i>Przejdźcie do pytania 5</i>	<i>4a.</i>

4a. Dlaczego w Państwa szkole nie opracowano programu realizacji doradztwa zawodowego?

.....

.....

Przejdźcie do pytania 16 (nie pytamy już o program doradztwa zawodowego)

5. Kto w Państwa szkole opracowywał program realizacji doradztwa zawodowego? (prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwej jednej odpowiedzi) *jednokrotny wybór*

Lp.	Nazwa stanowiska	Tak
1	Wyznaczony pracownik – doradca zawodowy	<i>Przejdźcie do pytania 8</i>

2	Wyznaczony pracownik – nauczyciel odpowiedzialny za realizację doradztwa zawodowego w szkole	<i>Przejdźcie do pytania 8</i>
3	Wyznaczony pracownik – nauczyciel nie odpowiedzialny za realizację doradztwa zawodowego	<i>Przejdźcie do pytania 8</i>
4	Zespół	<i>Przejdźcie do pytania 6</i>

Przejdźcie do pytania 6? Może pytanie 6 i 7 przed pyt. 5

6. Ile osób wchodziło w skład zespołu tworzącego program realizacji doradztwa zawodowego w Państwa szkole? (prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwej *jednej* odpowiedzi)

Lp.	Liczba osób w zespole	Tak
1	2	
2	Od 3 do 4	
3	Powyżej 5	

7. Kto wchodził w skład zespołu tworzącego program realizacji doradztwa zawodowego w Państwa szkole? (prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwych odpowiedzi) *wielokrotny wybór*

Lp.	Nazwa stanowiska	Tak
1	Doradca zawodowy	
2	Nauczyciel wychowawca	
3	Nauczyciele przedmiotów ogólnych	
4	Nauczyciele teoretycznej nauki zawodu	
5	Instruktorzy/nauczyciele praktycznej nauki zawodu	
6	Psycholog	
7	Pedagog szkolny	
8	Nauczyciel bibliotekarz	
9	Dyrektor szkoły	
10	Zastępca dyrektora	
11	Kierownik praktycznej nauki zawodu	

12	Inne osoby (<i>prosimy o wpisanie jakie zajmują stanowiska w szkole</i>)	
----	--	--

8. Czy program realizacji doradztwa zawodowego w Państwa szkole jest opracowywany? (*prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwej jednej odpowiedzi*) **jednokrotny wybór**

Lp.		Tak
1	Co roku na każdy rok szkolny	
2	Na cały cykl kształcenia	

9. Jakie działania związane z realizacją doradztwa zawodowego zawiera opracowany program? (*prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwych odpowiedzi*) **wielokrotny wybór**

Lp.	Elementy składowe programu	Tak
1	Tematykę działań, uwzględniającą treści programowe, o których mowa w rozporządzeniu w sprawie doradztwa zawodowego	
2	Wskazanie oddziałów, których dotyczą działania	
3	Metody i formy realizacji działań	
4	Udział rodziców w tych działaniach, w szczególności przez organizację spotkań z rodzicami	
5	Terminy realizacji działań	
6	Osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań	
7	Podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań	

10. Czy w szkole realizując doradztwo zawodowe korzystacie Państwo z: (*prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwych odpowiedzi*)

Lp.	Formy realizacji doradztwa zawodowego	Tak	Nie
1	Z przykładowych programów realizacji doradztwa zawodowego i WSDZ opracowanych w ORE		
2	Z proponowanych przez ORE scenariuszy zajęć i prezentacji		
3	Z materiałów zamieszczonych na Portalu doradztwa zawodowego ORE (https://doradztwo.ore.edu.pl/)		

4	Z materiałów zamieszczonych na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej		
5	Materiałów opracowanych w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (https://kwalifikacje.gov.pl/)		

II.2. Formy realizacji doradztwa zawodowego w szkole

11. Prosimy o wskazanie form realizacji doradztwa zawodowego w Państwa szkole (prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwych odpowiedzi)

Lp.	Formy realizacji doradztwa zawodowego	Tak	Nie
1	Doradztwo zawodowe realizowane jest na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego	<i>Przejdź do 12</i>	<i>Przejdź do 11a</i>
2	Doradztwo zawodowe realizowane jest na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego	<i>Przejdź do 12</i>	<i>Przejdź do 11a</i>
3	Doradztwo zawodowe realizowane jest na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego prowadzonych przez doradcę zawodowego (w ramach min. 10 godzin na cały cykl kształcenia)	<i>Przejdź do 12</i>	<i>Przejdź do 11a</i>
4	Doradztwo zawodowe realizowane jest na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem	<i>Przejdź do 12</i>	<i>Przejdź do 11a</i>
5	Doradztwo zawodowe realizowane jest na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej	<i>Przejdź do 12</i>	<i>Przejdź do 11a</i>
6	Doradztwo zawodowe realizowane jest na wizytach zawodoznawczych mających na celu poznanie przez uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe lub w innych placówkach	<i>Przejdź do 12</i>	<i>Przejdź do 11a</i>

11a. Prosimy w krótkie wyjaśnienie, czemu doradztwo zawodowe we wskazanej/wskazanych formie/formach nie jest realizowane w Państwa szkole.

.....

12. Ile godzin dydaktycznych w cyklu kształcenia jest przeznaczonych na zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego prowadzonych przez doradcę zawodowego? (prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwej odpowiedzi)
jednokrotny wybór

Lp.	Formy realizacji doradztwa zawodowego	Tak
1	Mniej niż 10 godzin dydaktycznych na cykl kształcenia	
2	10 godzin dydaktycznych na cykl kształcenia	
3.	Więcej niż 10 godzin dydaktycznych na cykl kształcenia	

13. Kiedy (czyli w jakiej klasie, semestrze) są realizowane zajęcia z doradztwa zawodowego wpisane w ramowy plan nauczania (minimum 10h lekcyjnych)?

.....

14. Czy w Państwa szkole uczeń ma możliwość skorzystania z: (prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwej odpowiedzi) *jednokrotny wybór*

Lp.	Forma zajęć	Tak
1	Grupowego doradztwa zawodowego	
2	Indywidualnego doradztwa zawodowego	
3	Grupowego i indywidualnego doradztwa zawodowego	

15. Czy uczniowie w ramach doradztwa zawodowego uczestniczą w: (prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwych odpowiedzi) *wielokrotny wybór*

Lp.	Forma zajęć	Tak
1	targach edukacyjnych	
2	targach pracy	
3	dniach otwartych	
4	spotkaniach z ekspertami, przedstawicielami zawodów	
5	spotkaniach z absolwentami	
6	zewnętrznych projektach	

II.3. Kadra realizująca doradztwo zawodowe w szkole

16. Nauczyciel z jakimi kwalifikacjami w Państwa szkole prowadzi zajęcia z doradztwa zawodowego, wynikające z ramowego planu nauczania (minimum 10 godzin dydaktycznych na cykl kształcenia)? (prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwej odpowiedzi) *jednokrotny wybór*

Lp.	Nazwa stanowiska	Tak
1	Nauczyciel posiadający kwalifikacje doradcy zawodowego – pełnoetatowy pracownik szkoły, uczący też innego przedmiotu	
2	Nauczyciel posiadający kwalifikacje doradcy zawodowego – pracownik prowadzący tylko zajęcia z doradztwa zatrudniony na etat	
3	Nauczyciel posiadający kwalifikacje doradcy zawodowego – pracownik prowadzący tylko zajęcia z doradztwa zatrudniony na część etatu (<i>pracuje jeszcze w inne szkole/placówce jako doradca zawodowy</i>)	
4	Nauczyciel bez kwalifikacji doradcy zawodowego (nie posiadający dyplomu studiów dziennych lub podyplomowych z doradztwa zawodowego) wyznaczony przez dyrektora szkoły	
5	Nikt nie realizuje	

17. Kto poza nauczycielem – doradcą zawodowym w Państwa szkole zaangażowany jest w realizację doradztwa zawodowego? (prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwych odpowiedzi) *wielokrotny wybór*

Lp.	Nazwa stanowiska	Tak
1	Nauczyciel wychowawca	
2	Nauczyciele przedmiotów ogólnych	
3	Nauczyciele teoretycznej nauki zawodu	
4	Instruktorzy/nauczyciele praktycznej nauki zawodu	
5	Psycholog	
6	Pedagog szkolny	
7	Nauczyciel bibliotekarz	
8	Dyrektor szkoły	
9	Zastępca dyrektora	
11	Doradca zawodowy z poza szkoły	

II.4. Odbiorcy doradztwa zawodowego

18. Do kogo są adresowane zajęcia z doradztwa zawodowego w Państwa szkole? (prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwych odpowiedzi) *wielokrotny wybór*

Lp.	Odbiorcy	Tak
1	Uczniów	
2	Rodziców uczniów	

19. Ilu uczniów roku szkolnym 2022/2023 miało możliwość skorzystania z poszczególnych form doradztwa zawodowego w Państwa szkole?

Forma	Nikt nie skorzystał	Niektórzy uczniowie	Mniej niż połowa uczniów	Okolo połowy uczniów	Większość uczniów	Wszyscy uczniowie
Na zajęciach z zakresu kształcenia ogólnego						
Na zajęciach edukacyjne z zakresu kształcenia zawodowego						
Na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego (w ramach min. 10 godzin na cały cykl kształcenia)						
Na lekcjach wychowawczych						
W ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej						

Wizyt zawodowców w firmach						
----------------------------------	--	--	--	--	--	--

20. Czy doradca zawodowy z Państwa szkoły wspiera również działania doradcze prowadzone przez?

(prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwych odpowiedzi) *wielokrotny wybór*

Lp.	Odbiorcy	Tak
1	Nauczyciela wychowawcę	
2	Nauczycieli przedmiotów ogólnych	
3	Nauczycieli teoretycznej nauki zawodu	
4	Instruktorów/nauczycieli praktycznej nauki zawodu	
5	Psychologa	
	Pedagoga szkolnego	
	Nauczyciela bibliotekarza	
	Dyrektora szkoły	
	Zastępcę dyrektora	
	Doradca zawodowy spoza szkoły	

II.5. Doradztwo zawodowe – współpraca z otoczeniem zewnętrznym
21. Z jakimi podmiotami zewnętrznymi Państwa szkoła współpracuje przy realizacji doradztwa zawodowego?

(prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwych odpowiedzi) *wielokrotny wybór*

Lp.	Instytucje	Tak	Nie
1	Pracodawcami		Przejdź do 21a
2	Organizacją pracodawców		
3	Samorządem gospodarczym lub inną organizacją gospodarczą		

4	Samorządem zawodowym		
5	Liceum ogólnokształcącym		
6	Centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego		
7	Technikum		
8	Branżową Szkołą I stopnia		
9	Branżową Szkołą II stopnia		
10	Poradnią psychologiczno-pedagogiczną		Przejdźcie do 21b
11	Placówką doskonalenia nauczycieli		
12	Urzędem pracy		Przejdźcie do 21c
13	Ochotniczym Hufcem Pracy		
14	Agencjami pośrednictwa pracy		
15	Biblioteką pedagogiczną		
16	Organizacją pozarządową (stowarzyszeniem, fundacją)		
17	Uczelnią wyższą		
18	Szkołą podstawową		Przejdźcie do 21d

21a. Jakie są powody, że Państwa szkoła nie współpracuje przy realizacji doradztwa zawodowego z PRACODAWCAMI? (prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwych odpowiedzi) *wielokrotny wybór*

Lp.	Powody braku współpracy	Tak
1	Podmiot nie chciał współpracować	
2	Nasza szkoła nie chciała współpracować z tym podmiotem	
3	Brak pomysłu na zakres współpracy	
4	Brak czasu	
5	Złe doświadczenia z wcześniejszej współpracy	
6	Niewielkie potencjalne korzyści ze współpracy	

7	Trudności w nawiązaniu współpracy	
8	Brak środków finansowych na współpracę	
9	Przepisy prawa utrudniające współpracę np. RODO	
10	Inne przyczyny	

21b. Jakie są powody, że Państwa szkoła nie współpracuje przy realizacji doradztwa zawodowego z PORADNIĄ PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNĄ? (prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwych odpowiedzi) *wielokrotny wybór*

Lp.	Powody braku współpracy	Tak
1	Podmiot nie chciał współpracować	
2	Nasza szkoła nie chciała współpracować z tym podmiotem	
3	Brak pomysłu na zakres współpracy	
4	Brak czasu	
5	Złe doświadczenia z wcześniejszej współpracy	
6	Niewielkie potencjalne korzyści ze współpracy	
7	Trudności w nawiązaniu współpracy	
8	Brak środków finansowych na współpracę	
9	Przepisy prawa utrudniające współpracę np. RODO	
10	Inne przyczyny	

21c. Jakie są powody, że Państwa szkoła nie współpracuje przy realizacji doradztwa zawodowego z URZĘDEM PRACY? (prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwych odpowiedzi) *wielokrotny wybór*

Lp.	Powody braku współpracy	Tak
1	Podmiot nie chciał współpracować	
2	Nasza szkoła nie chciała współpracować z tym podmiotem	
3	Brak pomysłu na zakres współpracy	
4	Brak czasu	

5	Złe doświadczenia z wcześniejszej współpracy	
6	Niewielkie potencjalne korzyści ze współpracy	
7	Trudności w nawiązaniu współpracy	
8	Brak środków finansowych na współpracę	
9	Przepisy prawa utrudniające współpracę np. RODO	
10	Inne przyczyny	

21d. Jakie są powody, że Państwa szkoła nie współpracuje przy realizacji doradztwa zawodowego ze SZKOŁĄ PODSTAWOWĄ? (prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwych odpowiedzi) *wielokrotny wybór*

Lp.	Powody braku współpracy	Tak
1	Podmiot nie chciał współpracować	
2	Nasza szkoła nie chciała współpracować z tym podmiotem	
3	Brak pomysłu na zakres współpracy	
4	Brak czasu	
5	Złe doświadczenia z wcześniejszej współpracy	
6	Niewielkie potencjalne korzyści ze współpracy	
7	Trudności w nawiązaniu współpracy	
8	Brak środków finansowych na współpracę	
9	Przepisy prawa utrudniające współpracę np. RODO	
10	Inne przyczyny	

22. Czy realizując doradztwo zawodowe w Państwa szkole współpracujecie z RODZICAMI? (prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwych odpowiedzi) *wielokrotny wybór*

Tak	<i>Przejdźcie do 23</i>
Nie	<i>Przejdźcie do 22a</i>

22a. Prośba o wskazanie przyczyn, z powodu których Państwa szkoła nie realizowała działań z doradztwa zawodowego we współpracy z rodzicami? (prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwych odpowiedzi) *wielokrotny wybór*

Lp.	Powody braku współpracy	Tak
1	Rodzice nie chcieli współpracować	
2	Nasza szkoła nie chciała współpracować z rodzicami	
3	Brak pomysłu na zakres współpracy	
4	Brak czasu	
5	Złe doświadczenia z wcześniejszej współpracy	
6	Niewielkie potencjalne korzyści ze współpracy	
7	Trudności w nawiązaniu współpracy	
8	Brak środków finansowych na współpracę	
9	Przepisy prawa utrudniające współpracę np. RODO	
10	Inne przyczyny	

II.6. Doradztwo zawodowe – efekty pracy uczniów

23. Co przygotowuje uczeń w wyniku prowadzonego doradztwa zawodowego w Państwa szkole? (prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwych odpowiedzi) *wielokrotny wybór*

Lp.	Efekty pracy	Tak
1	Plan kariery w formie pisemnej	
2	Plan kariery w formie ustnej	
3	Testy weryfikujące predyspozycje i zainteresowania	
4	Notatki z zajęć	
5	Nic nie przygotowuje	

II.7. Doradztwo zawodowe – ewaluacja

24. Czy w Państwa szkole jest przeprowadzona ewaluacja doradztwa zawodowego? (prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwej odpowiedzi) *jednokrotny wybór*

Lp.	Ewaluacja	Tak
1	Tak jest prowadzona co roku	
2	Tak jest prowadzona raz na cykl kształcenia	
3	Nie jest prowadzona	

II.8. Doradztwo zawodowe – doskonalenie

25. Proszę ocenić, w jakim stopniu Państwa szkoła byłaby zainteresowana udziałem w poniższych szkoleniach ukierunkowanych na doskonalenie doradztwa zawodowego?

Propozycje działań	Wysokim	Średnim	Niskim
Doskonalenie posiadanego programu realizacji doradztwa zawodowego			
Opracowywanie autorskiego programu realizacji doradztwa zawodowego			
Materiały i narzędzia informacji o świecie zawodów			
Planowaniem i przeprowadzeniem spotkań z przedstawicielami pracodawców			
Planowanie – konstruowanie kariery w pracy szkolnego doradcy zawodowego			
Przyszłość i jej wpływ na doradztwo zawodowe			
Organizacja zajęć pokazowych z grupowego doradztwa zawodowego			
System kształcenia zawodowego w Polsce			
Zastosowanie IT w doradztwie zawodowym			
Organizacja współpracy z rodzicami			
Inny temat szkolenia – <i>prosimy o podanie jakim? --- przejście do 25a</i>			

25a. Prosimy o podanie, jakimi innymi tematami szkoleń związanymi z doradztwem zawodowym byliby zainteresowani doradcy zawodowi?

26. W jakiej formie pracownicy szkoły/placówki, w Państwa ocenie, byliby zainteresowani podnoszeniem kompetencji w zakresie doradztwa zawodowego? *wielokrotny wybór*

Formy doskonalenia	Tak
Krótkie kursy/szkolenie aktualizujące wiedzę i doskonalące umiejętności	
Studia podyplomowe nadające kwalifikacje doradcy zawodowego	
Uczestnictwo w sieci doradców zawodowych np. Wschodniej Wielkopolski	

27. Czy byliby Państwo zainteresowani utworzeniem w szkole wydzielonego pomieszczenia na potrzeby realizacji zadań z doradztwa zawodowego?

Tak	Nie

28. Jakie mielibyście Państwo potrzeby w doposażeniu pracowni doradztwa zawodowego? (proszę wybrać z poniższej listy) *wielokrotny wybór*

Lista wyposażenia	Tak	Nie
Kamera		
Tablica interaktywna		
Programy multimedialne		
Telewizor		
Czasopisma specjalistyczne		
Przedmiotowa literatura		
Rzutnik		
Drukarka		
Ksero		
Testy, kwestionariusze do oceny kompetencji		
Komputer		
Oprogramowanie ułatwiające organizację zajęć z doradztwa edukacyjno-zawodowego		
Prezentacje do prowadzenia zajęć		

Oprogramowanie do diagnozowania predyspozycji i zainteresowań		
Filmy zawodoznawcze, filmy o rozwoju kariery		

29. Jakie w Państwa ocenie są główne sposoby podniesienie skuteczności działań w zakresie doradztwa zawodowego? (proszę wybrać z poniższej listy maksymalnie 3) *wielokrotny wybór*

Lista wyposażenia	Tak	Nie
Zwiększenie liczby godzin w ramach przedmiotu doradztwo zawodowe prowadzonego przez doradcę zawodowego		
Wprowadzenie oceniania z przedmiotu doradztwo zawodowe		
Zatrudnienie nauczyciela – doradcy zawodowego na etat bez konieczności uzupełnienia liczby godzin nauczaniem innych przedmiotów		
Zwiększenie zainteresowania rodziców doradztwem zawodowym		
Zwiększenie zainteresowania uczniów doradztwem zawodowym		
Poprawa skuteczności współpracy z pracodawcami		
Poprawa skuteczności współpracy z innymi podmiotami z otoczenia		
Zwiększenie zaangażowania innych nauczycieli z realizację doradztwa zawodowego		
Wypracowanie wzorcowego programu realizacji doradztwa zawodowego		
Opracowanie bardziej atrakcyjnych materiałów dla uczniów		
Inne sposoby (<i>prosimy o podanie jakie?</i>)		

III. Zainteresowanie raportami z badań

30. Czy bylibyście Państwo zainteresowani udziałem w jednodniowym bezpłatnym szkoleniu doskonalącym doradztwo zawodowe w szkołach zgodnie ze zidentyfikowanymi problemami, potrzebami?

Tak ---- *przejdźcie do 30a*

Nie ---- *przejdźcie 31*

30a. Ilu pracowników (przedstawicieli kadry zarządzającej, nauczycieli) byłoby zainteresowanych udziałem w takim szkoleniu? (prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwej odpowiedzi) *jednokrotny wybór*

	Tak
1	
2	
3	
4	
5 i więcej	

30b. Prosimy o podanie emaila do osoby odpowiedzialnej za szkolenia w Państwa szkole

31. Czy są Państwo zainteresowani przesłaniem informacji zwrotnej na temat mocnych stron i obszarów do doskonalenia dotyczących realizacji doradztwa zawodowego w Państwa placówce? Przy czym podkreślamy, że przesłane informacje dotyczące Państwa konkretnej placówki nie będą upubliczniane i tylko przekazane Państwu.

Tak ----- *przejdźcie do pytania 31a*

Nie ----- *przejdźcie do pytania 32*

31a. Prosimy o podanie adresu emailowego osoby, na której prześlemy analizę:

32. Czy są Państwo zainteresowani przesłaniem raportu zbiorczego z przeprowadzonych badań?

Tak ---- *przejdźcie do pytania 32a*

Nie ---- *podziękowanie za wypełnienie ankiety*

32a. Prosimy o podanie adresu emailowego osoby, na której prześlemy analizę:

33. Prosimy o podanie nazwy instytucji:

34. Prosimy o podanie danych kontaktowych do osoby, która byłaby odpowiedzialna za ewentualną współpracę z Branżowym Centrum Umiejętności Nr 1 w Radomiu świadczącym usługi w dziedzinie prace wykończeniowe? *Prosimy o podanie adresu email do kontaktu*

Serdecznie dziękujemy Państwu za wypełnienie kwestionariusza ankiety i poświęcony czas!

Szkoły zawodowe - doradztwo zawodowe (SZ)

Kwestionariusz ankiety

Identyfikacji potrzeb wsparcia w realizacji doradztwa zawodowego szkół zawodowych kształcących w zawodach z branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe

Szanowni Państwo,

zapraszamy do udziału w badaniu ankietowym realizowanym przez Sieć Badawczą Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji w Radomiu w ramach projektu „Utworzenie i wsparcie funkcjonowania branżowego centrum umiejętności dla branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe (BCU-PW)” Nr KPO/22/1/BCU/W/0042.

Celem anonimowego badania jest przeprowadzenie diagnozy stanu oraz identyfikacja potrzeb szkoleniowych dotyczących doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych kształcących w zawodach z branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe.

Prosimy o wypełnienie kwestionariusza ankiety przez przedstawiciela kadry zarządzającej szkoły lub wskazanego nauczyciela – koordynatora doradztwa zawodowego.

Pozyskane w ramach badania dane stanowią podstawę do doskonalenia działań z doradztwa zawodowego prowadzonych w Państwa placówce oraz posłużą do przygotowania oferty szkoleniowej.

Dane proszę podać zgodnie ze stanem na dzień badania.

Czas potrzebny do wypełnienia ankiety to tylko 10 min.

W przypadku niejasności, wątpliwości pojawiających się podczas wypełniania ankiety prosimy o kontakt z:

1) dr Tomasz Kupidura (tel. 48 364 94 16), dr Mirosław Żurek (tel. 604629322)

2) lub za pośrednictwem poczty elektronicznej: tomasz.kupidura@itee.lukasiewicz.gov.pl

acja 1

..

I. OGÓLNE INFORMACJE O SZKOLE

Prosimy o uzupełnienie danych o szkole

1. Lokalizacja Państwa placówki – województwo *

Wybierz odpowiedź

2. Typ szkoły *

- ☐ Branżowa szkoła I stopnia (BS I)
- ☐ Technikum (T)
- ☐ Branżowa szkoła II stopnia (BS II)
- ☐ Szkoła policealna dla osób posiadających wykształcenie średnie (SP)

3. W jakich zawodach związanych z dziedziną prace wykończeniowe prowadzone jest kształcenie w Państwa placówce: *

- ☐ Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie
- ☐ Technik robót wykończeniowych w budownictwie
- ☐ Technik aranżacji wnętrz (eksperyment pedagogiczny)
- ☐ Inne

Sekcja 2

II. STAN DORADZTWA ZAWODOWEGO**4. Czy w Państwa szkole jest opracowany program realizacji doradztwa zawodowego? ***

- ☐ TAK
- ☐ NIE

5. Dlaczego w Państwa szkole nie opracowano programu realizacji doradztwa zawodowego? *

Wprowadź odpowiedź

6. Kto w Państwa szkole opracowywał program realizacji doradztwa zawodowego? *

- ☐ Wyznaczony pracownik – doradca zawodowy
- ☐ Wyznaczony pracownik – nauczyciel odpowiedzialny za realizację doradztwa zawodowego w szkole
- ☐ Wyznaczony pracownik – nauczyciel nie odpowiedzialny za realizację doradztwa zawodowego
- ☐ Zespół

7. Ile osób wchodziło w skład zespołu tworzącego program realizacji doradztwa zawodowego w Państwa szkole? *

- ☐ 2
- ☐ od 3 do 4
- ☐ Powyżej 5

8. Kto wchodził w skład zespołu tworzącego program realizacji doradztwa zawodowego w Państwa szkole? *

- ☐ Doradca zawodowy
- ☐ Nauczyciel wychowawca
- ☐ Nauczyciele przedmiotów ogólnych
- ☐ Nauczyciele teoretycznej nauki zawodu
- ☐ Instruktorzy/nauczyciele praktycznej nauki zawodu
- ☐ Psycholog
- ☐ Pedagog szkolny
- ☐ Nauczyciel bibliotekarz
- ☐ Dyrektor szkoły
- ☐ Zastępca dyrektora
- ☐ Kierownik praktycznej nauki zawodu

10. Jakie działania związane z realizacją doradztwa zawodowego zawiera opracowany (opracowywany) program? *

- ☐ Tematykę działań, uwzględniając treści programowe, o których mowa w rozporządzeniu w sprawie doradztwa zawodowego
- ☐ Wskazanie oddziałów, których dotyczą działania
- ☐ Metody i formy realizacji działań
- ☐ Udział rodziców w tych działaniach, w szczególności przez organizację spotkań z rodzicami
- ☐ Terminy realizacji działań
- ☐ Osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań
- ☐ Podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań
- ☐ Inne

II.2. Formy realizacji doradztwa zawodowego w szkole.

11. Prosimy o wskazanie form realizacji doradztwa zawodowego w Państwa szkole *

- ☐ Doradztwo zawodowe realizowane jest na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego
- ☐ Doradztwo zawodowe realizowane jest na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego
- ☐ Doradztwo zawodowe realizowane jest na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego prowadzonych przez doradcę zawodowego (w ramach min. 10 godzin na cały cykl kształcenia)
- ☐ Doradztwo zawodowe realizowane jest na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem
- ☐ Doradztwo zawodowe realizowane jest na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- ☐ Doradztwo zawodowe realizowane jest na wizytach zawodoznawczych mających na celu poznanie przez uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe lub w innych placówkach
- ☐ Nie jest realizowany w powyższych formach

12. Prosimy o krótkie wyjaśnienie, czemu doradztwo zawodowe we wskazanej/wskazanych powyżej formie/formach nie jest realizowane w Państwa szkole *

Wprowadź odpowiedź

13. Ile godzin dydaktycznych w cyklu kształcenia jest przeznaczonych na zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego prowadzonych przez doradcę zawodowego? *

- ☐ Mniej niż 10 godzin dydaktycznych na cykl kształcenia
- ☐ 10 godzin dydaktycznych na cykl kształcenia
- ☐ Więcej niż 10 godzin dydaktycznych na cykl kształcenia
- ☐ Nie przeznaczono żadnych godzin dydaktycznych

14. Kiedy (czyli w jakiej klasie, semestrze) są realizowane zajęcia z doradztwa zawodowego wpisane w ramowy plan nauczania (minimum 10h lekcyjnych)? *

Wprowadź odpowiedź

15. Czy w Państwa szkole uczeń ma możliwość skorzystania z: *

- ☐ Grupowego doradztwa zawodowego
- ☐ Indywidualnego doradztwa zawodowego
- ☐ Grupowego i indywidualnego doradztwa zawodowego

16. Czy uczniowie w ramach doradztwa zawodowego uczestniczą w: *

- ☐ targach edukacyjnych
- ☐ targach pracy
- ☐ dniach otwartych
- ☐ spotkaniach z ekspertami, przedstawicielami zawodów
- ☐ spotkaniach z absolwentami
- ☐ zewnętrznych projektach

II.3. Kadra realizująca doradztwo zawodowe w szkole

17. Nauczyciel z jakimi kwalifikacjami w Państwa szkole prowadzi zajęcia z doradztwa zawodowego, wynikające z ramowego planu nauczania (*minimum 10 godzin dydaktycznych na cykl kształcenia*)? *

- ☐ Nauczyciel posiadający kwalifikacje doradcy zawodowego – pełnoetatowy pracownik szkoły, uczący też innego przedmiotu
- ☐ Nauczyciel posiadający kwalifikacje doradcy zawodowego – pracownik prowadzący tylko zajęcia z doradztwa zatrudniony na etat
- ☐ Nauczyciel posiadający kwalifikacje doradcy zawodowego – pracownik prowadzący tylko zajęcia z doradztwa zatrudniony na część etatu (pracuje jeszcze w innej szkole/placówce jako doradca zawodowy)
- ☐ Nauczyciel **bez kwalifikacji** doradcy zawodowego (nie posiadający dyplomu studiów dziennych lub podyplomowych z doradztwa zawodowego) wyznaczony przez dyrektora szkoły
- ☐ Nikt nie realizuje

18. Kto poza nauczycielem – doradcą zawodowym w Państwa szkole zaangażowany jest w realizację doradztwa zawodowego? *

- ☐ Nauczyciel wychowawca
- ☐ Nauczyciele przedmiotów ogólnych
- ☐ Nauczyciele teoretycznej nauki zawodu
- ☐ Instruktorzy/nauczyciele praktycznej nauki zawodu
- ☐ Psycholog
- ☐ Pedagog szkolny
- ☐ Nauczyciel bibliotekarz
- ☐ Dyrektor szkoły
- ☐ Zastępca dyrektora
- ☐ Doradca zawodowy spoza szkoły

II.4. Odbiorcy doradztwa zawodowego

19. Do kogo są adresowane zajęcia z doradztwa zawodowego w Państwa szkole? *

- ☐ Uczniów
- ☐ Rodziców uczniów

20. Ilu uczniów roku szkolnym 2022/2023 miało możliwość skorzystania z poszczególnych form doradztwa zawodowego w Państwa szkole? *

	Nikt nie skorzystał	Niektórzy uczniowie	Mniej niż połowa uczniów	Okolo połowy uczniów	Większość uczniów	Wszyscy uczniowie
Na zajęciach z zakresu kształcenia ogólnego	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Na zajęciach edukacyjne z zakresu kształcenia zawodowego	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego (w ramach min. 10 godzin na cały cykl kształcenia)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Na lekcjach wychowawczych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
W ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Wizyt zawodoznawczych w firmach	☐	☐	☐	☐	☐	☐

21. Czy doradca zawodowy z Państwa szkoły wspiera również działania doradcze prowadzone przez: *

- ☐ Nauczyciela wychowawcę
- ☐ Nauczycieli przedmiotów ogólnych
- ☐ Nauczycieli teoretycznej nauki zawodu
- ☐ Instruktorów/nauczycieli praktycznej nauki zawodu
- ☐ Psychologa
- ☐ Pedagoga szkolnego
- ☐ Nauczyciela bibliotekarz
- ☐ Dyrektora szkoły
- ☐ Zastępcę dyrektora
- ☐ Doradca zawodowy spoza szkoły

II.5. Doradztwo zawodowe – współpraca z otoczeniem zewnętrznym

22. Z jakimi podmiotami zewnętrznymi Państwa szkoła współpracuje przy realizacji doradztwa zawodowego? *

	TAK	NIE
Pracodawcami	☐	☐
Organizacja pracodawców	☐	☐
Samorządem gospodarczym lub inną organizacją gospodarczą 3	☐	☐
Samorządem zawodowym	☐	☐
Liceum ogólnokształcącym	☐	☐
Centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego	☐	☐
Technikum	☐	☐
Branżową Szkołą I stopnia	☐	☐
Branżową Szkołą II stopnia	☐	☐
Poradnią psychologiczno-pedagogiczną	☐	☐
Placówką doskonalenia nauczycieli	☐	☐
Urzędem pracy	☐	☐
Ochotniczym Hufcem Pracy	☐	☐
Agencjami pośrednictwa pracy	☐	☐
Biblioteką pedagogiczną	☐	☐
Organizacją pozarządową (stowarzyszeniem, fundacją)	☐	☐
Uczelnią wyższą	☐	☐
Szkołą podstawową	☐	☐

23. Jeśli Państwo wybraliście brak współpracy z Pracodawcami przy realizacji doradztwa zawodowego – jakie są tego powody?

- ☐ Podmiot nie chciał współpracować
- ☐ Nasza szkoła nie chciała współpracować z tym podmiotem
- ☐ Brak pomysłu na zakres współpracy
- ☐ Brak czasu
- ☐ Złe doświadczenia z wcześniejszej współpracy
- ☐ Niewielkie potencjalne korzyści ze współpracy
- ☐ Trudności w nawiązaniu współpracy
- ☐ Brak środków finansowych na współpracę
- ☐ Przepisy prawa utrudniające współpracę np. RODO
- ☐ Nie dotyczy
- ☐ Inne

24. Jeśli Państwo wybraliście brak współpracy z Poradnią psychologiczno-pedagogiczną przy realizacji doradztwa zawodowego – jakie są tego powody?

- ☐ Podmiot nie chciał współpracować
- ☐ Nasza szkoła nie chciała współpracować z tym podmiotem
- ☐ Brak pomysłu na zakres współpracy
- ☐ Brak czasu
- ☐ Złe doświadczenia z wcześniejszej współpracy
- ☐ Niewielkie potencjalne korzyści ze współpracy
- ☐ Trudności w nawiązaniu współpracy
- ☐ Brak środków finansowych na współpracę

25. Jeśli Państwo wybraliście brak współpracy z **Urzędem pracy przy realizacji doradztwa zawodowego – jakie są tego powody?**

- ☐ Podmiot nie chciał współpracować
- ☐ Nasza szkoła nie chciała współpracować z tym podmiotem
- ☐ Brak pomysłu na zakres współpracy
- ☐ Brak czasu
- ☐ Złe doświadczenia z wcześniejszej współpracy
- ☐ Niewielkie potencjalne korzyści ze współpracy
- ☐ Trudności w nawiązaniu współpracy
- ☐ Brak środków finansowych na współpracę
- ☐ Przepisy prawa utrudniające współpracę np. RODO
- ☐ Nie dotyczy
- ☐ Inne

26. Jeśli Państwo wybraliście brak współpracy ze **Szkołą podstawową przy realizacji doradztwa zawodowego – jakie są tego powody?**

- ☐ Podmiot nie chciał współpracować
- ☐ Nasza szkoła nie chciała współpracować z tym podmiotem
- ☐ Brak pomysłu na zakres współpracy
- ☐ Brak czasu
- ☐ Złe doświadczenia z wcześniejszej współpracy
- ☐ Niewielkie potencjalne korzyści ze współpracy
- ☐ Trudności w nawiązaniu współpracy
- ☐ Brak środków finansowych na współpracę
- ☐ Przepisy prawa utrudniające współpracę np. RODO
- ☐ Nie dotyczy
- ☐ Inne

27. Czy realizując doradztwo zawodowe w Państwa szkole współpracujecie z RODZICAMI?

*

☐ TAK

☐ NIE

28. Prosimy o wskazanie przyczyn, z powodu których Państwa szkoła nie realizowała działań z doradztwa zawodowego we współpracy z rodzicami?

- ☐ Rodzice nie chcieli współpracować
- ☐ Nasza szkoła nie chciała współpracować z rodzicami
- ☐ Brak pomysłu na zakres współpracy
- ☐ Brak czasu
- ☐ Złe doświadczenia z wcześniejszej współpracy
- ☐ Niewielkie potencjalne korzyści ze współpracy
- ☐ Trudności w nawiązaniu współpracy
- ☐ Brak środków finansowych na współpracę
- ☐ Przepisy prawa utrudniające współpracę np. RODO
- ☐ Inne

II.6. Doradztwo zawodowe – efekty pracy uczniów

29. Co przygotowuje uczeń w wyniku prowadzonego doradztwa zawodowego w Państwa szkole? *

- ☐ Plan kariery w formie pisemnej
- ☐ Plan kariery w formie ustnej
- ☐ Testy weryfikujące predyspozycje i zainteresowania
- ☐ Notatki z zajęć
- ☐ Nic nie przygotowuje

Sekcja 9

II.7. Doradztwo zawodowe – ewaluacja

30. Czy w Państwa szkole jest przeprowadzona ewaluacja doradztwa zawodowego? *

- ☐ Tak jest prowadzona co roku
- ☐ Tak jest prowadzona raz na cykl kształcenia
- ☐ Nie jest prowadzona

II.8. Doradztwo zawodowe – doskonalenie

31. Proszę ocenić, w jakim stopniu Państwa szkoła byłaby zainteresowana udziałem w poniższych szkoleniach ukierunkowanych na doskonalenie doradztwa zawodowego? *

	Wysokim	Średnim	Niskim
Doskonalenie posiadanego programu realizacji doradztwa zawodowego	☐	☐	☐
Opracowywanie autorskiego programu realizacji doradztwa zawodowego	☐	☐	☐
Materiały i narzędzia informacji o świecie zawodów	☐	☐	☐
Planowaniem i przeprowadzeniem spotkań z przedstawicielami pracodawców	☐	☐	☐
Planowanie – konstruowanie kariery w pracy szkolnego doradcy zawodowego	☐	☐	☐
Przyszłość i jej wpływ na doradztwo zawodowe	☐	☐	☐
Organizacja zajęć pokazowych z grupowego doradztwa zawodowego	☐	☐	☐
System kształcenia zawodowego w Polsce	☐	☐	☐
Zastosowanie IT w doradztwie zawodowym	☐	☐	☐
Organizacja współpracy z rodzicami	☐	☐	☐

32. Prosimy o podanie, jakimi innymi tematami szkoleń związanymi z doradztwem zawodowym byłoby zainteresowani doradcy zawodowi? *

Wprowadź odpowiedź

33. W jakiej formie pracownicy szkoły/placówki, w Państwa ocenie, byłoby zainteresowani podnoszeniem kompetencji w zakresie doradztwa zawodowego? *

- ☐ Krótkie kursy/szkolenie aktualizujące wiedzę i doskonalące umiejętności
- ☐ Studia podyplomowe nadające kwalifikacje doradcy zawodowego
- ☐ Uczestnictwo w sieci doradców zawodowych

34. Czy byłoby Państwo zainteresowani utworzeniem w szkole wydzielonego pomieszczenia na potrzeby realizacji zadań z doradztwa zawodowego? *

- ☐ TAK
- ☐ NIE

35. Jakie mielibyście Państwo potrzeby w doposażeniu pracowni doradztwa zawodowego? *

- ☐ Kamera
- ☐ Tablica interaktywna
- ☐ Programy multimedialne
- ☐ Telewizor
- ☐ Czasopisma specjalistyczne
- ☐ Przedmiotowa literatura
- ☐ Rzutnik
- ☐ Drukarka
- ☐ Ksero
- ☐ Testy, kwestionariusze do oceny kompetencji

- ☐ Komputer
- ☐ Oprogramowanie ułatwiające organizację zajęć z doradztwa edukacyjno-zawodowego
- ☐ Prezentacje do prowadzenia zajęć
- ☐ Oprogramowanie do diagnozowania predyspozycji i zainteresowań
- ☐ Filmy zawodoznawcze, filmy o rozwoju kariery
- ☐ Inne

36. Jakie w Państwa ocenie są główne sposoby podniesienie skuteczności działań w zakresie doradztwa zawodowego? *

- ☐ Zwiększenie liczby godzin w ramach przedmiotu doradztwo zawodowe prowadzonego przez doradcę zawodowego
- ☐ Wprowadzenie oceniania z przedmiotu doradztwo zawodowe
- ☐ Zatrudnienie nauczyciela – doradcy zawodowego na etat bez konieczności uzupełnienia liczby godzin nauczaniem innych przedmiotów
- ☐ Zwiększenie zainteresowania rodziców doradztwem zawodowym
- ☐ Zwiększenie zainteresowania uczniów doradztwem zawodowym
- ☐ Poprawa skuteczności współpracy z pracodawcami
- ☐ Poprawa skuteczności współpracy z innymi podmiotami z otoczenia
- ☐ Zwiększenie zaangażowania innych nauczycieli z realizacją doradztwa zawodowego
- ☐ Wypracowanie wzorcowego programu realizacji doradztwa zawodowego
- ☐ Opracowanie bardziej atrakcyjnych materiałów dla uczniów
- ☐ Inne

III. Zainteresowanie raportami z badań

37. Czy bylibyście Państwo zainteresowani udziałem w jednodniowym bezpłatnym szkoleniu doskonalącym doradztwo zawodowe w Państwa szkole zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami? *

☐ TAK

☐ NIE

38. Ilu pracowników (przedstawicieli kadry zarządzającej, nauczycieli) byłoby zainteresowanych udziałem w takim szkoleniu?

☐ 1

☐ 2

☐ 3

☐ 4

☐ 5 i więcej

39. Prosimy o podanie emaila do osoby odpowiedzialnej za szkolenia w Państwa uczelni:

Wprowadź odpowiedź

40. Czy są Państwo zainteresowani przesłaniem informacji zwrotnej na temat mocnych stron i obszarów do doskonalenia dotyczących realizacji doradztwa zawodowego w Państwa placówce? Przy czym podkreślamy, że przesłane informacje dotyczące Państwa konkretnej placówki nie będą upubliczniane i tylko przekazane Państwu. *

☐ TAK

☐ NIE

41. Prosimy o podanie adresu emailowego osoby, na której prześlemy analizę

Wprowadź odpowiedź

42. Czy są Państwo zainteresowani przesłaniem raportu zbiorczego z przeprowadzonych badań? *

☐ TAK

☐ NIE

43. Prosimy o podanie adresu emailowego osoby, na której prześlemy analizę:

Wprowadź odpowiedź

Sekcja 12

**

44. Prosimy o podanie nazwy instytucji *

Wprowadź odpowiedź

45. Prosimy o podanie danych kontaktowych do osoby, która byłaby odpowiedzialna za ewentualną współpracę z Branżowym Centrum Umiejętności Nr 2 w Radomiu świadczącym usługi w dziedzinie prace wykończeniowe? *Prosimy o podanie adresu email do kontaktu*

Wprowadź odpowiedź

Załącznik nr 2. Kwestionariusz ankiety do badań *Identyfikacji potrzeb wsparcia w realizacji doradztwa zawodowego na uczelniach kształcących na kierunkach budowlanych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe*

**Krajowy Program Odbudowy i Zwiększania Odporności
Komponent A „Odporność i konkurencyjność gospodarki”
Interwencja A3.1.1 „Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego,
szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie”.**

***Projekt: „Utworzenie i wsparcie funkcjonowania branżowego centrum umiejętności dla
branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe (BCU-PW)”
Nr KPO/22/1/BCU/W/0042***

**Identyfikacji potrzeb wsparcia w realizacji doradztwa
zawodowego na uczelniach kształcących
na kierunkach budowlanych powiązanych z dziedziną prace
wykończeniowe**

Kwestionariusz ankiety

Opracowanie zostało przygotowane przy wsparciu finansowym Unii Europejskiej w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności.

Publikacje odzwierciedlają jedynie stanowisko autorów i instytucja finansująca nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w nich zawartość merytoryczną.

2024

Kwestionariusz ankiety 2

Identyfikacji potrzeb wsparcia w realizacji doradztwa zawodowego na uczelniach wyższych kształcących na kierunkach budowlanych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe

Szanowni Państwo,

zapraszamy do udziału w badaniu ankietowym realizowanym przez Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji w Radomiu w ramach projektu „Utworzenie i wsparcie funkcjonowania branżowego centrum umiejętności dla branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe (BCU-PW)” Nr KPO/22/1/BCU/W/0042.

Celem anonimowego badania jest przeprowadzenie diagnozy stanu oraz identyfikacja potrzeb szkoleniowych w obszarze doradztwa zawodowego na uczelniach kształcących na kierunkach budowlanych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe.

Prosimy o wypełnienie kwestionariusza ankiety przez pracownika – koordynatora doradztwa zawodowego (np. pracownika Akademickiego Biura Karier).

Pozyskane w ramach badania dane stanowią będą podstawę do doskonalenia działań z doradztwa zawodowego prowadzonych na Państwa uczelni oraz posłużą do przygotowania oferty szkoleniowej.

Dane proszę podać zgodnie ze stanem na dzień badania.

Czas potrzebny do wypełnienia ankiety to tylko 5 min.

W przypadku niejasności, wątpliwości pojawiających się podczas wypełniania ankiety prosimy o kontakt z:

- 1) dr Tomasz Kupidura (tel. 48 364 94 16), dr Mirosław Żurek (tel. 604629322)
- 2) lub za pośrednictwem poczty elektronicznej: tomasz.kupidura@itee.lukasiewicz.gov.pl

I. OGÓLNE INFORMACJE O UCZELNI

Prosimy o uzupełnienie danych o uczelni

1. Prosimy o podanie lokalizacji Państwa placówki – województwo (lista rozwijalna)

2. Prosimy zaznaczyć „X” statut uczelni

uniwersytet	
politechnika	
akademia	
wyższa szkoła zawodowa	
pozostałe szkoły wyższe	

3. Na jakich kierunkach lub specjalizacjach związanych z dziedziną prace wykończeniowe prowadzone jest kształcenie w Państwa uczelni:

Budownictwo (k)	
Architektura i Budownictwo (k)	
Projektowanie Wnętrz (k)	
Zarządzanie Nieruchomościami (k)	
Inżynieria Wykończeniowa (s)	
Technologie Wykończeniowe (s)	
Inne (jakie)	

II. DORADZTWO ZAWODOWE

II.1. Doradztwo zawodowe – realizatorzy i formy wsparcia

4. Kto jest zaangażowany w realizację doradztwa zawodowego dla studentów na Państwa uczelni? (prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwych odpowiedzi)

Lp.	Osoby zaangażowane	Tak
-----	--------------------	-----

1	Wyznaczony pracownik uczelni – koordynator doradztwa zawodowego	
2	Nauczyciele akademicki prowadzący wykłady powiązane tematycznie z doradztwem zawodowym	
3	Nauczyciele akademicki prowadzący ćwiczenia powiązane tematycznie z doradztwem zawodowym	
4	Pracownicy biura karier	
5	Nikt	<i>Przejdźcie do 4a</i>
6	Inne osoby (<i>prosimy o podanie kto?</i>)	

4a. Jeśli wybraliście Państwo opcję "NIKT" prosimy o informację jakie są przyczyny, że na Państwa uczelni nikt nie realizuje doradztwa zawodowego dla studentów?

.....

5. Z jakich form wsparcia w zakresie doradztwa zawodowego może skorzystać student na Państwa uczelni?
(*prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwych odpowiedzi*)

Lp.	Formy realizacji doradztwa zawodowego	Tak
1	Wykłady z zakresu doradztwa zawodowego na kierunku lub specjalności	
2	Ćwiczenia z zakresu doradztwa zawodowego na kierunku lub specjalności	
3	Indywidualne konsultacje z pracownikiem posiadającym kwalifikacje doradcy zawodowego, w trakcie omawiane są zainteresowania, umiejętności, cele zawodowe oraz otrzymać porady dotyczące wyboru ścieżki kariery przez studenta.	
4	Grupowego doradztwa zawodowego	
5	Warsztaty (szkolenia), na których poruszana jest tematyka doradztwa zawodowego	
6	Targi pracy	
7	Targi edukacyjne	
8	Praktyki zawodowe dla studentów w firmach	
9	Pośrednictwa pracy	
10	Staż zawodowe	

11	Stażu zagranicznego w ramach programu Erasmus+	
12	Konferencji, na których poruszana jest tematyka związana z planowaniem kariery	
13	Wsparcia oferowanego przez pracowników biura karier (centrum kariery)	
14	Udzielanie informacji o zawodach, rynku pracy, możliwościach szkolenia i kształcenia, o kursach, stażach, stypendiach, praktykach zawodowych krajowych i zagranicznych, studiach podyplomowych oraz o innych formach doskonalenia zawodowego	
15	Nie oferujemy studentom doradztwa zawodowego	
16	Innej formy (<i>prosimy o podanie jakiej?</i>)	

II.2. Doradztwo zawodowe – współpraca z otoczeniem zewnętrznym

6. Czy z podmiotami zewnętrznymi Państwa uczelnia współpracuje przy realizacji doradztwa zawodowego?
(*prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwych odpowiedzi*)

Lp.	Instytucje	Tak	Nie
1	Pracodawcami		
2	Organizacją pracodawców		
3	Samorządem gospodarczym lub inną organizacją gospodarczą		
4	Samorządem zawodowym		
5	Centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego		
6	Placówką doskonalenia nauczycieli		
7	Urzędem pracy		
8	Ochotniczym Hufcem Pracy		
9	Agencjami pośrednictwa pracy		
10	Organizacją pozarządową (stowarzyszeniem, fundacją)		
11	Technikum		

12	Liceami ogólnokształcącymi		
13	Uczelniami wyższymi		
14	Innymi instytucjami (<i>prosimy o wymienienie jakimi</i>)		

6a. Jakie są powody, że Państwa uczelnia nie współpracuje przy realizacji doradztwa zawodowego ze wskazanymi instytucjami? (*prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwych odpowiedzi*)

Lp.	Powody braku współpracy	Tak
1	Podmiot nie chciał współpracować	
2	Uczelnia nie chciała współpracować z tym podmiotem	
3	Brak pomysłu na zakres współpracy	
4	Brak czasu	
5	Złe doświadczenia z wcześniejszej współpracy	
6	Niewielkie potencjalne korzyści ze współpracy	
7	Trudności w nawiązaniu współpracy	
8	Brak środków finansowych na współpracę	
9	Przepisy prawa utrudniające współpracę np. RODO	
10	Inne przyczyny	

II.3. Doradztwo zawodowe – efekty pracy studentów

7. Co przygotowuje student w wyniku prowadzonego doradztwa zawodowego w Państwa uczelni? (*prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwych odpowiedzi*)

Lp.	Efekty pracy	Tak
1	Plan kariery w formie pisemnej	
2	Plan kariery w formie ustnej	
3	Testy weryfikujące predyspozycje i zainteresowania	

4	Notatki z zajęć	
5	Nic nie przygotowuje	
6	Inne (<i>prosimy o wymienienie jakie</i>)	

II.4. Doradztwo zawodowe – doskonalenie

8. Proszę ocenić, w jakim stopniu Państwa uczelnia byłaby zainteresowana udziałem w poniższych szkoleniach ukierunkowanych na doskonalenie doradztwa zawodowego?

Propozycje działań	Wysokim	Średnim	Niskim
Doskonalenie posiadanego programu realizacji doradztwa zawodowego			
Opracowywanie autorskiego programu realizacji doradztwa zawodowego			
Materiały i narzędzia informacji o świecie zawodów			
Planowaniem i przeprowadzeniem spotkań z przedstawicielami pracodawców			
Planowanie – konstruowanie kariery w pracy doradcy zawodowego			
Przyszłość i jej wpływ na doradztwo zawodowe			
Organizacja zajęć pokazowych z grupowego doradztwa zawodowego			
Zastosowanie IT w doradztwie zawodowym			
Inny temat szkolenia (prosimy o podanie jakie)			

III. Zainteresowanie raportami z badań

10. Czy bylibyście Państwo zainteresowani udziałem w jednodniowym bezpłatnym szkoleniu doskonalącym doradztwo zawodowe na Państwa uczelni zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami?

Tak ---- *przejdzie do 10a*

Nie ---- *przejdzie 12*

10a. Ilu pracowników byłoby zainteresowanych udziałem w takim szkoleniu? (prosimy o zaznaczenie znakiem „X” właściwej odpowiedzi) *jednokrotnym wybór*

	Tak
1	
2	
3	
4	
5 i więcej	

11b. Prosimy o podanie emaila do osoby odpowiedzialnej za szkolenia w Państwa uczelni

.....

12. Czy są Państwo zainteresowani przesłaniem informacji zwrotnej na temat mocnych stron i obszarów do doskonalenia dotyczących realizacji doradztwa zawodowego w Państwa uczelni? Przy czym podkreślamy, że przesłane informacje dotyczące Państwa konkretnej uczelni nie będą upubliczniane i tylko przekazane Państwu.

Tak ----- *przejdźcie do pytania 12a*

Nie ----- *przejdźcie do pytania 13*

12a. Prosimy o podanie adresu emailowego osoby, na który prześlemy analizę:

13. Czy są Państwo zainteresowani przesłaniem raportu zbiorczego z przeprowadzonych badań?

Tak ---- *przejdźcie do pytania 13a*

Nie ---- *podziękowanie za wypełnienie ankiety*

13a. Prosimy o podanie adresu emailowego osoby, na adres której prześlemy analizę:

.....

14. Prosimy o podanie nazwy instytucji:

.....

15. Prosimy o podanie danych kontaktowych do osoby, która byłaby odpowiedzialna za ewentualną współpracę z Branżowym Centrum Umiejętności Nr 1 w Radomiu świadczącym usługi w dziedzinie prace wykończeniowe? Prosimy o podanie adresu email do kontaktu

.....

Serdecznie dziękujemy Państwu za wypełnienie kwestionariusza ankiety i poświęcony czas!

Szkoły wyższe - doradztwo zawodowe (U)

Kwestionariusz ankiety

Identyfikacji potrzeb wsparcia w realizacji doradztwa zawodowego na uczelniach kształcących na kierunkach budowlanych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe

Szanowni Państwo,

zapraszamy do udziału w badaniu ankietowym realizowanym przez Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji w Radomiu w ramach projektu „Utworzenie i wsparcie funkcjonowania branżowego centrum umiejętności dla branży budowlanej w dziedzinie prace wykończeniowe (BCU-PW)” Nr KPO/22/1/BCU/W/0042.

Celem anonimowego badania jest przeprowadzenie diagnozy stanu oraz identyfikacja potrzeb szkoleniowych w obszarze doradztwa zawodowego na uczelniach kształcących na kierunkach budowlanych powiązanych z dziedziną prace wykończeniowe.

Prosimy o wypełnienie kwestionariusza ankiety przez pracownika – koordynatora doradztwa zawodowego (np. pracownika Akademickiego Biura Karier).

Pozyskane w ramach badania dane stanowią będą podstawę do doskonalenia działań z doradztwa zawodowego prowadzonych na Państwa uczelni oraz posłużą do przygotowania oferty szkoleniowej.
Dane proszę podać zgodnie ze stanem na dzień badania.

Czas potrzebny do wypełnienia ankiety to tylko 5 min.

W przypadku niejasności, wątpliwości pojawiających się podczas wypełniania ankiety prosimy o kontakt z:

- 1) dr Tomasz Kupidura (tel. 48 364 94 16), dr Mirosław Żurek (tel. 604629322)
- 2) lub za pośrednictwem poczty elektronicznej: tomasz.kupidura@itee.lukasiewicz.gov.pl

Sekcja 1

**

I. OGÓLNE INFORMACJE O UCZELNI

Prosimy o uzupełnienie danych o uczelni

1. Lokalizacja Państwa placówki – województwo *

Wybierz odpowiedź

2. Statut uczelni *

- ☐ uniwersytet
- ☐ politechnika
- ☐ akademia
- ☐ wyższa szkoła zawodowa
- ☐ pozostałe szkoły wyższe

3. Na jakich kierunkach lub specjalizacjach związanych z dziedziną prace wykończeniowe prowadzone jest kształcenie w Państwa uczelni: *

- ☐ Budownictwo (k)
- ☐ Architektura i Budownictwo (k)
- ☐ Projektowanie Wnętrz (k)
- ☐ Zarządzanie Nieruchomościami (k)
- ☐ Inżynieria Wykończeniowa (s)
- ☐ Technologie Wykończeniowe (s)
- ☐ Inne

Sekcja 2

**

II. DORADZTWO ZAWODOWE**II.1. Doradztwo zawodowe – realizatorzy i formy wsparcia**

II. DORADZTWO ZAWODOWE

II.1. Doradztwo zawodowe – realizatorzy i formy wsparcia

4. Kto jest zaangażowany w realizację doradztwa zawodowego dla studentów na Państwa uczelni? *

- ☐ Wyznaczony pracownik uczelni – koordynator doradztwa zawodowego
- ☐ Nauczyciele akademicki prowadzący wykłady powiązane tematycznie z doradztwem zawodowym
- ☐ Nauczyciele akademicki prowadzący ćwiczenia powiązane tematycznie z doradztwem zawodowym
- ☐ Pracownicy biura karier
- ☐ Nikt
- ☐ Inne

5. Jeśli wybraliście Państwo opcję "NIKT" prosimy o informację jakie są przyczyny, że na Państwa uczelni nikt nie realizuje doradztwa zawodowego dla studentów?

Wprowadź odpowiedź

6. Z jakich form wsparcia w zakresie doradztwa zawodowego może skorzystać student na Państwa uczelni? *

- ☐ Wykłady z zakresu doradztwa zawodowego na kierunku lub specjalności
- ☐ Ćwiczenia z zakresu doradztwa zawodowego na kierunku lub specjalności
- ☐ Indywidualne konsultacje z pracownikiem posiadającym kwalifikacje doradcy zawodowego, w trakcie omawiane są zainteresowania, umiejętności, cele zawodowe oraz otrzymać porady dotyczące wyboru ścieżki kariery przez studenta
- ☐ Grupowego doradztwa zawodowego
- ☐ Warsztaty (szkolenia), na których poruszana jest tematyka doradztwa zawodowego
- ☐ Targi pracy
- ☐ Targi edukacyjne

- ☐ Praktyki zawodowe dla studentów w firmach
- ☐ Pośrednictwa pracy
- ☐ Staż zawodowe
- ☐ Stażu zagranicznego w ramach programu Erasmus+
- ☐ Konferencji, na których poruszana jest tematyka związana z planowaniem kariery
- ☐ Wsparcia oferowanego przez pracowników biura karier (centrum kariery)
- ☐ Udzielanie informacji o zawodach, rynku pracy, możliwościach szkolenia i kształcenia, o kursach, stażach, stypendiach, praktykach zawodowych krajowych i zagranicznych, studiach podyplomowych oraz o innych formach doskonalenia zawodowego
- ☐ Nie oferujemy studentom doradztwa zawodowego
- ☐ Inne

Karta 3

...

II.2. Doradztwo zawodowe – współpraca z otoczeniem zewnętrznym

7. Czy z podmiotami zewnętrznymi Państwa uczelnia współpracuje przy realizacji doradztwa zawodowego? *

	TAK	NIE
Pracodawcami	☐	☐
Organizacją pracodawców	☐	☐
Samorządem gospodarczym lub inną organizacją gospodarczą	☐	☐
Samorządem zawodowym	☐	☐
Centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego	☐	☐
Placówką doskonalenia nauczycieli	☐	☐
Urzędem pracy	☐	☐

Ochotniczym Hufcem Pracy	☐	☐
Agencjami pośrednictwa pracy	☐	☐
Organizacją pozarządową (stowarzyszeniem, fundacją)	☐	☐
Technikum	☐	☐
Liceami ogólnokształcącymi	☐	☐
Uczelniami wyższymi	☐	☐

8. Z jakimi innymi instytucjami zewnętrznymi Państwa uczelnia współpracuje przy realizacji doradztwa zawodowego?

Wprowadź odpowiedź

9. Jakie są powody, że Państwa uczelnia nie współpracuje przy realizacji doradztwa zawodowego ze wskazanymi powyżej instytucjami? *

- ☐ Podmiot nie chciał współpracować
- ☐ Uczelnia nie chciała współpracować z tym podmiotem
- ☐ Brak pomysłu na zakres współpracy
- ☐ Brak czasu
- ☐ Złe doświadczenia z wcześniejszej współpracy
- ☐ Niewielkie potencjalne korzyści ze współpracy
- ☐ Trudności w nawiązaniu współpracy
- ☐ Brak środków finansowych na współpracę
- ☐ Przepisy prawa utrudniające współpracę np. RODO
- ☐ Inne

II.3. Doradztwo zawodowe – efekty pracy studentów

10. Co przygotowuje student w wyniku prowadzonego doradztwa zawodowego w Państwa uczelni? *

- ☐ Plan kariery w formie pisemnej
- ☐ Plan kariery w formie ustnej
- ☐ Testy weryfikujące predyspozycje i zainteresowania
- ☐ Notatki z zajęć
- ☐ Nic nie przygotowuje
- ☐ Inne

sekcja 5

II.4. Doradztwo zawodowe – doskonalenie

11. Proszę ocenić, w jakim stopniu Państwa uczelnia byłaby zainteresowana udziałem w poniższych szkoleniach ukierunkowanych na doskonalenie doradztwa zawodowego? *

	Wysokim	Średnim	Niskim
Doskonalenie posiadanego programu realizacji doradztwa zawodowego	☐	☐	☐
Opracowywanie autorskiego programu realizacji doradztwa zawodowego	☐	☐	☐
Materiały i narzędzia informacji o świecie zawodów	☐	☐	☐
Planowaniem i przeprowadzeniem spotkań z przedstawicielami pracodawców	☐	☐	☐
Planowanie – konstruowanie kariery w pracy doradcy zawodowego	☐	☐	☐

Przyszłość i jej wpływ na
doradztwo zawodowe

☐
☐
☐

Organizacja zajęć pokazowych
z grupowego doradztwa
zawodowego

☐
☐
☐

Zastosowanie IT w doradztwie
zawodowym

☐
☐
☐

12. Prosimy o podanie innych tematów szkoleń powiązanych z doradztwem zawodowym dla studentów, którymi byłibycie Państwo zainteresowani.

Wprowadź odpowiedź

Sekcja 6

III. Zainteresowanie raportami z badań

13. Czy byłibycie Państwo zainteresowani udziałem w jednodniowym bezpłatnym szkoleniu doskonalącym doradztwo zawodowe na Państwa uczelni zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami? *

☐ TAK

☐ NIE

14. Ilu pracowników byłoby zainteresowanych udziałem w takim szkoleniu? *

☐ 1

☐ 2

☐ 3

☐ 4

☐ 5 i więcej

15. Prosimy o podanie emaila do osoby odpowiedzialnej za szkolenia w Państwa uczelni:

16. Czy są Państwo zainteresowani przesłaniem informacji zwrotnej na temat mocnych stron i obszarów do doskonalenia dotyczących realizacji doradztwa zawodowego w Państwa uczelni? Przy czym podkreślamy, że przesłane informacje dotyczące Państwa konkretnej uczelni nie będą upubliczniane i tylko przekazane Państwu. *

☐ TAK

☐ NIE

17. Prosimy o podanie adresu emailowego osoby, na który prześlemy analizę:

Wprowadź odpowiedź

18. Czy są Państwo zainteresowani przesłaniem raportu zbiorczego z przeprowadzonych badań? *

☐ TAK

☐ NIE

19. Prosimy o podanie adresu emailowego osoby, na adres której prześlemy analizę:

Wprowadź odpowiedź

lekcja 7

**

20. Prosimy o podanie nazwy instytucji: *

Wprowadź odpowiedź

21. Prosimy o podanie danych kontaktowych do osoby, która byłaby odpowiedzialna za ewentualną współpracę z Branżowym Centrum Umiejętności Nr 2 w Radomiu świadczącym usługi w dziedzinie prace wykończeniowe? *Prosimy o podanie adresu email do kontaktu*

Wprowadź odpowiedź